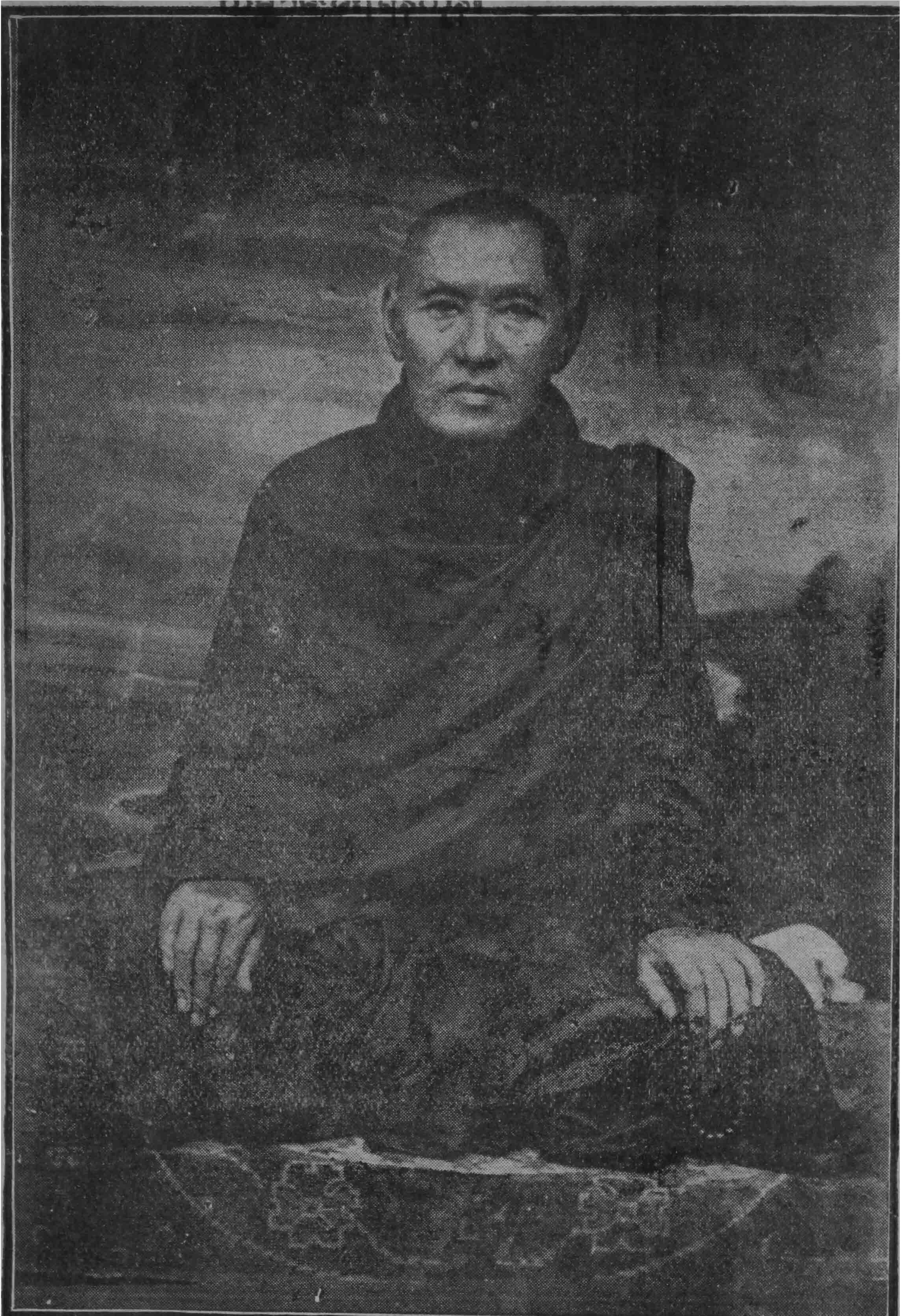

සංඝයාගේ ආගමන සම්මාන

සංඝයාගේ ආගමන සම්මාන

သာသနာပြု-ညောင်ရမ်းဆရာတော်
ဘုရားကြီးပုံတော်။

၃၃၈၁

မန္တလေးမြို့။

မိုးကောင်းတိုက်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ-ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

မူလတကျိပ်နှစ်ပါး သာသနာပြုဆရာတော်ကြီးတို့၏

အကြီးအမှူးနာယက

သာသနာပြု ညောင်ရမ်းဆရာတော်

သည်

ရေးသားအပ်သော

လူ့ဂုဏ်တော်အောင်မြင်ရေးအတွက်

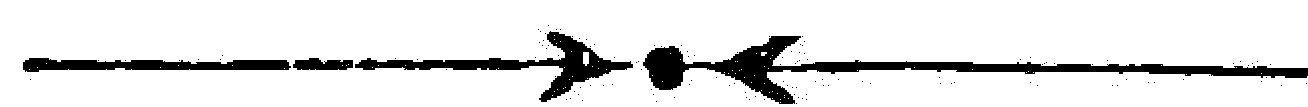

မူပိုင်ရှင်-ဦးမောင်ကို၊

ပွဲစား-မြေပိုင်ရှင်၊

ဆိုင်းတန်းရပ်၊

မန္တလေး။

စာအုပ်ရေး-၂၀၀၀။

သုခဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်။ ကျောက်သွေးတန်း။ မန္တလေးမြို့။

၇-၁-၄၂။

လညွှန်ဂဟဏာဒေါသဒီပနီကျမ်း၌ပါရှိသော
မာတိကာခဏ်း။

၁-လညွှန်ဂဟဏာကဏ္ဍ။

ဦးရေနံပါတ်။	အကြောင်းအရာ။	မျက်နှာနံပါတ်။
၁	ပဏာမကိုပြခြင်း	၁
၂	ပဒိုညာဏ်ကိုပြခြင်း	၁
၃	တံဆိုးစားခြင်းအနက်ဟော၊ ဥက္ကောဓုနသဒ္ဓါကို ပြခြင်း	၁
၄	ဥက္ကောဓုနသဒ္ဓါ၏ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း ...	၃
၅	လညွှန်သဒ္ဓါ၏ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း	၄
၆	တံဆိုးယူခြင်းအဒိန္နာဒါနဖြစ်ကြောင်းကိုပြခြင်း	၅
၇	တံဆိုးစားခြင်းအဒိန္နာဒါနဖြစ်ကြောင်းကို စော ဒနာဖြင့်ပြခြင်း	၇
၈	လညွှန်ဂဟဏ၏ကမ္မပထအင်္ဂါကိုပြခြင်း ...	၇
၉	တံဆိုးစားသော အဏ္ဍဘာရိတ ပေတ၏ ထုံး ဝတ္ထုကိုပြခြင်း	၈
	၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလက်ပါသည်။	
၁၀	ကျုရိနိစ္ဆယ-ဝေမာနိက-ပေတ၏ထုံးဝတ္ထုကို ပြခြင်း	၁၅
	၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလက်ပါသည်။	
၁၁	တံဆိုးစားသော ကာဠက စစ်သူကြီး၏ ထုံး ဝတ္ထုကိုပြခြင်း	၁၉
	၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလက်ပါသည်။	

(၁)

မာတိကာ။

ဦးရေနံပါတ်။

အကြောင်းအရာ။

မျက်နှာနံပါတ်။

- ၁၂ တံဆိုးစားသော ခဏ္ဍဟာလ ပုဏ္ဏား၏ ထုံး
ဝတ္ထုကိုပြခြင်း ၂၄
၎င်း၌ မှတ်စုမဃဒေဝလင်္ကာသစ်ပါသည်။
- ၁၃ တံဆိုးစားသော ကုရုမင်း၏ ထုံးဝတ္ထုကိုပြခြင်း ၃၂
၎င်း၌ မဃဒေဝလင်္ကာသစ်နှင့် မှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၁၄ တံဆိုးစားသော အမတ် ငါးယောက်တို့၏ ထုံး
ဝတ္ထုကိုပြခြင်း ၃၆
၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၁၅ တံဆိုးစားသော အသိလက္ခဏာပါဌက ပုဏ္ဏား
၏ ထုံးဝတ္ထုကိုပြခြင်း ၃၉
၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၁၆ တံဆိုးစားသော အမတ်တို့ကိုရာထူးမှနှုတ်ပယ်
ခြင်းထုံးဝတ္ထုကိုပြခြင်း ၄၂
၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၁၇ တံဆိုးစားခြင်း မိစ္ဆာဇီဝဖြစ်ကြောင်းကို ပြခြင်း ၄၇
၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၁၈ တံဆိုးယူခြင်းသည် ဆန္ဒာဂတိသို့ လိုက်သည်
မည်ကြောင်းကို ပြခြင်း ၄၉
- ၁၉ မမှန် တရားစီရင်ခြင်း မုသာဝါဒ မည်ကြောင်း
ကိုပြခြင်း ၄၉
၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာပါသည်။

၂-အဂတိဂမနကဏ္ဍ။

- ၂၀ အဂတိလေးပါးသရုပ်ကိုပြခြင်း ၅၁
- ၂၁ အဂတိလေးပါး၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြခြင်း ၅၂

မာတိကာ။

ဦးရေနံပါတ်။

အကြောင်းအရာ။

မျက်နှာနံပါတ်။

- ၂၂ အဂတိဝမနသဒ္ဓါ၏ဝစနတ္ထနှင့်၊ အကုသိုလ် ဖြစ်
ခြင်းကို ပြခြင်း ၅၆
၎င်း၌ မှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၂၃ ဆန္ဒာဂတိ စသည်တို့၏ ပရမတ္ထ တရားကိုယ်
နှင့် အပါယ်လားခြင်းကိုပြခြင်း ... ၅၇
၎င်း၌ မှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၂၄ ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယ အဓမ္မစာရဖြစ်ခြင်း အပါယ်လား
ခြင်းကိုပြခြင်း ၆၀
၎င်း၌ မှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၂၅ အဂတိလေးပါး လိုက်စားခြင်း၏ ပစ္စုပ္ပန်အပြစ်
ကိုပြခြင်း ၆၁
၎င်း၌ မှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၂၆ အဂတိ လေးပါး မလိုက်စားခြင်း၏ ပစ္စုပ္ပန်
အကျိုးကိုပြခြင်း ၆၂
- ၂၇ အဂတိလေးပါး လိုက်စားခြင်း၏ ငရဲလားခြင်း
သံသရာဖြစ်ကိုပြခြင်း ၆၃
၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၂၈ အဂတိလေးပါး လိုက်စားသော မဟာဒိင်္ဂလ
မင်း၏ထုံးစံဝတ္ထုကိုပြခြင်း ၆၅
၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာပါသည်။
- ၂၉ အဂတိလေးပါးလိုက်စားသူ ငရဲလားရခြင်းကို
ပြခြင်း ၆၆

(ဃ)

မာတိကာ၊

ဦးရေနံပါတ်၊	အကြောင်းအရာ၊	မျက်နှာနံပါတ်။
၃၀	အဂတိ လေးပါး လိုက်စား တတ်သော သူကို တရားသူကြီးမထားရခြင်းကိုပြခြင်း ... ၆၈ ၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာပါသည်။	
၃၁	တံဆိုးလာဘ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖြစ်၍ တရားမဆုံးဖြတ် အပ်ကြောင်းကိုပြခြင်း ... ၆၉ ၎င်း၌ အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာပါသည်။	
၃၂	သံဝရပျို၌လာသောလင်္ကာကိုပြခြင်း ... ၇၁	
၃၃	မှတ်ချက်ကိုပြခြင်း ... ၇၁	
၃၄	အောံကပြဆိုပြီး အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို လိုရင်း အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းချုပ် နိဂုံးအုပ်၍ပြခြင်း ... ၇၂	
၃၅	တံဆိုးလာဘ်ပေးသောသူ၏အပြစ်ကို လျော်စွာ ထည့်သွင်း၍ပြခြင်း ... ၇၆	
၃၆	တနည်း၊ အပြစ်ကိုပြခြင်း ၇၈	
၃၇	တနည်း၊ အပြစ်ကိုပြခြင်း ၇၈	
၃၈	ဩဝါဒကထာကိုပြခြင်း ၇၉	
၃၉	ကျမ်းပြီးနိဂုံးကိုပြခြင်း ၈၀	

မာတိကာပြီး၏။

မန္တလေးမြို့၊ မိုးကောင်းတိုက်၊ “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ” သာသနာပြု-ညောင်ရမ်းဆရာတော်သည် တပည့် ရဟန်း၊ ရှင်၊ လှ၊ အပေါင်းတို့က လျှောက်ထား တောင်းပန်ချက် အရ ရေးသား အပ်သော သုတ်သီလက္ခန္ဓာဒီကာသစ် နိဿယ-စသော ကျမ်းစာ အမျိုး အမည်များကို သဒ္ဒါတရား တိုးပွားရန် အောက်ပါ အတိုင်း ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

၁	သီလက္ခန္ဓာသစ်-ပါဠိ ပဋ္ဌမအုပ်	...နံပါတ်	၄၇၉
၂	၎င်းနိဿယ ကော်ဒီ	...နံပါတ်	၂၃၉၅
၃	၎င်းဒီကာသစ်ပါဠိ-ဒုတိယအုပ်	...နံပါတ်	၄၀၅
၄	၎င်းအုပ်-နိဿယ ကော်ဒီ	...နံပါတ်	၁၀၅၂
၅	သီလက္ခန္ဓာဒီကာဟောင်း-ပါဠိအုပ်	...နံပါတ်	၃၇၀
၆	၎င်းနိဿယ-ကော်ဒီ	...နံပါတ်	၁၀၄၉
၇	ဇိဒိတပရိစ္ဆာဂါဒိ ဝိနိစ္ဆယကျမ်း (ပုံနှိပ်ပြီး)နံပါတ် ၁၁၃
၈	မဟာသမယသုတ် ပါဠိတော်-လင်္ကာ နိဿယ(ပုံနှိပ်ပြီး)နံပါတ် ၁၁၀
၉	ဥပါသကဂုဏပ္ပကာသနိကျမ်း- (ပုံနှိပ်ပြီး)နံပါတ် ၂၅၅
၁၀	ကထိန ဒါန ဝိနိစ္ဆယကျမ်း (ပုံနှိပ်ပြီး)နံပါတ် ၁၅၀
၁၁	ဥပါသကစက္ခုကျမ်း(ပုံနှိပ်ပြီး)နံပါတ် ၁၀၄
၁၂	ဥပါသကစာရိတ္တဒီပနိကျမ်း (ပုံနှိပ်ပြီး)နံပါတ် ၃၃၀
၁၃	ပရပုတ္တဝါဒဂ္ဂဟ သာသနဒါယာဒဝိနိစ္ဆယကျမ်း(ပုံနှိပ်ပြီး)နံပါတ် ၃၂
၁၄	ဝဿု ကဗျာ-ဝဿုပနာယိက ဝိနိစ္ဆယ (ပုံနှိပ်ပြီး)နံပါတ် ၁၀

(၈) ဆရာတော်ကြီးရေးသားသောကျမ်းစာများ။

၁၅ လ ဉ္စ ဂ ဟ ဏ ဒေါ သ ဒိ ပ နိ ကျမ်း
(ပုံနှိပ်ပြီး)နံပါတ် ၁၀၀

ပုံမနှိပ်ရသေးသောကျမ်းများ။

၁၆ မောက်ကျိုးဆရာတော်ကြီး မေးသော
ဂါထာ၏ အတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ အဘွင့်-
(ပါဠိရေး)နံပါတ် ၄

၁၇ ၆-လုံးကောက် ဓာတ်စာ ဆေးလင်္ကာ
(၇)ပုဒ်နံပါတ် ၁၀

၁၈ သာမဏေရ သရဏဂမနဒါနုရိနိစ္ဆယ
...နံပါတ် ၁၀

၁၉ ကထိနက္ခန္ဓက ဝဇီရ ဗုဒ္ဓိ ဒိကာ ရှင်း
လင်းချက်နိစ္ဆယနံပါတ် ၁၅

၂၀ ဝါကျဂဏ္ဍိပဒနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၂၀

၂၁ ဝဏ္ဏဇာကံပဒ သံဝဏ္ဏနာ ဝိနိစ္ဆယ(ပါဠိ
ရေး)နံပါတ် ၄

၂၂ ခေတ္တဒါနုရိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၆

၂၃ ဝိဿာသဂါဟာရိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၁၀

၂၄ စေတီယဘိန္ဒုနုရိနိစ္ဆယ... ...နံပါတ် ၁၃

၂၅ ဗုဒ္ဓါဒိအဂါရဝါဒိဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၅၀

၂၆ သံဃိကရိဟာရသဗ္ဗရဏာရိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၇

၂၇ စတုပုစ္ဆာဝိဿန္တနာရိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၃၁

၂၈ ပဗ္ဗကပုစ္ဆာဝိဿန္တနာရိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၂၆

၂၉ ရဟန်းခံရှင်ပြု ဘာသန္တရိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၁၀

၃၀ နဝပညာဗျာကရဏာရိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၅၆

၎င်း၌မာနတ္တာရောစနုရိနိစ္ဆယ, ဥတ္တာဟိကမ္မရိနိစ္ဆယ,
ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကရိနိစ္ဆယ, ပစ္စနိကသဒ္ဓရိနိစ္ဆယ,
သက္ကာယဒိဋ္ဌိသဒ္ဓရိနိစ္ဆယ, အနတ္တသဒ္ဓရိနိစ္ဆယဥပစာ,

ဆရာတော်ကြီးရေးသားသောကျမ်းစာများ။ (ဆ)

ရသီမဝိနိစ္ဆယ၊ တာဝကာလိကဒိန္နဝိနိစ္ဆယ၊ ကမ္မလ ဥပါဟနာရုဠဝိနိစ္ဆယများပါသည်။

- ၃၁ ဂါမဘောဇကဝိသုံဂါမဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၇
- ၃၂ ကထိနာနိသံသလဘနဝိနိစ္ဆယနှင့် ပဉ္စ ကပုစ္ဆာဝိသာဇ္ဇနာ... ..နံပါတ် ၄၇

၎င်း၌ ကထိနဝိဝရံ သံဃဿ ဒေမဝိနိစ္ဆယ၊ အနတ္တ တ ကထိနမာသ-အာနိသံသ လဘန ဝိနိစ္ဆယ၊ ဝိမတိ ဝိကာဝါဒ-အာပတ္တိနာသနဝိနိစ္ဆယ၊ တေရသကဏ် ဝိကာဝါဒ-ဒေသနာဂါမိမဂ္ဂသဒိသဝိနိစ္ဆယ၊ သာပတ္တိ ကာဘိက္ခု-စုတိဝိနိစ္ဆယများပါသည်။

- ၃၃ ပတ္တနိကုဇ္ဇနပတ္တကြိဇ္ဇနကမ္မဝိနိစ္ဆယ နံပါတ် ၁၈
- ၃၄ ပတ္တကြိဇ္ဇနကမ္မယာစနဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၁၈
- ၃၅ ဂါမပရိတ္တဘဏနဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၂၆
- ၃၆ သာမဏေရသံဃာဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၁၆
- ၃၇ သံဃိကဝိဟာရသဗ္ဗရဏဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၁၈
- ၃၈ စာတုဒ္ဓိသာစရပ်မှ-သည့်တိုင် စသည့် ယူဝိနိစ္ဆယနံပါတ် ၆
- ၃၉ ကထိနုဒ္ဓါရ-အနတ္တရဏဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၆၀
- ၄၀ စတုပညာဗျာကရဏဝိနိစ္ဆယ .. နံပါတ် ၅၆

၎င်း၌ ဟေတုပစ္စယ ဝိနိစ္ဆယ၊ ဥပနိဿယ ပစ္စယ ဝိနိစ္ဆယ၊ ဝတ္ထာရမ္ပဏ ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စယ ဝိနိစ္ဆယ၊ ဆပညာသကုသလဝိနိစ္ဆယများပါသည်။

- ၄၁ ဇိတ္တဝိဟာရဘိန္ဒန ဝိနိစ္ဆယ၊ လဘက် ရည် သောက် ဝိကာလ ဘောဇန ဝိနိစ္ဆယ၊ အာယတဂိတဓမ္မဝိနိစ္ဆယ နံပါတ် ၆၅

(၉) ဆရာတော်ကြီးရေးသားသောကျမ်းစာများ။

၄၂	မိစ္ဆာသတ် ဝိနိစ္ဆယနှင့် ဒုဟေတုက- ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တဝိနိစ္ဆယ	...နံပါတ်	၁၅
၄၃	ဘဏ္ဍာဒေယျဝိနိစ္ဆယ	...နံပါတ်	၁၆
၄၄	ဗုဒ္ဓနဝဂုဏ - လောကီ (၂၄) ဂါထာ နိဿယ	...နံပါတ်	၂၅
၄၅	ယဒိမိတ္တန္တိပံမိတ္တံစသော လောကီ(၆) ဂါထာ နိဿယ	...နံပါတ်	၁၀
၄၆	ရှင်သီဝလီ(၁၀)ဂါထာ နိဿယ	...နံပါတ်	၈
၄၇	လောကီစမ အက္ခရာ (၁၅) ဂါထာ နိဿယ	...နံပါတ်	၁၄
၄၈	ဓမ္မိကသုတ်ပါဠိတော်နိဿယသစ်	...နံပါတ်	၄၂
၄၉	အာဇာနာဒိုယသုတ် ပါဠိတော် ရင်း- နိဿယနှင့်ပရိတ်ရွတ်နည်းဝိနိစ္ဆယ-နံပါတ်		၈၀
၅၀	ပရမတ္ထဂန္ထိရပါဠိနိဿယ-ပေရေး...၄-အင်္ဂါ		
၅၁	ဗြဟ္မနိမန္တနိယသုတ် ပါဠိတော် နိဿ ယသစ်	...နံပါတ်	၄၁
(မစိုးရိမ် ကျောင်းဒကာကြီး ဦးကျော်- တောင်းပန်၍ရေးသည်)။			
၅၂	ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်-ဓာတုဘာဇနိကထာ နိဿယ	...နံပါတ်	၂၄
(မြို့နီစိပါယ်လူကြီး ဦးစံမင်း တောင်းပန် ၍ ရေးသည်)။			
၅၃	ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌ ကထာ - ပဏာမ (၁၈)ဂါထာသမ္ပန်(၄)ပါးယောဇနာ နည်း	...နံပါတ်	၄၄
၅၄	သင်္ဂဟပဏာမ-အထွက် အတက် စုန် စောဒနာ	...နံပါတ်	၆၀
၅၅	ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိဿဂ္ဂိယာဒိဝိနိစ္ဆယ	နံပါတ်	၆၄

ဆရာတော်ကြီးရေးသားသောကျမ်းစာများ။ (ဈ)

(၎င်း၌ ကပ္ပိယနိဿဂ္ဂိယဝိနိစ္ဆယ၊ အကပ္ပိယနိဿဂ္ဂိယဝိနိစ္ဆယ၊ ကေစိဝါဒဝိသောဓနဝိနိစ္ဆယ၊ ဝတ္ထုသညာပဒိုဂ္ဂဟဏဝိနိစ္ဆယ၊ သမဏပစ္စယဂဟဋ္ဌဒါနဝိနိစ္ဆယ၊ ပရဒါတုကာမစိဝရ အနာဓိဋ္ဌာနာဓိဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယ၊ ရတင်္ဂိတေစိဝရိက ရဟန်း သူတပါး၏ သင်းပိုင်ကို ခေတ္တဝတ်အပ် မဝတ်အပ် ဝိနိစ္ဆယ၊ ရဟန်း ခံရာ၌ ဥပဇ္ဈာယ်မယူဘဲ ပတ္တကလ္လ ဖြစ်မဖြစ် ဝိနိစ္ဆယ၊ ဥတ္တိဒုရုတ္တဝစနဝိနိစ္ဆယများပါသည်။)

၅၆ မတသန္တကဒုဒိန္နာဒိဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၂၃

(၎င်း၌ မတသန္တကဒုဒိန္နဝိနိစ္ဆယ၊ ဂိဝါဝိနိစ္ဆယ၊ ဒိန္နဝတ္ထုသုဿိဝိနိစ္ဆယများပါသည်။)

၅၇ ပရမတ္ထဂန္ထိရဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၈၃

(၎င်း၌ မေးလျှောက်ပုစ္ဆာ(၄) အဖြေမာတိကာစဉ် (၃၀)ပါသည်။)

၅၈ တရားစွဲ-ဘဏ္ဍာဒေယျာဒိဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၅၀

(၎င်း၌ တရားစွဲ-ထုလ္လစ္စယာပတ္တိဝိနိစ္ဆယ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ ဂိဝါသဒ္ဓါဝစနတ္ထ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ ဂိဝါဝိသေသဝိနိစ္ဆယ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျဂိဝါ ဖြစ်လျှင် တောင်းမှပေးရမည်၊ မတောင်းဘဲ ပေးရမည်ဟူသော ဝိနိစ္ဆယများပါသည်။)

၅၉ ဥပါဟနာရူဋ္ဌာဒိဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၂၂

၆၀ သီလရှင်ပဗ္ဗဇ္ဇဝိနိစ္ဆယနှင့်အရညဝိဟာရဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၂၀

၆၁ အရညရတင်္ဂနာသနဂါမဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၂၀

၆၂ ပရမတ္ထလက္ခဏ သဘာဝ ဝိသေသာဝိသေသဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၈၀

(ည) ဆရာတော်ကြီးရေးသားသောကျမ်းစာများ။

၆၃	ဘဏ္ဍဝိနာသ ကတ ဝိနိစ္ဆယနှင့် ဝဗ္ဗန ဝုတ္တောဝါဒက ဝတ္ထု ဝိသေသ ဝိနိစ္ဆ ယနံပါတ်	၂၁
၆၄	ပုဏ္ဏမာဝိနိစ္ဆယနံပါတ်	၁၅
၆၅	ဂန္ဓကုဋိသဗ္ဗရဏာဒိဝိနိစ္ဆယ		...နံပါတ်	၁၃
၆၆	ပတ္တကဏ္ဍာဒိဝိနိစ္ဆယနံပါတ်	၃၀

(၎င်း၌ ပတ္တကဏ္ဍဝိနိစ္ဆယ၊ ဂါမဘောဇကဝိနိစ္ဆယ၊
လောဟရဇ္ဇု ဝိနိစ္ဆယ၊ ဝိဟာရဘိန္ဒုနဂ္ဂါဟ ဝိနိစ္ဆယ၊
အဝဟာရဏဒါနပဋိဂ္ဂဟဝိနိစ္ဆယ၊ တိရစ္ဆာနပေါသန
ဝိနိစ္ဆယ၊ အနေက္ခတ္တံ၊ အဝဟာရ ဝိနိစ္ဆယ များ ပါ
သည်)။

၆၇	သုဝဏ္ဏာဒိဒါမ လေပန ဝိနိစ္ဆယနှင့် သု ဝဏ္ဏာဓကပဋိမဂ္ဂဟဏာဝိနိစ္ဆယ...နံပါတ်	၁၅
၆၈	တိသန္တိပဏ္ဍိတဝိနိစ္ဆယ		...နံပါတ်	၁၀
၆၉	ဆက္ကပဉ္ဇာဝိသသဇ္ဇနာဝိနိစ္ဆယ		...နံပါတ်	၄၇

(၎င်း၌ ဒုဟေတုကပုဂ္ဂလစိတ်ရဝိနိစ္ဆယ၊ သမာဓိဗလ
ဝိနိစ္ဆယ၊ ဆေးထိုးနှံခြင်း-အာပတ္တာနာပတ္တိဝိနိစ္ဆယ၊
ဝိသုံဂါမ သိမသမူဟာနဝိနိစ္ဆယ၊ သိမန္တရိကဝိနိစ္ဆယ၊
လောဟရဇ္ဇုထမ္ဘဝိနိစ္ဆယများပါသည်)။

၇၀	နဝပဉ္ဇာဝိသသဇ္ဇနာနံပါတ်	၂၀
၇၁	သိမသမူဟာနဝိနိစ္ဆယနံပါတ်	၂၅
၇၂	သာသနာသုံးပါးဝစနတ္ထအရကောဏ်၊ သာသနဒါယာဒသဒ္ဓါ၊ ဒါယဇ္ဇသဒ္ဓါ၊ ပစ္စယဒါယကသဒ္ဓါ၊ သာသနဒါယက သဒ္ဓါ၊ အနုဂ္ဂဟ သဒ္ဓါတို့၏ ဝစနတ္ထ အရကောဏ်နံပါတ်	၂၂

ဆရာတော်ကြီးရေးသားသောကျမ်းစာများ။ (၃)

၇၃	ဘိက္ခုနီဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၂၀
၇၄	ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌကထာပါဠိ ယုတ္တာယုတ္တဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၃၅
၇၅	ပဝါရဏာပြု-ပါဠိပဒဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၄
၇၆	ဗုဒ္ဓသန္တကဘုဇ္ဇနာရဟဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	
၇၇	ကေတိက္ခဝဿုပနာယိကကထိနတ္ထာရဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၁၆
၇၈	မတသန္တကကုက္ကုတ္တဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၁၅
၇၉	ထေရဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၇
၈၀	ဥပသမ္ပဒကမ္ပဝါစာ နိဿယနှင့် ဆုံးမခဏ်း၊ ကမ္ပဝါစာရွတ်ဘတ်နည်းဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	
၈၁	ပရဘာဂပဒိုဂ္ဂဟဏဘုဇ္ဇနဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၁၄
၈၂	မတသန္တကဒိန္နဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၈
၈၃	သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇာဒိဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၅၃

၎င်း၌ သာမဏေဖြစ်မဖြစ်ဝိနိဋ္ဌိယ၊ စိဝရအဒိန္နနိဝါသနဝိနိဋ္ဌိယ၊ သရဏဒါနဥဘာတောသုဒ္ဓိဝိနိဋ္ဌိယ၊ သရဏဒါနနယဝိနိဋ္ဌိယ၊ ဗျဇ္ဇနဗုဒ္ဓိဆယ်ပါးနှင့် နိဂ္ဂဟိတန္တသရဏဂုံပေးနည်းဝိနိဋ္ဌိယ၊ မကာရန္တ သရဏဂုံပေးနည်း ဝိနိဋ္ဌိယ၊ သာမဏေရ ဥပဇ္ဈာစရိယ ဝိနိဋ္ဌိယ၊ ဂိဟိလိင်္ဂနဥပသမ္ပဒ ဝိနိဋ္ဌိယ၊ သာမဏေရ ဥပသမ္ပဒ ဝိနိဋ္ဌိယများပါသည်။

၈၄	ပလ္လင်္ကနိသီဒနဗုဒ္ဓဗိမ္ဗဝိနိဋ္ဌိယနှင့် မကာဇ္ဇာလင်္ကာရဗုဒ္ဓဗိမ္ဗဝိနိဋ္ဌိယနံပါတ်	၂၂
----	--	-----	-----------	----

ဆရာတော်ကြီးရေးသားသောကျမ်းစာများ။

- ၈၅ ဘုရားစနစ်ဝိနိစ္ဆယနံပါတ် ၇
- ၈၆ ပုထုဇ္ဇနရူပဝိဇာနနဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၂၅
- ၈၇ သင်္ခေပ ကထိနုဒ္ဓါရ အနတ္တရဏဝိနိစ္ဆယနှင့် ဝိသုံဂါမကမ္မကရဏဝိနိစ္ဆယ နံပါတ် ၆
- ၈၈ သီဟဠဒဏ္ဍိကမ္မဝိနိစ္ဆယနှင့် ယုတ္တာယုတ္တဝိသောဓနဝိနိစ္ဆယ(ပါဠိရေး) ...နံပါတ် ၈
- ၈၉ ဘန္တေ အာဟာရဟတ္ထန္တိ ဧဝံ ဝဒန္တောဝိယဩဏတောတိအာဟာရဟတ္ထောဟူသော ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၏သံဝဏ္ဏနာဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၉
- ၉၀ ဆဒ္ဓါတဝိဟာရေပန ဖလာဖလံထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇတော ပါရာဇိကံ-ဟူသောပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌“ပါရာဇိကံ”ဟူသောပုဒ်၏ရှေ့၌ ‘န’အက္ခရာ ပါသင့် မပါသင့် ဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ်
- ၉၁ နတ်သက်, ငရဲသက်ရေတွက်ပုံနှင့် နတ်ပြည်, ငရဲပြည်၌နေ, လှို, မရှိဝိနိစ္ဆယ နံပါတ် ၁၂
- ၉၂ တနုဆောင်းပျက်သင့်, မပျက်သင့်ဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၇
- ၉၃ ဒုတိယဝါကပ်သောကျောင်း၌ ကထိနုခင်းထိုက်, မခင်းထိုက်ဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၆
- ၉၄ ဖြစ်သား-ဒုတိယပါရာဇိကမူဝိနိစ္ဆယ နံပါတ် ၆
- ၉၅ အနိက္ခိတ္တဝတ္တဝိဟာရနှင့်ဦးနေဂဏမာနတ္တစာရဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၁၄

ဆရာတော်ကြီးရေးသားသောကျမ်းစာများ။ (၃)

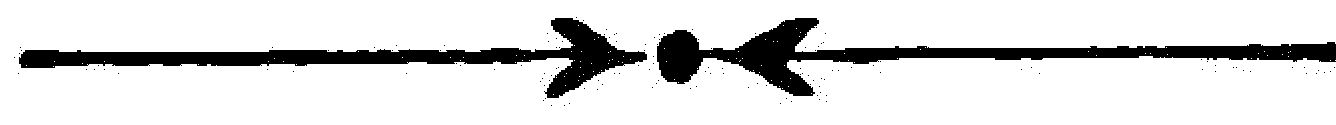
- ၉၆ အာလံ-ဘဏ္ဍာဒေယျမူဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၈
- ၉၇ မိုးကောင်း-ဘဏ္ဍာဒေယျမူဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၁၂
- ၉၈ မကွေး-ပဌမပါရာဇိကမူဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၈
- ၉၉ ပုသိမ်-ပဌမပါရာဇိကမူဝိနိစ္ဆယ ...နံပါတ် ၈
- ၁၀၀ ပျော်ဘွယ်-ပဌမပါရာဇိကမူဝိနိစ္ဆယ နံပါတ် ၁၂
- ၁၀၁ ရန်ကုန်-ပိဋကတ်တိုက်၊ ကမ္ပည်းကျော်စာမော်ကွန်း
- ၁၀၂ ဟင်္သာတ-သိမ်ကျောက်စာမော်ကွန်း
- ၁၀၃ ရခိုင်ချောင်း-သိမ်ကမ္ပည်း ကျောက်စာမော်ကွန်း
- ၁၀၄ မအူပင်-ဘုရား ဝန္တကုဋိုတိုက် ကမ္ပည်း ကျောက်စာမော်ကွန်း
- ၁၀၅ ငါးဆူတိုက်-သိမ်ကမ္ပည်းကျောက်စာမော်ကွန်း
- ၁၀၆ ကော့ကရိတ်-သိမ်ကမ္ပည်းကျောက်စာမော်ကွန်း
- ၁၀၇ ရွှေယင်ဆိုင်း-ဘုရားတိုက်ကမ္ပည်းကျော်စာမော်ကွန်း
- ၁၀၈ မလှိုင်-သိမ်ကမ္ပည်းကျောက်စာမော်ကွန်း
- ၁၀၉ တောမ-စေတီဘုရား ကမ္ပည်းကျောက်စာမော်ကွန်း
- ၁၁၀ ညောင်လေးပင်-ကျောင်းတိုက် ကမ္ပည်းကျောက်စာမော်ကွန်း
- ၁၁၁ စစ်ကိုင်း-သိမ်ကမ္ပည်းကျောက်စာမော်ကွန်း
- ၁၁၂ ၎င်းပြင်-ဩဘာစာအမျိုးမျိုးရှိသည်။
- ၁၁၃ ပိန်စုံရတု-ဆုတောင်းလင်္ကာ များစွာရှိသည်။

မူ-နံပါတ် တသောင်းကျော်-တွေ့သည်ကိုသာ ရေးထည့်ပါသည်။

ဦးလက္ခဏ၊
တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီး။

၁၃၀၃-ခု၊ နတ်ဘော်လဆန်း(၈)ရက်။

လေ့ နယာဏဒေါသဒိပနိကျမ်း ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

- (၁) လေ့ နယာဏကဏ္ဍ
- (၁) ပဏာမကိုပြခြင်း။

ဗုဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မော၊ သံဃော၊ ဇေယျံ။ ။ ယာတာဂါထာ။

ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ၎င်း။ ဓမ္မော၊ တရားတော်သည် ၎င်း။ သံဃော၊ သံဃာတော်သည် ၎င်း။ မော၊ ငါ့အား။ ဇေယျံ၊ အောင်ဆုမင်္ဂလာကို။ ဒေတု၊ ပေးတော်မူပါစေသတည်း။

(၂) ပရိညာဉ်ကိုပြခြင်း။

ပညာရေးဌာနအစိုးရမင်းတို့၏မေးလျှောက်ချက်၌ တံဆိုးစားခြင်း၊ ဆန္ဒာဂတိ စသည် လိုက်စားခြင်းတို့၏ အပြစ်သည် မည်သည့် ကျမ်းစာအုပ်၊ မည်သည့် နံပါတ်၌ ပါရှိကြောင်းကို ညွှန်းပြပါဟု-သာမညသံသရာပါရှိ၏။ သို့သော်လည်း မှတ်ယူလွယ်စိမ့်သောဌာမုလဘုရားဟောတော်မူရင်းပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့ကို သာဓကပါဠိထုတ်ပြ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် အကျဉ်းနှင့်တကွ ဝတ္ထုသက်သေများပါ သင်္ခေပအားဖြင့်ရေးသားဖြေဆိုပေအံ့။

(၃) တံဆိုးစားခြင်းအနက်ဟော ဥက္ကောဓုနသဒ္ဓါကိုပြခြင်း။

ဥက္ကောဓုန ဝဉ္ဇန နိကတိ သာဝိယောဂါ ပရိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။ ။ သီလက္ခန္ဓပါဠိတော်။
(၁)

၂ လညွှန်ဟာဏဒေါသဒီပနီကျမ်း။

ဗြဟ္မစာလသုတ်-ရုဇ္ဈသီလ။ ၁၉၁၃ ခုနှစ်ရိုက်၊ ဟံသာဝတီစာအုပ်၊နံပါတ်(၅)။

မှတ်ချက်။ ။မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ ရုဇ္ဈဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်၊မဟာဝတဏှာသင်္ခယသုတ်၊ စတုက္ကနိပါတ်၊အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်-မဟာဝဂ်၌လည်း ဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ဂေါတမော၊ ဂေါတမအနွယ် ဖြစ်တော်မူသော။ သမဏော၊ ရဟန်းသည်။ ဝါ၊ ရဟန်းဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥက္ကောဇုန ဝဇ္ဇန နိကတိ သာဝိယောဂါ၊ တံဆိုးစားခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်သောအမှုနှင့် ယှဉ်ခြင်း၊ ဥပါယ်တံမျဉ်တို့ဖြင့် လှည့်ပတ်ခြင်းတည်းဟူသော ကော်ကျစ်သောအမှုနှင့် ယှဉ်ခြင်း၊ အတုပြု၍ လှည့်ပတ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်သော အမှုနှင့် ယှဉ်ခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ ကြည်တော်မူ၏။ ။ဤကားပါဠိတော်အနက်တည်း။

၎င်းပါဠိတော်၏ အဘွင့်ဖြစ်သော သီလက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ၌။ ။ဥက္ကောဇုနာဒိသု ဥက္ကောဇုနန္တိ အဿာမိကေ သာမိကေ ကာတုံ လညွှန်ဟာဏံ။ ။ဟု ဘွင့်ပြု၏။ ၁၉၁၂ ခုနှစ်ရိုက်၊ ဇမ္ဗူ။ မိတ်ဆွေစာအုပ်နံပါတ်(၆၈) မှာကြည့်။

မှတ်ချက်။ ။မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ-ရုဇ္ဈဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်အဘွင့်၊ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင် စာအုပ်နံပါတ် (၁၀၄-၁၀၅)၌ ၎င်း။ ။ကဝိချက်မှန်တိုက်ရိုက်၊ စတုက္ကနိပါတ်-အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ-မဟာဝဂ် အဘွင့်၊ စာအုပ်နံပါတ်(၃၇၂)၌၎င်း၊ ယင်းအတူပင်ဘွင့်ပြု၏။

အနက်ကား။ ။ဥက္ကောဇုနာဒိသု၊ ဥက္ကောဇုန အစရှိသည်တို့တွင်။ ဥက္ကောဇုနန္တိ၊ ဥက္ကောဇုနဟူသည်ကား။ အဿာမိကေ၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သောသူတို့ကို။ သာမိကေ၊ ဥစ္စာရှင်တို့ကို။ ကာ

တုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ လညွှတ်ဟာဏံ၊ တံဆိုးလက်ဆောင်ကို ယူခြင်း
တည်း။ ဝါ၊ တံဆိုးလက်ဆောင်ကိုယူခြင်းသည်။ ဥက္ကောဇုနန္ဒိ-
ဥက္ကောဇုနန္ဒာမ၊ ဥက္ကောဇုနမည်၏။ ။ ဤကားအနက်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ အထက်ပါ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာဖြင့်
ဥက္ကောဇုန-ဟူသည် တံဆိုးလက်ဆောင်ယူခြင်းတည်း။ ထိုတံ
ဆိုးလက်ဆောင်ယူခြင်းမှ မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင် ကြည်
ရှောင်တော်မူသည်မဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝက
ရဟန်းတော်များမှ စ၍ အလုံးစုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်
လည်း ခပ်သိမ်းကုန်သော အမှုကိစ္စအရာဌာနတို့၌ တံဆိုးလက်
ဆောင်ယူခြင်းမှ အမြဲကြည်ရှောင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြတော်
မူ၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ။ ထို့ကြောင့် မူလ ပဏ္ဏာသ ဗုဒ္ဓ ဟတ္ထိ
ပဒေါပမ သုတ်၌။ ။ သော ဝေံ ပဗ္ဗဇိတော ဥက္ကောဇုန ဝဗ္ဗန
နိကတိ သာဝိယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ။ ဟု ဟော
တော်မူ၏။

(၄) ဥက္ကောဇုနသန္ဒါ၏ ဝဗ္ဗနက္ခိပြခြင်း။

ကတ္တဗ္ဗကမ္မတော ဥဒ္ဓိ ကောဇုနံ ပဋိဟနနံ ဥက္ကော
ဇုနံ၊ အဘူတကာရီနံ လညွှတ်ဟာဏံ။ ။ သီလက္ခန္ဓံ ဋီကာ
သစ်၊ ပဌမအုပ်၊ နံပါတ်(၃၄၀)။ ၁၉၁၂ ခုနှစ်ရိုက်၊ ဇမ္ဗူ။
မိတ်ဆွေစာအုပ်မှာကြည့်။

အနက်ကား။ ။ ကတ္တဗ္ဗကမ္မတော၊ ပြုအပ်၊ ပြုသင့်၊ ပြုထိုက်
သော တရားစီရင်ခြင်းအစရှိသော အမှုမှ။ ဥဒ္ဓိ၊ အထက်၌။ ကော
ဇုနံ ပဋိဟနနံ၊ တံဆိုးယူခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းတည်း။ ဥက္ကောဇု
နံ၊ ပြုအပ်၊ ပြုသင့်၊ ပြုထိုက်သော တရားစီရင်ခြင်းအမှုမှ အထက်
၌ တံဆိုးယူခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်း။ အဘူတကာရီနံ၊ မဟုတ်မမှန်
တရားစီရင်ခြင်း စသည်ကို ပြုလေ့ရှိကုန်သော သူတို့၏။ လညွှ

၄ လညွှန်ဂဟဏာဒေါသဒိပနိကျမ်း။

ဂဟဏံ၊ တံဆိုးလာဘ်ယူခြင်းကို၊ လညွှတ်၊ ရအပ်၏။ ။ ဤကား အနက်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤဒီကာပြုသော ဝစနတ္ထကား၊ ဘာဝသာဓန ဥပုပ္ပ ကုရုဓာတ်၊ ယုပစ္စည်း။ ကုရု ပဒိုဟနနေ-ဟု ဓာတ်နက် ကြား။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား၊ တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းစသော အမှုကိစ္စ တို့ကိုပြုသော အခါတို့၌ တံဆိုးလာဘ်ကိုယူ၍၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ် သောသူတို့ကို ဥစ္စာရှင်၊ ဥစ္စာရှင်ဟုတ်သောသူတို့ကို ဥစ္စာရှင် မဟုတ်ဟုပြုသော အားဖြင့်၎င်း၊ ရာထူးမခန့်ထားထိုက်သောသူ ကို ရာထူးခန့်ထားခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ မဟုတ်မမှန် ပြုလေ့ရှိကုန် သောသူတို့၏ တံဆိုးလာဘ်ကိုယူခြင်းသည် ဥက္ကောဋနမည်၏- ဟူလို။

(၅) လညွှန်သန္တီ၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း။

လညွှတ် ပကာသေတိ ဇေတေနာတိ လညွှံ။ ။ ကရ ဏာသာဓန၊ လဇိဓာတ်-အပစ္စည်း။

အနက်ကား။ ။ ဇေတေနဓနေန၊ ထိုတံဆိုးပေးသော ဥစ္စာဖြင့်။ ဧဗ္ဗံ၊ တံဆိုးပေးသောသူ၏ ခြံကို။ လညွှတ်-ပကာသေတိ၊ ထင် ရှားအောင်ပြတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့တံဆိုးပေးသောသူ၏ ခြံကိုထင်ရှားပြကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တံဓနံ၊ ထိုတံ ဆိုးပေးသော ဥစ္စာသည်။ လညွှံ၊ လညွှမည်၏။ ။ တနည်း။ ။ ဇေတေနဓနေန၊ ထိုတံဆိုးပေးသော ဥစ္စာဖြင့်။ အဘူတန္တံ၊ မဟုတ် မမှန်သော တရားကို။ ထည့်။ ။ တနည်း။ အဘူတ ဝိနိစ္ဆယံ၊ မဟုတ်မမှန်သော တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ထည့်။ ။ လညွှတ်- ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ မဟုတ် မမှန်သော တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တံဓနံ၊ ထိုတံဆိုးပေးသော ဥစ္စာသည်။ လညွှံ၊ လညွှ မည်၏။ ။ တံဆိုးလာဘ်ပေးသော ဥစ္စာကိုရ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ တံဆိုးလာဘ်ပေးသော ဥစ္စာဖြင့် တံဆိုး
 လာဘ်ပေးသောသူသည် မထင်မရှား မျက်နှာကြီးသူ မဟုတ်
 ငြားသော်လည်း တရားသူကြီး၏အထံ၌ မိမိကိုယ်ခြင်ကို ထင်
 ရှားပြုတတ်သောကြောင့်၎င်း။ ။ တံဆိုးလာဘ်ရသော တရား
 သူကြီးအား မဟုတ်မမှန်သော တရားကို ဆုံ ဖြတ်၍ ပေးပါဟု မဆို
 သော်လည်း ဆိုဘိသကဲ့သို့၊ မဟုတ်မမှန်သော တရားကို ထင်
 ရှားပြုတတ်သောကြောင့်၎င်း၊ တံဆိုးပေးသော ဥစ္စာသည် လဉ္ဇ
 မည်၏ဟု-မှတ်အပ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ တံဆိုး ယူခြင်းသည် မကောင်းဆိုးဝါးသော
 အကုသိုလ်အရာဌာနဖြစ်သောကြောင့် ဆအက္ခရာနှင့် “တံဆိုး”
 ဟု ရေးသင့်၏။ ရှေးစာဟောင်းများ၌လည်း ဆအက္ခရာနှင့် “တံ
 ဆိုး” ဟု ရှိ၏။ ။ ယခုကာလ၌ စအက္ခရာနှင့် တံဆိုးဟု ရေးသား
 ကြ၏။ ရှေးစာဟောင်းများနှင့် မညီဟု မှတ်အပ်၏။

+ + + +

(၆) တံဆိုးယူခြင်းသည် အဓိန္ဒာဒါနိ
 မည်ကြောင်းကိုပြခြင်း။

သီလက္ခန္ဓ-စသော ပါဠိတော်များ၌။ ။ တုလာကုရု ကံသ
 ကုရု မာနကုရု ပဒိုဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။ ။ ဟူ
 ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ချိန်စဉ်းလဲ၊ အသပြာစဉ်းလဲ၊ ဝါ-ရွှေ
 ခွက်စဉ်းလဲ၊ တင်းတောင်းစဉ်းလဲခြင်းကို ပြု၍ ခိုးယူသော ဝဉ္ဇန
 ခိုးခြင်းမှ နောက်၌ ဆက်၍ တံဆိုးယူခြင်း-ဥက္ကောဓုနကို ဟော
 တော်မူသောကြောင့်၎င်း။ ။ ဝဉ္ဇန ခိုးခြင်း၊ နိကတိ ခိုးခြင်း၏
 ရှေ့၌ တံဆိုးယူခြင်း-ဥက္ကောဓုနကို ဟောတော်မူသောကြောင့်
 ၎င်း။ ။ စန္ဒကုမာရဇာတ်-အဋ္ဌကထာ၌။ ။ သာမိ ခဏ္ဍဟာ
 လော ဝိနိစ္ဆယ ဝိလောပံ ခါဒတိ။ ။ ဟူ၍ တံဆိုးစားခြင်းကို
 လုယက်ခြင်းအနက်ကို ဟောသော “ဝိလောပ” သဒ္ဓါနှင့် ပြသော
 ကြောင့်၎င်း။ ။ ဒုကနိပါတ်-ဓမ္မဇေဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌။ ။

၆ လဉ္ဇဂဟဏဒေါသဒိပနိကျမ်း။

တစ်ဏညေဝအမစ္စာပြာဟ္မဏဂဟပတိကာဒယောဥဋ္ဌဟိတွာ
ဟရေ လဉ္ဇခါဒကဒုဋ္ဌစောရ တံ လဉ္ဇံ အလဘိတွာ။ ။စသည်
ဖြင့် ဟရေလဉ္ဇခါဒကဒုဋ္ဌစောရ-ဟူ၍ ခိုးသူဟော“ဒုဋ္ဌစောရ”
သဒ္ဓါဖြင့်လာသောကြောင့်၎င်း။ ။ပရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ပရပရိဂ္ဂဟိ
တသညိတာ၊ လဉ္ဇဂဟဏစိတ္တံ၊ ဥပက္ကမော၊ တေန လဉ္ဇဂဟ
ဏံ။ ။ဟူသော အဒိန္နာဒါနံ ကမ္မပထအင်္ဂါ ငါးပါးဖြစ်သင့်
သောကြောင့်၎င်း။ ။တံဆိုးယူခြင်း၊ စားခြင်းသည် အဒိန္နာဒါနံ
အထူးပင်တည်းဟု ရချမှတ်ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် စတုကနိပါတ်-အင်္ဂုတ္တရ ဝိကာန္တိ။ ။
ဧဝံ ပရဿ ဟရဏဘာဝတော အဒိန္နာဒါနဘာဝသာ
မညေ သတိဝိ တုလကုဋာဒယော အဒိန္နာဒါနဝိသေသ
ဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ ။ဟု ပြတော်မူ၏။ ၁၉၁၀ ခု
နှစ်ရိုက်၊ ကဝိမျက်မှန်စာအုပ်၊ နံပါတ်(၁၄၁)မှာကြည့်။
သီလက္ခန္ဓာဒီကာဟောင်း၊ ဒီကာသစ်တို့၌လည်း၎င်းနည်း
တူလာ၏။

အနက်ကား။ ။ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ပရဿ၊ သူတပါး၏ဥစ္စာကို။
ဟရဏဘာဝတော၊ ဆောင်ယူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဒိန္နာ
ဒါနဘာဝသာမညေ၊ အဒိန္နာဒါန၏အဖြစ်သာမညသည်။ သတိ
ဝိ၊ ရှိသော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ တုလကုဋာဒယော၊ ချိန်
စဉ်းလဲအစရှိသည်တို့ကို။ အဒိန္နာဒါနဝိသေသဘာဝဒဿနတ္ထံ၊
အဒိန္နာဒါနံ အထူး၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူခြင်းငှါ။ ဘဂဝတာ၊
မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်၏။ ။ဤ
ကားအနက်။

မှတ်ချက်။ ။တုလကုဋာဒယော-ဟူသောပုဒ်၌ အာဒိသဒ္ဓါ
၏ အာဒိဝန်ကို ကံသကုဋု၊ မာနကုဋု၊ ဥက္ကောဋုနု၊ ဝဗ္ဗနု၊ နိကတိ-
စသည်ကိုယူအပ်၏။

(၇) တံဆိုးစားခြင်း၏ အဒိန္နဒါနိဖြစ်ကြောင်းကို
စောဒနာဖြင့်ပြခြင်း။

တံဆိုးယူခြင်း၊ စားခြင်းသည် ဥစ္စာရှင်က ပေးသည်ကို ယူ
သောကြောင့် အဒိန္နဒါနိမဖြစ်သင့်သည်မဟုတ်လောဟု စောဒ
နာခွဲမှု။ ။ တစုံတရာတရားမှုစသည်တို့ ကြောင့် အမှုအောင်နိုင်
ရန် တံဆိုးလက်ဆောင်ပေးကမ်းလာသည်ရှိသော် မယူရ။ ပေး
ကမ်းလာသူကို ဘမ်းဆီးရမည်ဟု တရားဓမ္မသတ်ဥပဒေရှိသည်
အားလျော်စွာ လက်ခံခြင်း၊ ဘမ်းဆီးခြင်းအမှုကို မပြုဘဲ ဝဉ္ဇန
သဘောဖြင့် ယှို.၅ က်၍ လက်ခံ သိမ်းယူထားခြင်းကြောင့် ရွှေ
စစ်မဟုတ်သော ရွှေခွက်တုကို ရွှေစစ်လုပ်၍ ရောင်းသော ဝတ္ထု၌
ဝယ်ယူသူက ပေးသော်လည်း ထုည့်ပတ်ခြင်း ဝဉ္ဇနသဘောပါရှိ
သောကြောင့် အဒိန္နဒါနိဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း။ ။ သမင်နှစ်ကောင်
ကို ဝယ်သော ဝတ္ထု၌ သမင်ရှင်မူဆိုးက ပေးသော်လည်း ထုည့်
ပတ်ခြင်း ဝဉ္ဇနသဘောပါရှိသောကြောင့် အဒိန္နဒါနိဖြစ်သကဲ့
သို့၎င်း။ ။ ခိုးခြင်း အဒိန္နဒါနိ ဖြစ်၏ဟု ရချသန္နိဋ္ဌာန်ကျဖြေဆို
အပ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ရွှေခွက်တု ရောင်းသော ဝတ္ထု၊ သမင်နှစ်ကောင်
ဝယ်သော ဝတ္ထုတို့ကို အထက်ကတောင် ပြရာပါ သုတ်သီလက္ခန်
အဋ္ဌကထာ-စသည်တို့၌ ညွှန်းပြ၍ ထားသော စာအုပ်နံပါတ်၌
ပင်လျှင် ကြည့်ရှု၍ မှတ်ယူအပ်၏။ ။ (ဝိတ္ထာရဖြစ်မည်ကြောင့်
မရေးသတည်း)။

(၈) လဉ္ဇဂဟဏ၏ ကမ္မပထအင်္ဂါကို ပြခြင်း။

၁-ပရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သူတပါးသိမ်းဆည်းထားသော ဥစ္စာဖြစ်
ခြင်း။ ၂-ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ၊ သူတပါးသိမ်းဆည်းသော
ဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိခြင်း။ ၃-လဉ္ဇဂဟဏစိတ္တံ၊ တံဆိုးယူလိုသော
စိတ်ရှိခြင်း။ ၄-ဥပက္ကမော၊ လုံ့လပြုခြင်း။ ၅-တေနုလဉ္ဇဂဟဏံ၊

၈ လဉ္ဇဂဟဏဒေါသဒိပနိကျမ်း။

ထိုလုံ့လပယောဂဖြင့်တံဆိုးကိုယူခြင်း။ ။ဤအင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင်တံဆိုးယူခြင်းကမ္မပထမြောက်၏ဟုမှတ်အပ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ဤအင်္ဂါငါးပါးတို့တွင် ဥပက္ကမ-ဟူသော လုံ့လ ပြုခြင်းအင်္ဂါကို တရားရှုံးဟန်ပြောဆိုသောနိမိတ်ပရိယာယ် ပြုခြင်း-စသည်ကိုယူအပ်၏။

+ + + +

(၉) တံဆိုးစားသော အဏ္ဏဘာရိဘ ပေဘဝတ္ထုကိုပြုခြင်း။

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ တံဆိုးစား၍ တရားဆုံးဖြတ်သော အမတ်ကြီးသည် ဖုံးကွယ်ရာအရပ်၌ တံဆိုးလာဘ်ကိုယူ၍ ဥစ္စာရှင်ဟုတ်သောသူကို ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သည်ကိုပြု၏။ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သောသူကို ဥစ္စာရှင်ဟုတ်တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုပြု၏။ ဥစ္စာဒဏ်၊ ထောင်ဒဏ်-စသော အပြစ်ကိုထားရာ၌လည်းမထမ်းမဆောင်နိုင်။ ကြီးလေးသောဥစ္စာဒဏ်၊ ထောင်ဒဏ်-စသည်ကိုထား၏။ စုတိပြတ်ကြော့၊ သေလွန်သည်ရှိသော် တံဆိုးစား၍ မမှန်မကန် တရားစီရင်သောမကောင်းမှုကံကြောင့်များစွာသောနှစ်တို့ပတ်လုံး၊ များစွာကုန်သော နှစ်အရာတို့ပတ်လုံး၊ များစွာကုန်သော နှစ်အထောင်တို့ကာလပတ်လုံး၊ များစွာကုန်သောနှစ်အသိန်းတို့ကာလပတ်လုံး၊ ငရဲ၌ကျက်ရခံရ၏။ ထိုငရဲမှ လွတ်ပြန်ခဲ့သော် ထိုတံဆိုးစား၍ မဟုတ်မမှန် တရားဆုံးဖြတ်သောမကောင်းမှုကံ၏အကျိုးကြွင်းအားဖြင့် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ ပကတိသဘော အတိုင်းမသယ်မပိုးနိုင်သော အိုးစရည်းပမာဏ ကြီးသောဌေးစေ့ရှိသော ပြိတ္တာဖြစ်ရပြန်သေး၏။ ထိုပြိတ္တာသည် ထိုင်သောအခါ၊ ထိုဌေးစေ့ကြီးကို ဘိ၍ ထိုင်ရ၏။ သွားသောအခါ ထိုဌေးစေ့ကြီးကို ပခုံးဖြင့်ထမ်းဆောင်၍ သွားရ၏။ ထိုပြိတ္တာကိုဘီလူးဖြစ်ကုန်သောလင်းတ၊ ကျီး၊ စွန်ရဲတို့သည် အစဉ်လိုက်၍ အစဉ်လိုက်၍ ထိုးဆိတ်ကြွကုန်သည်ဖြစ်၍ ကျင်နာစွာသောအသံကို

ဟစ်အော်မြည်တမ်းလျက် ပြင်းပြစွာသော ဆင်းရဲဝေဒနာကို
ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံးခံစားရ၏။

အကျဉ်းမှတ်ချက်လင်္ကာ။

တံဆိုးလာဘ်စား။ ကောက်ငြားဝိနိစ္ဆယ။ ယင်းပါပကြောင့်။
နိရယဇရဲ။ ကျမြဲမှန်စွာ။ လွတ်ပြန်ပါသော်။ ဂိဇ္ဈာကုဋ။ ပဗ္ဗတန္တံ။
ကမ္မပါကာ။ သဒိသာဖြင့်။ ကြီးစွာဝှေးစေ့။ ဖြစ်ရွှေပေါ်လာ။ ထိုင်
သောခါနဲ့။ ဘိကာထိုင်ရ။ သွားထသောခါ။ ထိုအလ္လာကို။ ပခုံး
မှာထမ်း။ လွန်ပင်ပန်းသော။ ညစ်နွမ်းကာယာ။ ထိုပြိတ္တာကို။
ယက္ခာလင်းတ။ ကျိုးက-စွန်ရဲ။ ထက်နှဲဝဲ၍။ ခါစဲမရှိ။ ထိုးဘိဆိတ်
ဆွ။ ကျင်နာလှကြောင့်။ အော်ဟာသံဟီး။ ကြီးစွာဒုက္ခ။ ခံစားရ
သော။ အလ္လာဘာရ။ ပေတယုတ်မာ။ ဖြစ်တတ်စွာသည်။ ။
တံဆိုးစားရာအပြစ်တည်း။

ထိုကြောင့်။ ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်။ စတုတ္ထပါရာဇိက
သိက္ခာသုတ် ဝိနိတဝတ္ထု၌—

(က) ဣဓာဟံ အာရုသော ဂိဇ္ဈာကုဋာ ပဗ္ဗတာ
ဩရောဟန္တော အဒ္ဓသံ ကုမ္ဘဏံ ပုရိသံ ဝေဟာသံ
ဂစ္ဆန္တိ။ သော ဂစ္ဆန္တောပိ တေဝအဇ္ဈော ခန္ဓေ အာရော
ပေတွာ ဂစ္ဆတိ။ နိသီဒန္တောပိ တေသွေဝ အဇ္ဈောသု
နိသီဒတိ။ တမေနံ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ အနု
ပတိတွာ အနုပတိတွာ ဝိတစ္ဆေန္တိ ဝိဘဇ္ဇေန္တိ။ သော
သုဒံ အဋ္ဌဿရံ ကရောတိ။ လ။ ဇေသော ဘိက္ခဝေ သတ္တော
ဣမသ္မိံ ယေဝ ရာဇဂဟေ ဂါမကုဋော အဟောသိ။ ။
သော တဿကမ္မဿဝိပါကေန ဗဟူနိ ဝဿာနိ ဗဟူနိ
ဝဿသတာနိ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿ
သတသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စိတွာ တသေဝကမ္မဿ
ဝိပါကာဝသေသေန ဝေရူပံ အတ္တဘာဝပဋိလာဘံ ပဋိ

(၂)

သံဝေဒေတိ။ ။ဟု-ဟောတော်မူ၏။ ။၁၉၀၁ ခုနှစ်
ရိုက်၊ဟံသာဝတီ၊ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်၊စာအုပ်နံပါတ်
(၁၂၀)မှာကြည့်။

မှတ်ချက်။ ။သော တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန။လ။ပဒိုသံ
ဝေဒေတိ-ဟူသောပါဠိသည် ဤအဏ္ဏဘာဂိတဝတ္ထု၌မပါငြား
သော်လည်း အာဒိပေယျာလ၊မဇ္ဈေပေယျာလ၊အန္တပေယျာလ
အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် အန္တပေယျာလအားဖြင့် ဘုရားဟော
တော်မူသောကြောင့် အစဖြစ်သောဂေါဗာတကဝတ္ထု၌သာ
လျှင်လာသော အန္တပေယျာလပါဠိကို ဘော်၍ ထည့်သည်ဟု
မှတ်အပ်၏။

၎င်းပါဠိတော်၏အတွင်းဖြစ်သော ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ
၌လည်း—

(၁) အဏ္ဏဘာဂိတဝတ္ထုသို့ ဂါမကုဇောတိ ဝိနိစ္ဆ
ယာမစ္စော။ တဿ ကမ္မသဘာဂတာယ ကုမ္ဘမတ္တာ
မဟာဗာရုပ္ပမာဏာ အဏ္ဏာအဟောသုံ။သောဟိယသ္မာ
ရဟော ပဒိုစ္ဆန္တေ ဌာနေ လဉ္စိ ဂဟေတွာ ကုရုဝိနိစ္ဆ
ယေန ပါကဋံ ဒေါသံ ကရောန္တော သာမိကေ အဿာ
မိကေအကာသိ။တသ္မာ သာ ရဟာသင်္ဂံ ပါကဋံနိဗ္ဗတ္တံ။
ယသ္မာ ဒဏ္ဍံ ပဋ္ဌပေန္တော ပရေသံ အသယံ ဘာရံ အာ
ရောပေသိ။ တသ္မာ သာ ရဟာသင်္ဂံ အသယုဘာရော
ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တံ။ ယသ္မာ ယသ္မိံ ဌာနေ ဌိတေန သမေန
ဘဝိတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ဌာနေ ဌတွာ ဝိသမော အဟောသိ။
တသ္မာ သာ ရဟာသင်္ဂေ ဝိသမာ နိဿန္တာ အဟောသိ
တိ ။ဟု ဘွင့်ပြတော်မူ၏။ ။၁၉၀၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်၊
မိတ်ဆွေရိုက်၊ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာဒုတိယအုပ်၊စာ
အုပ်နံပါတ်(၉၃)မှာကြည့်။

မှတ်ချက်။ ။အထက်ပါ-ပါရာဇိကဏ်ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့
နှင့်အတူ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ လက္ခဏသီယုတ်၊ ၎င်း

အဋ္ဌကထာတို့၌လည်းလာသည်သာလျှင်တည်း။ ။ပါဠိတော်
မှာ ၁၉၀၈ ခုနှစ်၊ ဟံသာဝတီရိုက်၊ စာအုပ်နံပါတ် (၁၈၀)မှာ
ကြည့်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာမှာ ၁၂၉၀ ခုနှစ်၊ မန္တလေး၊ ဘောဂဝတီ
တိုက်ရိုက်၊ စာအုပ်နံပါတ်(၁၉၃)ကစ၍ကြည့်။

၎င်း၏အတွင်း-သာရတ္ထဒီပနီဒီကာ၌လည်း—

(၈) ဝိနိစ္ဆယာမဇ္ဈောတိ ရညာ အဋ္ဌကရဏေ ထပိ
တော ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တော။ သော ဟိ ဂါမဇနကာယံ
ကုဋုဋ္ဌေန ဝဇ္ဇေတီတိ ဂါမကုဋောတိ ဝုစ္စတိ။ ။ဟု-
တွင်းပြတော်မူ၏။ ။၁၉၁၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၊ မိတ်ဆွေရိုက်၊
ဒုတိယအုပ်၊ နံပါတ်(၂၇၄)မှာကြည့်။

သာဓကပါဠိတော်ကို။ က-ခ-ဂ - အစဉ်အတိုင်းဖြစ်။

(က) မှတ်အနက်ကား။ ။အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် လက္ခဏ။
ဣဓ၊ ဤရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဂိဇ္ဈကုဋာ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်
အမည်ရှိသော။ ပဗ္ဗတာ၊ တောင်မှ။ ဩရောဟန္တော၊ သက်ဆင်း
သည်ရှိသော်။ ကု မ္ဘဏ္ဍံ၊ အိုးစရည်းပမာဏလိင်ဥရှိသော။ ပုရိ
သံ၊ ယောက်ျားကို။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်၌။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသည်
ကို။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်ပြီ။ ဝါ၊ မြင်၏။ သောပုရိသော၊ ထိုယောက်ျား
သည်။ ဂစ္ဆန္တောပိ၊ သွားသော်လည်း။ တေဝအဇ္ဈော၊ ထိုလိင်ဥတို့
ကိုသာလျှင်။ ခန္ဓေ၊ ပခုံး၌။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား
ရ၏။ နိသီဒန္တောပိ၊ ထိုင်သော်လည်း။ တေသွေဝအဇ္ဈောသု၊ ထို
လိင်ဥတို့၌သာလျှင်။ နိသီဒတိ၊ ဘိ၍၊ ထိုင်၏။ တမေနံ-တံနေံပုရိ
သံ၊ ထိုပြိတ္တာယောက်ျားကို။ ဂိဇ္ဈာပိ၊ ဘီလူးဖြစ်သောလင်းတတို့
သည်၎င်း။ ကာကာပိ၊ ဘီလူးဖြစ်သောကျီးတို့သည်၎င်း။ ကုလ
လာပိ၊ ဘီလူးဖြစ်သော စွန်ရဲတို့သည်၎င်း။ အနုပတိတွာ-အနု
ပတိတွာ၊ အစဉ်လိုက်၍ အစဉ်လိုက်၍။ ဝိတဇ္ဈန္တိ၊ ထိုးဆိတ်ကြ
ကုန်၏။ ဝိတဇ္ဈန္တိ၊ ထိုးဘောက်ကြကုန်၏။ သောပုရိသော၊ ထို

ပြိတ္တာ ယောကျ်ားသည်။ ။ (သုဒ္ဓိ-သဒ္ဓါ အနက် မရှိ) ။ ။
 အဋ္ဌဿရံ၊ ကယ်ပါ၊ ယူပါ၊ တစာစာနှင့်၊ ကျင်နာသော အသံကို။
 ကရောတိ၊ ပြု၏။ လ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ဒေသာသတ္တော၊ ဤ
 ပြိတ္တာ သတ္တဝါသည်။ ဣမသ္မိံ ယေဝ ရာဇဂဟေ၊ ဤရာဇဂြိုဟ်
 ပြည်၌သာလျှင်။ ဂါမကူဇော၊ ရွာသူတို့အား တံဆိုးစား၍ တရား
 ဆုံးဖြတ်သော ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော တရားသူကြီးသည်။
 အဟောသိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ သောသတ္တော၊ ထိုကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ
 သော တရားသူကြီးသတ္တဝါသည်။ တဿကမ္မဿ၊ ထိုတံဆိုး
 စား၍ တရားဆုံးဖြတ်သော မကောင်းမှုကံ၏။ ဝိပါကေန၊ အကျိုး
 ရင်းကြောင့်။ ဗဟူနိဝဿာနိ၊ များစွာကုန်သော နှစ်တို့ပတ်လုံး။
 ဗဟူနိဝဿသတာနိ၊ များစွာကုန်သော နှစ်အရာတို့ကာလပတ်
 လုံး။ ဗဟူနိဝဿသဟဿာနိ၊ များစွာကုန်သော နှစ်အထောင်
 တို့ကာလပတ်လုံး။ ဗဟူနိဝဿသတသဟဿာနိ၊ များစွာကုန်
 သော နှစ်အသိန်းတို့ကာလပတ်လုံး။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စိတွာ၊
 ကျက်ရပြီး၍။ တဿေဝ ကမ္မဿ၊ ထိုတံဆိုးစား၍ တရားဆုံး
 ဖြတ်သော မကောင်းမှု ကံ၏သာလျှင်။ ဝိပါကာဝ သေသေန၊
 အကျိုးကြွင်းအားဖြင့်။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ အတ္တဘာဝ
 ပဋိလာဘံ၊ ပြိတ္တာအတ္တဘောကိုရခြင်းကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံ
 စားရ၏။ ။ ဤကား ပါဠိတော်၏ အနက်တည်း။

(ခ) မှတ်အနက်ကား။ ။ အဏ္ဏဘာရိတဝတ္ထုသ္မိံ၊ အဏ္ဏ
 ဘာရိတဝတ္ထု၌။ ဂါမကူဇောတိ၊ ဂါမကူဇော-ဟူသည်ကား။
 ဝိနိစ္ဆယအမတ္တော၊ တရားဆုံးဖြတ်သော အမတ်သည်။ တဿ၊
 ထိုတရားဆုံးဖြတ်သော အမတ်အား။ ကမ္မသဘာဝတာယ၊ တံ
 ဆိုး စား၍ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသော တရား ဆုံးဖြတ်သော
 မကောင်းမှုကံနှင့်တူသော အတို့ရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ကုန္တ
 မတ္တာ၊ အိုးအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ မဟာဗုဒ္ဓုပ္ပမာဏာ၊ အိုး
 စရည်းကြီးအတိုင်းအရှည် ပမာဏရှိကုန်သော။ အဏ္ဏာ၊ လိင်ဥ

တို့သည်။ ဝါ၊ ဝှေးစေ့တို့သည်။ အဟောသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ ထို
 စကားကို ထင်ရှား ပြဉ္စိးအံ့။ သော အမစ္စော၊ ထိုတရားဆုံးဖြတ်
 သော အမတ်သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ရဟော၊ ဆိတ်
 ကွယ်သော။ ပဋိစ္စန္ဓေ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ လစ္ဆံ၊
 တံဆိုးလာတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကုရုဗိနိစ္ဆယေန၊ ကောက်
 ကျစ် စဉ်းလဲသော တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှား
 သော။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ သာမိကေ၊ ဥစ္စာ
 ရှင်ဖြစ်သောသူတို့ကို။ အဿာမိကေ၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သည်တို့
 ကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ပြုသောကြောင့်။ အဿ၊ ထို
 တရားသူကြီးပြိတ္တာအား။ ရဟာသင်္ဂံ၊ လျှို့ဝှက်အပ်သော အင်္ဂါ
 ဝှေးစေ့သည်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားစွာ။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီ။
 ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဒဏ္ဍံ၊ ဥစ္စာဒဏ်၊ ထောင်ဒဏ် - စသော
 အပြစ်ဒဏ်ကို။ ပဌပေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ ပရေသံ၊ သူ
 တပါးတို့အား။ အသယံ၊ သည်းမခံနိုင်သော။ ဝါ၊ မချီနိုင်သော။
 ဘာရံ၊ ဝန်ကို။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ ဝါ၊ တင်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို
 ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုတရားသူကြီးပြိတ္တာအား။ ရဟာသင်္ဂံ၊ လျှို့
 ဝှက်အပ်သော အင်္ဂါ ဝှေးစေ့သည်။ အသယံ ဘာရော၊ သည်းမခံ
 နိုင်သော ဝန်ရှိသည်။ ဝါ၊ မ၊ မ - မချီနိုင်သော ဝန်ထုပ်၊ ဝန်ပိုးကြီး
 ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရပြီ။ ။ ယသ္မာ၊
 အကြင်ကြောင့်။ ယသ္မိံ ဌာနေ၊ အကြင် တရာ သူကြီး အရာ၌။
 ဌာတေန၊ တည်သောသူသည်။ သမေန၊ တရားနှင့်ညီညွတ်ခြင်း
 သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မိံ ဌာနေ၊ ထိုတရားသူကြီးအရာ
 ၌။ ဌာတွာ၊ တည်၍။ ဝိသမော၊ တရားနှင့် မညီမညွတ်ခြင်းသည်။
 အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ တရားနှင့်မညီမညွတ်ခြင်း
 ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုတရားသူကြီးပြိတ္တာအား။ ရဟာသင်္ဂံ၊ လျှို့
 ဝှက်အပ်သော အင်္ဂါ ဝှေးစေ့၌။ ဝိသမာ၊ မညီ မညွတ်သော။
 နိသဇ္ဇာ၊ ထိုင်ခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိ
 တဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ။ ဤကား အဋ္ဌကထာ အနက်တည်း။

(ဂ) မှတ်အနက်ကား။ ။ဝိနိစ္ဆယာ မစ္စောတိ၊ ဝိနိစ္ဆယာ မစ္စော-ဟူသည့်ကား။ရညာ၊ပြည့်ရှင်မင်းသည်။အဇ္ဈကရဏေ၊ တရား ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုပြုရာ တရားရုံး၌။ ထပိတော၊ ထားအပ်သော။ ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တော၊ တရားဆုံးဖြတ်သော အမတ်ကြီးသည်။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ သော၊ ထိုတရားဆုံးဖြတ်သော အမတ်ကြီးကို။ ဂါမဇနကာယံ၊ ရွာ၌နေသော လူအပေါင်းကို။ ကုဋုဋ္ဌေန၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ တံဆိုးစား၍ လှည့်ပတ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဂါမကုဋေတိ၊ ဂါမကုဋုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။ဤကား ဋီကာအနက်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ထိုတရားသူကြီးသည် တံဆိုး ဥစ္စာကို ယူ၍ ကောက်ကျစ် လှည့်ပတ်သော တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့် အပြစ်ထင်ရှားမရှိဘဲလျက် အပြစ်ထင်ရှားသည်ကို ပြု၍ ဥစ္စာရှင်ဖြစ်သောသူကို ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သည်ကိုပြု၏။ ထိုကြောင့် ထိုတရားသူကြီးပြိတ္တာအား မိမိပြုသောမကောင်းမှုကံနှင့်တူစွာလျှို့ဝှက်အပ်သော အင်္ဂါဂြေ့စေသည် ဖုံးလွှမ်း၍မလုံနိုင်အောင် ကြီးစွာ ဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။ ။ဥစ္စာဒဏ်၊ ထောင်ဒဏ်-စသော အပြစ်ကို ဖြစ်စေသည်ရှိသော် သူတပါးတို့အား မထမ်းမဆောင်နိုင်အောင် ကြီးလေးသော ဥစ္စာဒဏ်၊ ထောင်ဒဏ်-စသည်ကို တင်ထားသောကြောင့် ထိုတရားသူကြီးပြိတ္တာအားလျှို့ဝှက်အပ်သော အင်္ဂါဂြေ့စေသည် မသယ်မပိုးနိုင်အောင် ကြီးစွာယော ဝန်ထုပ်၊ ဝန်ပိုးကြီးဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ။အကြင်တရားသူကြီးအရာ၌တည်သော သူသည် တရားနှင့်ညီညွတ်သော တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုတရားသူကြီးသည် တရားသူကြီးအရာ၌တည်၍ မညီမညွတ်သော တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြုခြင်းကြောင့် ထိုတရားသူကြီးပြိတ္တာအား လျှို့ဝှက်အပ်သော အင်္ဂါဂြေ့စေ၍ မကောင်းမှုကံအားလျော်စွာ မညီမညွတ် နေထိုင်ရခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ဩဝါဒ။ ။ ဤအဏ္ဍဘာဂိတပေတဝတ္ထုကိုဘာသံရှု
ကြကုန်သောသူတော်ကောင်းတို့သည် ကြောက်ထိတ်
လန့်ခြင်း၊ ဥာဏသံဝေဂကိုဖြစ်စေ၍ တံဆိုးလာဘ်စား
ခြင်း အမှုမှ အမြဲကြဉ်ရှောင်ကုန်ရာ၏။

တံဆိုးစားသော အဏ္ဍဘာဂိတ ပေတဝတ္ထုပြီး၏။

+ + + +

(၁၀) ကုရုဗိနိစ္ဆယ ဝေမခနိကပေတဝတ္ထုကိုပြခြင်း။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်
မင်းသည်မင်းပြု၏။ ထိုဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည်
သူတပါးတို့၏ ကျောက်ကုန်းသားကို စားသည်နှင့် တူသော
တံဆိုးလာဘ်စားတတ်သော ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော တရား
သူကြီးသည်ဖြစ်၏။ ထိုတရားသူကြီးသည် နေ့အခါ၌တံဆိုးစား
၍ တရားကိုစီရင်၏။ ည၌အခါ၌ ခံတွင်းကိုဆေးပြီးလျှင် ဥပုသ်
စောင့်သုံး၏။ တနေ့သ၌ ထိုပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် တရားဆုံး
ဖြတ်ရာအရပ်၌နေသည်ရှိသော် တယေဝံသော သီလရှိသော
မိန်းမသည် တရားဆိုသည်ရှိသော် အိမ်သို့ပြန်သွားခြင်းငှါ အ
ခွင့်မရ၍ငါသည်ဥပုသ်ဆော့တည်ခြင်းကိုမလွန်စေအံ့ဟုကြံ၍
မွန်းတည့်အခါနီးလတ်သော် ခံတွင်းကိုဆေးခြင်းငှါအားထုတ်
၏။ ထိုခဏ၌ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားအား ကောင်းစွာ မျှည့်သော
သရက်သီးခိုင်ကို ဆောင်ခဲ့၏။ ထိုပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ထို
မိန်းမ၏ ဥပုသ်ဆောက်တည်သည်၏အဖြစ်ကိုသိ၍ သင်သည်
ဤသရက်သီးတို့ကိုစား၍ဥပုသ်ဆောက်တည်လောဟုသရက်
သီးကိုပေး၏။ ထိုမိန်းမသည် ပုဏ္ဏားဆိုတိုင်းသရက်သီးကိုစား
၍ဥပုသ်ဆောက်တည်ခြင်းကိုပြု၏။ ဤမျှသရက်သီးကိုပေးခြင်း
သည် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၏ကောင်းမှုတည်း။ ထိုတံဆိုးလာဘ်
စားသော တရားသူကြီး ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် နောက်အတို့
ကာလ၌ သေ၍ ဟိမဝန္တာအရပ်ဝယ်၊ ကောသိကိမည်သော

မြစ်ကမ်းနား၌ သုံးယူစနာရှိသော သရက်ဥယျာဉ်၌ မွေ့လျော်
 တွယ်ရှိသော မြေအဖို့၌ တင့်တယ်ခြင်းအစုအဖုံ ရောက်သော
 ရွှေမိမာန်၌ တန်းဆာဆင်အပ်သော ကြက်သရေရှိသောအိပ်ရာ
 ၌ အိပ်ပျော်သောသူသည် အိပ်ရာမှနိုးသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ တန်းဆာ
 ဆင်ခြင်းနှင့်စပ်သော မြတ်သောအဆင်းကို ဆောင်ကုန်သော
 တသောင်းခြောက်ထောင်ကုန်သော နတ်သို့အခြံအရံရှိ၏။ ။
 ထိုဘံဆိုးစားသော တရားသူကြီး ပုရောဟိတ်ပုတ္တားသည် ဝေ
 မာနိကပြိတ္တာ၏အဖြစ်ဖြင့် မကောင်းမှုကံနှင့် တူသော အကျိုး
 သည်ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် နေအရုဏ်ဘက်လတ်သော် သရက်ဥယျာဉ်သို့
 ဝင်ရ၏။ ထိုသို့ဝင်သောခဏ၌ပင်လျှင် ထိုပုရောဟိတ်ပုတ္တား၏
 နတ်၌ဖြစ်သောကိုယ်၏အဖြစ်သည်ကွယ်ပျောက်၏။ အတောင်
 ရှစ်ဆယ်ရှိသော ထန်းပင်ပမာဏရှိသော ပြိတ္တာ၏ကိုယ်သည်
 ဖြစ်၏။ အလုံးစုံသောကိုယ်သည် ပူလောင်၏။ ပင်လုံးကျွတ် ပွင့်
 သောပေါက်ပင်ကဲ့သို့ ရဲရဲနီသောကိုယ်သည်ဖြစ်၏။ လက်နှစ်
 ဘက်တို့၌ တချောင်းစီသာဖြစ်သော လက်ချောင်းတို့သည် ရှိ
 ကုန်၏။ ပေါက်တူးကြီးပမာဏရှိကုန်သောလက်သည်းတို့သည်
 ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုလက်သည်းတို့ဖြင့် မိမိ၏ကျောက်ကုန်းသားကို
 ခွဲခွတ်၍ စားလျက် သည်းထန်စွာဆင်းရဲခြင်းဝေဒနာသို့ရောက်
 သည်ဖြစ်၍ ကျယ်စွာသော အသံကိုမြည်တမ်းအော်ဟစ်လျက်
 ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခကိုခံစားရ၏။ နေဝင်သည်ရှိသော် ပြိတ္တာကိုယ်
 ကွယ်ပျောက်၍ ညဉ့်အခါ၌ နတ်၏ကိုယ်ဖြစ်၍ နတ်တို့၏စည်း
 စိမ်ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ ဤနည်းအတူ များစွာသော နှစ်တို့
 ပတ်လုံး ညဉ့်အခါ၌ နတ်ဖြစ်၍ နတ်တို့၏စည်းစိမ်ချမ်းသာကို
 ခံစားရ၏။ နေအခါ၌ ပြိတ္တာဖြစ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခကိုခံစားရ၏။

မှတ်ချက်။ ။ ထိုပုရောဟိတ်ပုတ္တားသည် ဥပုသ်စောင့်သုံး
 သောမိန်းမအား သရက်သီးပေးခဲ့ဘူးသောဒါန၏အကျိုးဆက်
 ကြောင့် သုံးယူစနာရှိသော သရက် ဥယျာဉ်ကို ရ၏။ တံဆိုး

လာဘ်စား၍ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောတရားဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မကောင်းမှုအကျိုးဆက်ကြောင့် မိမိ၏ ကျောက်ကုန်းသားကို ခွဲနှုတ်၍ စားရသောပြိတ္တာဖြစ်၏။ ညဉ့်အခါ၌ စောင့်သုံးသော ထက်ဝက်သော ဥပုသ်ကံ၏အကျိုးဆက်ကြောင့် ညဉ့်အခါ၌ နုတ်တို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ တသောင်းခြောက် ထောင်သော နုတ်သွီးအကြွေအရံဖြင့် တင့်တယ်စေ့ပယ်ရ၏။

ဩဝါဒကဏ္ဍ။ ကမ္မဝိပါကော အစိန္တိယော-

ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ၊ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ ၏အကျိုးသည် အလွန်ဆန်းကြယ်၏။ ထို့ကြောင့် နည်း များမဆို ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုပြုသင့်၊ ပြုထိုက်လှပေ၏။ တံဆိုးလာဘ်စားခြင်း-စသော မကောင်းမှု အကုသိုလ် ကံကို အနည်းငယ်မျှသာဟု မအောက်မေ့၊ မမှတ်ထင် မှု၍ ဝေးစွာကြဉ်ရှောင်သင့်လှပေ၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဤဝတ္ထုသည် မပြည့်စုံဟူ၍ မဆိုသင့်။ ရှည် မည်စိုး၍ အကျဉ်းချုံးပြီးလျှင် လိုရင်းမျှကိုသာရေးထည့်သည် ဟု မှတ်ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် တိ'သနိပါတ်-ကိ'ဆန္ဒဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌—

သောဥပေါသထိကာယ ဣတ္ထိယာ အမ္မဗလဒါနဿ နိဿန္ဓေန တိယောဇနိကံ အမ္မဝနံ ပဋိလဘတိ။ ။
လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ ကုဋုဉ္ဇကရဏနိဿန္ဓေန ပိဋ္ဌိမံသံ ဥပ္ပါ ဝေတွာ ခါဒတိ။ ။ ဥပမုပေါသထဿ နိဿန္ဓေန ရတ္ထိ'သမ္ပတ္တိ' အနုဘောတိ။ သောဋ္ဌဿသဟဿနာဋု ကိတ္ထိယာ ပရိဝုတော ပရိစာရေသိ။ ။ ဟု ပြတော်မူ ၏။ ။ ၂၇၃ ခုနှစ် ရိုက်၊ ပြည်ကြီး မဏ္ဍိုင် စာအုပ်၊ နိပါတ်(၂)မှာကြည့်။

မှတ်ချက်။ ။ သာဓကပါဠိကို လိုရင်းအချက်မျှသာ ထုတ် ထိုက်သည်။ အကျယ်ကို အလိုရှိမှု၊ ၎င်းတိ'သနိပါတ်-ကိ'ဆန္ဒ (၃)

၁၈ လညွှန်ဟာဏဒေါသဒီပနိကျမ်း။

ဇာတ် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၌ ယူအပ်၏။ ။ ၎င်းဝတ္ထုနှင့် အတူဟောတော်မူအပ်သော ပေတဝတ္ထုပါဠိတော် ကုရုပိနိစ္ဆယိကပေတဝတ္ထုကို။ ။ ၁၉၀၉ နှစ်ရိုက်၊ ဟံသာဝတီစာအုပ်၊ နံပါတ်(၈၈)မှာ ကြည့်။ ။ ၎င်းအဋ္ဌကထာမှာ အနည်းငယ်မျှသာတွင်သည်။

အနက်ကား။ ။ သော၊ ထိုတံဆိုးစားသော တရားသူကြီးပုဏ္ဏားသည်။ ဥပေါသထိကာယ၊ ဥပုသ်စောင့်သုံးသော။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမအား။ အမ္မဗလဒ္ဒါနသ၊ သရက်သီးပေးသောဒါန၏။ နိဿန္တေန၊ အကျိုးဆက်ကြောင့်။ တိယောဇနိကံ၊ သုံးယူစနာဂှိသော၊ အမ္မဝနံ၊ သရက်ဥယျာဉ်ကို။ ပဒိုလဘတိ၊ ရ၏။ ။ လညွှန်၊ တံဆိုးလာဘ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကုရုဗ္ဗကရဏနိဿန္တေန၊ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသော တရား ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြုခြင်း၏ အကျိုးဆက်ကြောင့်။ ဝိဋ္ဌိ မံသံ၊ ကျောက်ကုန်းသားကို။ ဥပ္ပါဓေတွာ၊ ခွဲနှုတ်၍။ ခါဒတိ၊ ခဲစားရ၏။ ဥပနု၊ ပေါသထသ၊ ထက်ဝက်စောင့်သော ဥပုသ်၏။ နိဿန္တေန၊ အကျိုးဆက်ကြောင့်။ ရတ္ထိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ သမ္ပတ္တိံ၊ နတ်၏စည်းစိမ်ချမ်းသာကို။ အနုဘောတိ၊ ခံစားရ၏။ သောဠသသဟာသ၊ နာရုကိတ္ထိယာ၊ တသောင်း ခြောက်ထောင်သော နတ်သွီးကချေသည် မိန်းမဖြင့်။ ပရိဝတော၊ ခြံရံလျက်။ ပရိစာရေသိ၊ တင့်တယ်စမွယ်ရ၏။ ။ ဤကားအနက်။

မှတ်စုလင်္ကာ။

- (၁) သရက်သီးဒါန၊ ယင်းပုည။ အဗ္ဗဥယျာဉ်ဖြစ်။
- (၂) နေ့ထက်ဝက်မျှ။ စောင့်သီသ။ ဒေဝစည်းစိမ်ဖြစ်။
- (၃) တံဆိုးယူငြား။ ကျောက်ကုန်းသား။ စားရပြီတ္တာဖြစ်။

ကုရုပိနိစ္ဆယ ဝေမာနိကပေတဝတ္ထုပြီး၏။

(၁၁) တံဆိုးစားသော ကာဠက စစ်သူကြီး၏ ဝတ္တုကိုပြခြင်း။

၎င်းဝတ္တုသည် ရှည်လျားသည်ဖြစ်၍ သိလွယ်စိမ့်သောငှါ အကျဉ်းမျှသာ ရေးပြပေအံ့။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗါရာဏသီပြည်၌ ယသပါဏိမည် သောမင်းသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်း၏စစ်သူကြီးသည် ကာဠက အမည်ရှိ၏။ ထိုအခါ နွေငါတို့ဘုရားလောင်းသည် ထိုမင်း၏ပုရော ဟိတ်ဖြစ်၏။ ဓမ္မဇေအမည်ရှိ၏။ ထိုမင်း၏ဆရာသည် သည် ဆတ္တပါဏိ အမည် ရှိ၏။ ထိုမင်း၏စစ်သူကြီး ကာဠကသည် တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြုလတ်သော် တံဆိုးယူ၍ စား၏။ သူ တပါးတို့၏ ကျောက်ကုန်းသားကို စားတတ်သော စစ်သူကြီး သည် တံဆိုးလာဘ်ကို ယူ၍ ဥစ္စာရှင်ဟုတ်သောသူကို ဥစ္စာ ရှင်ပြု၏။ ထိုအခါ တရားရှုံးသောလူတို့သည် ဘုရားလောင်းဓမ္မ ဇေပုရောဟိတ်အား ပြောကြားကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည် တဘန် တရားကို မှန်ကန်စွာဆုံးဖြတ်၍ ဥစ္စာရှင်ဟုတ်သောသူ ကိုသာလျှင် ဥစ္စာရှင်ဟုပြု၏။ ထိုအခါ လူအများတို့သည် ကောင်း ချီးပေးကြကုန်၏။ မင်းသည်ကြားသိ၍ ဓမ္မဇေပုရောဟိတ်အား တရားသူကြီးအရာ၌ထား၏။ ကာဠကစစ်သူကြီးသည် ထိုအခါ မှစ၍ တံဆိုးကို ရေသတ်သော် လာဘ်ယူတတ်၍ ဘုရားလောင်း ဓမ္မဇေအား ရန်ငြိုးဖွဲ့၍ မင်းမြတ်၊ ဓမ္မဇေသည် အရှင်မင်းမြတ် ၏ အဖြစ်ကို တောင့်တ၏ ဟု ချောပစ် ဂုံးတိုက်၏။ မင်းသည် မယုံကြည်သည်ဖြစ်၍ ပယ်၏။ တဘန် ယုံကြည်တော်မမူလျှင် ဓမ္မဇေ၏ပရိသတ်ကို ကြည့်ရှုတော်မူပါလော့ဟု လျှောက်ဆို၏။ မင်းသည် လေသွန်တံခါးပေါက်ဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူလျှင် ဓမ္မဇေ ၏ အထံ၌ တရားဆင်သောပရိသတ်ကို မြင်၍ ဓမ္မဇေ၏ပရိသတ် တည်းဟု အထင်မှတ်၍ အချစ်ပျက်၏။ မင်းသည် စစ်သူကြီး၊ အဘယ်သို့ပြုရအံ့နည်းဟု မေး၏။ ထိုဓမ္မဇေကို သတ်အံ့သောငှါ

၂၀ လစ္ဆာဂဟဏာဒေါသဒိပနိကျမ်း။

သင့်၏ဟု လျှောက်သည်ရှိသော်၊ ရုန့်ရင်းသော အပြစ်ကို မမြင်ဘဲ အဘယ်သို့သတ်ရအံ့နည်းဟု မင်းဆိုတော်မူ၏။ မင်းမြတ်၊ တခုသော ဥပါယ်တံမျဉ်သည်ရှိ၏ဟုလျှောက်ဆိုသော်၊ အဘယ် ဥပါယ်တံမျဉ်နည်းဟု မေးတော်မူလျှင် အရှင်မင်းမြတ်၊ ဓမ္မဇေ အားပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော အမှုကို စေခိုင်း၍ ထိုအမှုကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်အံ့၊ ထိုအပြစ်ဖြင့် သတ်အံ့ဟု လျှောက်သည်ရှိသော်၊ အဘယ်အမှုနည်းဟု မေးလတ်သော်၊ နေ့ချင်းပြီး ဥယျာဉ်ကို ဘန်ဆင်းစေလော့။ ဥယျာဉ် မပြုလျှင် သတ်ကုန်အံ့ဟုလျှောက်၏။

ထိုအခါ မင်းသည် ဘုရားလောင်း ဓမ္မဇေကို ခေါ်၍ ဥယျာဉ် တော်ကို နေ့ချင်းပြီး ဘန်ဆင်းစေလော့ဟု စေခိုင်း၏။ ဘုရားလောင်း ၏ သီလတန်းခိုးကြောင့် သိကြားမင်းသည် လာလတ်၍ နန္ဒဝန် ဥယျာဉ်နှင့် တူစွာ ဥယျာဉ်ကို ဘန်ဆင်း၍ ပေး၏။ ဥယျာဉ်သည် ဆန်းကြယ်စွာ ပြည့်စုံသော ကြောင့် မသတ်ရ။

ထိုမှတစ်ဆင့် စစ်သူကြီး အကြံပေးချက်အရ ရေကန်ကို ဘန်ဆင်းစေ၏။ ။ တစ်ဘန် အိမ်ကို ဘန်ဆင်းစေ၏။ ။ တစ်ဘန် ပတ္တမြားကို ဘန်ဆင်းစေ၏။ ။ ထိုအလုံးစုံကို သိကြားမင်း ဘန်ဆင်း၍ ပေးသဖြင့် ပြည့်စုံသော ကြောင့် မသတ်ရပြန်။ ။ တစ်ဘန် စစ်သူကြီး အကြံပေးချက်အရ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥယျာဉ်စောင့် ဥယျာဉ်မှူးကို ဘန်ဆင်းစေ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်း၏ အကြံဉာဏ်ပေးချက်အရ ဘုရားလောင်း ဓမ္မဇေသည် အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဆတ္တပါဏိမည်သော ဆေတ္တာသည်ကို ခေါ်၍ ဤအင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဆတ္တပါဏိမည်သော ဆေတ္တာသည်ကို ဥယျာဉ်မှူး ပြုတော်မူပါလော့ဟု မင်းအား ဆက်သ၏။ မင်းသည် ဆေတ္တာသည်အား အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသလော့ဟု မေးရာ၊ ဆေတ္တာသည်သည် အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံပါ၏ဟု လျှောက်၏။ ။ မင်းသည် အင်္ဂါလေးပါးကား အဘယ်နည်းဟု မေးရာ၊ ဆေတ္တာသည်သည် အရှင်မင်း

မြတ်၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ၁-ဖြူစောင်းမြောင်းခြင်း ဣဿာမရှိ၊
၂-ယစ်မျိုးဆယ်ပါး သောက်စားခြင်း မရှိ၊ ၃-တကျာဖြင့်ချစ်
ခြင်းလည်းမရှိ။ ၄-အမျက်ထွက်ခြင်းမရှိဟုလျှောက်ဆို၏။

ထိုဆတ္တပါဏိမည်သော ဆေတ္တာသည်သည် မိမိ၏ လေး
ပါးကုန်သော အင်္ဂါတို့ကို လျှောက်အပ်သည် ရှိသော် ယသ
ပါဏိမင်းသည် ပရိသတ်အား မျက်စိမှိတ်ခြင်း၊ လည်ငြိတ်ခြင်း၊
လက်ဖျစ် တီးခြင်း-အမှတ်သညာကို ပေး၏။ ။ ထိုခဏ၌ပင်
လျှင် အမတ်၊ ဝုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်-အစရှိကုန်သော ပရိသတ်တို့
သည် ထကြကုန်၍၊ ဟယ်...တံဆိုးစားတတ်သော ခိုးသူပျက်၊
သင်သည် တံဆိုးကိုမစားရ၍၊ ပညာရှိဓမ္မဇာတိစွင်စွဲ၍ သတ်
လိုသည်ဖြစ်၏ဟု ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၍၊ ကာဠကစစ်သူကြီးကို လက်
ခြေတို့၌ ကိုင်ကုန်၍၊ မင်းအိမ်နန်းတော်မှချကုန်၍ ကိုင်မိတိုင်း၊
ကိုင်မိတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ကျောက်ဆောက်ပုတ်တို့
ဖြင့် ဦးခေါင်းကဲ့ခွဲကုန်၍ အသက်ကုန်ခြင်းသို့ရောက်စေကုန်၍၊
ခြေတို့၌ ကိုင်ကုန်၍ ဆွဲငင်ကုန်လျက် တံမြက်ချေးအမှိုက်စုရာ
အရပ်၌ စွန့်ပစ်ကြကုန်၏။

ထိုကြောင့်-ဒုက္ကနိပါတ်၊ ဓမ္မဇာတိအဋ္ဌကထာ၌—

(က) သေနာပတိ ပနဿ ဝိနိစ္ဆယံ ကရောန္တော လဉ္ဇ
ဂဟေတွာ ခါဒတိ။ ပရပိဋ္ဌိဝံသိကော လဉ္ဇ ဂဟေတွာ
အဿာမိကေ သာမိကေ ကရောတိ။

(ခ) ဧဝံ ဆတ္တ ပါဏိနာ အတ္တနော စတုသု
အင်္ဂေသု ကထိတေသု ရာဇာ ပရိသာယ ဣဒိကသညံ
အဒါယိ။ တဒိဏညေဝ အမတ္တဗြာဟ္မဏ ဂဟပတိကာ
ဒယော ဥဋ္ဌဟိတွာ ဟရေ လဉ္ဇခါဒက-ဒုဋ္ဌစောရ တွံ
လဉ္ဇ အလဘိတွာ ပဏ္ဍိတံ ဥပဝဒိတွာ မာရေတုကာ
မော ဇာတောတိ ကာဠကံ သေနာပတိ ဟတ္ထပါဒေသု
ဂဟေတွာ ရာဇနိဝေသနာ ဩတာရေတွာ ဂဟိတ
ဂဟိတေဟဝ ပါသာဏမဂ္ဂရေဟိ ယိသံ ဘိဒ္ဓိတွာ

၂၂ လစ္စဂဟဏဒေသဒိပနိကျမ်း။

ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ပါဒေသု ဂဟေတွာ ကဗန္ဓာ
သင်္ကရဋ္ဌာနေ ဆန္ဒေသုံ။ ။ဟုပြုတော်မူ၏။ ၁၉၁၀-ခု
နှစ်ရိုက်ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင် စာအုပ်နံပါတ်(၁၆၃)၌ (က)
မှတ်ပါဠိကိုကြည့်။ ။၎င်းစာအုပ် နံပါတ်(၁၇၁)၌(ခ)
မှတ်ပါဠိကိုကြည့်။

မှတ်ချက်။ ။၎င်းဝတ္ထုအကျယ်ကို ၎င်း ဓမ္မဇေတဝတ်ပါဠိ
တော်-အဋ္ဌကထာ၌ ၎င်း။ ဟံသာဝတီရိုက်၊ ဆိုက်ငယ်။ ၎င်း
နိပါတ်ဝတ္ထုစာအုပ်နံပါတ်(၂၉၀)စသည်၌၎င်း ကြည့်ရှု၍ မှတ်
ယူအပ်၏။

သာဓကပါဠိအနက်ကို က - ခ အခဉ်အတိုင်းမှတ်။

(က) မှတ် အနက်ကား။ ။ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အဿ၊ ထို
ယသပါဏိမင်း၏။ သေနာပတိ၊ ကာဠကမည်သောစစ်သူကြီး
သည်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကရာဇ္ဇော၊ ပြုသည်
ရှိသော်။ လန္ဠ၊ တံဆိုးလာဘ်ဥစ္စာကို။ ခါဒတိ၊ ခဲစားတတ်၏။ ပရ
ဝိဋ္ဌိမံသိကော၊ သူတစ်ပါးတို့၏ကျောက်ကုန်းသားကို စားတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ လန္ဠ၊ တံဆိုးလာဘ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၊
အဿ၊ မိကော၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်ကုန်သောသူတို့ကို။ သာမိကော၊
ဥစ္စာရှင်တို့ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ။ဤကား(က)မှတ် အနက်။

(ခ) မှတ်အနက်ကား။ ။ဝေံ၊ ဤသို့။ ဆတ္တပါဏိနော၊
ဆတ္တပါဏိအမည်ရှိသော ဆေတ္တာသည်သည်၊ အတ္တနော၊ မိမိ
၏။ စတုသု၊ လေးပါးကုန်သော။ အင်္ဂေသု၊ အင်္ဂါတို့ကို။ ကထိတေ
သု၊ ဆိုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ရာဇာ၊ ယသပါဏိမင်းသည်။ ပရိ
သာယ၊ ပရိသတ်အား။ ဣဗ္ဗိတသညံ၊ တိုက်တွန်း အပ်သော
အမှတ်သညာကို။ ဝါ၊ မျက်စိမှိတ်ခြင်း၊ လည်ငြိတ်ခြင်း၊ လက်
ဖျစ်တီးခြင်း အမှတ်သညာကို။ အဒါသိ၊ ပေ၊ ပြီ။ တင်္ဂဏညေဝ၊
ထိုမင်းအမှတ်သညာပေးသောခဏ၌သာလျှင်။ အမ္ပုပ္ပာဟုဏ
ဂဟပတိကာဒယော၊ အမတ်၊ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်-အစရှိကုန်

သောပရိသတ်တို့သည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ထကုန်၍။ ဟရေလညွှန်ခါဒ
 ကဒုဋ္ဌစောရးဟယံ - တံဆိုးကိုစားတတ်သောပျက်သောဆိုးသူ။
 တံ၊ နင်သည်။ လညွှန်၊ တံဆိုးလာဘ်ဥစ္စာကို။ အလဘိတွာ၊ မရ၍။
 ၀။ မရသောကြောင့်။ ပဏ္ဍိတံ၊ ပညာရှိဓမ္မဇနကို။ ဥပဝဒိတွာ၊
 မဟုတ်မှန် စွင်စွဲ၍။ မာရေတုကာမော၊ သတ်လိုသည်။ ၀။
 သတ်စေလိုသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ၀တွာ၊ ကဲ့ရဲ့
 ပြောဆိုကြကုန်၍။ ကာဠကံ၊ ကာဠကအမည်ရှိသော။ သေနာ
 ပတိံ၊ စစ်သူကြီးကို။ ဟတ္ထပါဒေသု၊ လက်ခြေတို့၌။ ဂဟေတွာ၊
 ကိုင်၍။ ရာဇနိဝေသနာ၊ မင်းအိမ်နန်းတော်မှ။ ဩတာရေတွာ၊
 ဆွဲချ၍။ ဂဟိတဂဟိတေဟေဝ၊ ကိုင်ယူမိတိုင်း၊ ကိုင်ယူမိတိုင်း
 သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ပါသာဏမဂ္ဂရေဟိ၊ ကျောက်၊ ဆောက်
 ပုတ်တို့ဖြင့်။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ သိန္ဓိတွာ၊ ဘောက်ခွဲပြီး၍။ ဇိဝိ
 တက္ခယံ၊ အသက်၏ကုန်ခြင်းသို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေပြီး၍။
 ပါဒေသု၊ ခြေတို့၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ကုဗ္ဗန္တာ၊ ဆွဲငင်ကြကုန်
 လျက်။ သင်္ကရဋ္ဌာနေ၊ တံမြက်ချေးစုရာအရပ်၌။ ဆစ္ဆေသု၊ စွန့်ပစ်
 ကြကုန်၏။ "ဤကား (ခ) မှတ်အနက်တည်း။

မှတ်ချက်။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ငရဲသို့
 လား၏ - ဟု မပြ ငြားသော်လည်း အတ္ထာပတ္တိ နည်းအားဖြင့်
 ကာဠကစစ်သူကြီးသည် ငရဲသို့လား၏ဟု မှတ်ယူသင့်၏။
 ဤသို့ မတရားသော တံဆိုးစားခြင်းကြောင့် အဆက်ဆက် အ
 ကုသိုလ်ပွားများ၍ မျက်မှောက်ပစ္စက္ခ၌ ကာဠက၏ကြီးစွာသော
 ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သည်ကို ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ကြပြီးလျှင်
 တံဆိုးစားခြင်းမှကြဉ်ရှောင်ကုန်ရာ၏။

မှတ်ချက်သက်သေပေါက်။

- (၁) တံဆိုးလာဘ်စား။ အကုပ္ပါ။ ပျက်ငြားမျက်မှောက်မှာ။
- (၂) သေသည်အခြား။ ငရဲလား။ မှတ်သားမျိုးလေးဖြာ။
- (၃) ကာဠကထုံး။ ပျက်၍ပြုန်း။ နှလုံးပိုက်ယူရာ။
- (၄) တံဆိုးမစား။ မှန်တရား။ ဖြောင့်သားဆုံးဖြတ်ပါ။

- (၅) ဖြောင့်ဖြောင့်တရား။ ဆုံးဖြတ်ကြား။ ရောက်ငြားနတ်တို့ရွာ။
- (၆) ယင်းသာမက။ နိဗ္ဗာန်။ မုချရောက်လိမ့်သာ။
- (၇) အနုသာသန။ ဆင့်၍ပြု။ ဘွေးဆလိုက်နာပါ။

တံဆိုးစားသောကာဠကစစ်သူကြီး၏ထုံးဝတ္ထုပြီး၏။

+ + + +

(၁၂) တံဆိုးစားသာ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား၏ ထုံးဝတ္ထုကိုပြခြင်း။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်သည် ပုပ္ဖဝတီ အမည်သည် ဖြစ်၏။ ထိုပုပ္ဖဝတီပြည်၌ ဝသဝတ္တိမင်း၏ ဧကရာဇာမည်သောသားသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်း၏သားဖြစ်သော စန္ဒမင်းသားသည် အိမ်ရှေ့မင်းဖြစ်၏။ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် ပုရောဟိတ်ဖြစ်၏။ ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် မင်းအားအကျိုးကို၎င်း၊ အကြောင်းကို၎င်း-ဆုံးမ၏။ ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကို မင်းသည် ပညာရှိ၏ဟူ၍ တရားဆုံးဖြတ်သောအရာ၌ နေစေသတတ်။ ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် တံဆိုးလာတ်စားခြင်း၌ နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ တံဆိုးလာတ်ကိုယူပြီးလျှင် ဥစ္စာရှင်မဟုတ်ကုန်သောသူတို့ကို ဥစ္စာရှင်ဟုတ်သည်တို့ကိုပြု၏။ ဥစ္စာရှင်ဟုတ်သောသူတို့ကို ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သည်တို့ကို ပြု၏။ ။ ထိုအခါတနည်း၌ တရားရှုံးသောယောကျ်ားတယောက်သည် တရားဆုံးဖြတ်ရာ အရပ်မှ ကြွေးကြော်လျက် ထွက်ခဲ့၍ မင်းအား စားအံ့သောငှါ လာလတ်သော စန္ဒမင်းသားကို မြင်၍ ပြေးလေ၍ မင်းသား၏ခြေတို့၌ဝပ်၍သာလျှင် ငို၏။ ထိုစန္ဒမင်းသားသည် အိုယောကျ်ား၊ အဘယ်ကြောင့်ငိုသနည်းဟုမေး၏။ အရှင်သား၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် တရားကိုဆုံးဖြတ်ရာ၌ တံဆိုးစား၏။ အကျွန်ုပ်ကို ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် တံဆိုးကို ယူ၍ရှုံးခြင်းသို့ရောစေအပ်၏ဟုကြားလျှောက်သည်ရှိသော်၊ စန္ဒမင်းသားသည် မကြောက်လင့်ဟု ထိုတရားရှုံးသောယောကျ်ားကိုနှစ်သိမ့်စေ၍ တရားဆုံးဖြတ်ရာအရပ် ရုံးသို့ ခေါ်ဆောင်၍

မှန်ကန်စွာ တရားကို ဆုံးဖြတ်၍ ဥစ္စာရှင်ဟုတ်သောသူကိုသာ
 လျှင်ဥစ္စာရှင်ဟုပြု၏။ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သောသူကိုဥစ္စာရှင်မဟုတ်
 သည်ကိုပြု၏။ လူများအပေါင်းသည် ကျယ်စွာသောအသံဖြင့်
 ကောင်းချီးပေး၏။ မင်းသည်ထိုကောင်းချီးပေးကြသောအသံကို
 ကြား၍ဤအုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောအသံကားအဘယ်နည်း
 ဟု မေး၍၊ ဤအုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောအသံသည် စန္ဒမင်း
 သားသည် တရားကို ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်ပေသတတ်ဟု ထို
 တရားဆုံးဖြတ်သော ရုံးအရပ်၌ ကောင်းချီးပေးသော အသံပါ
 တည်းဟုလျှောက်ဆိုကြကုန်၏။ မင်းသည် ထိုစကားကိုကြား၍
 နှစ်သက်တော်မူ၏။ စန္ဒမင်းသားသည် လာလတ်၍ ထိုခမည်း
 တော်မင်းကြီးကို ရှိခိုး၍ တင့်အပ်လျှောက်ပတ်သော အရပ်၌
 နေ၏။ ထိုအခါ ခမည်းတော်ကေရာဇ်မင်းသည် ချစ်သား သင်
 သည် တခုသောတရားကို ဆုံးဖြတ်သလောဟု မေးတော်မူ၏။
 အရှင်မင်းကြီး တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် မှန်ပေ၏ဟု လျှောက်
 ၏။ ထိုသို့တပြားကားဝါ၊ ငါတို့ကံတွန်းပါ၏။ ချစ်သား ဤနေ့မှစ၍
 သင်သည်သာလျှင် တရား ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသော - ဟု
 တရားဆုံးဖြတ်သောအရာကို မင်းသားအားပေးတော်မူ၏။

ထိုနေ့မှစ၍ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား အခွန်အတုတ်သည်
 ပြတ်၏။ ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် ထိုအခါမှစ၍စန္ဒမင်းသား
 ၌ရန်ငြိုးဖွဲ့၍တတ်အံ့လောအခွင့်ကိုရှာလျက်ထည့်လည်သွားလာ
 ၏။ ထိုကေရာဇ်မင်းသည် နည်းသောပညာရှိ၏။ တနေ့သ၌ ညဉ့်
 အတို၌အိပ်၍ မိုးသောက်သောအခါ၌ အိပ်မက်၌ တန်းဆာဆင်
 အပ်သော တံခါးမုခ်ရှိထသော ရတနာချနစ်ပါးတို့ဖြင့်ပြီးသော
 တံတိုင်းရှိထသောယူဇနာခြောက်ဆယ်ရှိသောရွှေဖြင့်ပြီးသော
 သဲတို့ဖြင့်ဖြန့်ကြဲအပ်သော လမ်းခရီးရှိထသော အစောယူဇနာ
 တသောင်း ရှိသော ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ်ဖြင့်လည်း တန်းဆာ
 ဆင်အပ်ထသော မွေ့လျော်ဘွယ်ရှိသော နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၊ ရေ
 ကန်-စသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံထသော ပြည့်သောနတ်အပေါင်း ရှိ

ထသော တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ကိုမြင်၍ အိပ်ရာမှ နိုး၏။ ထို
 ကောရာဇမင်းသည် ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ သွားလိုသည်
 ဖြစ်၍ကြံ၏။ နက်ဖြန် ဆရာခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား လာသောအခါ
 နတ်ပြည်သို့သွားရအံ့သော လမ်းခရီးကိုမေး၍ ထိုပုဏ္ဏားညွှန်
 ကြားသောလမ်းခရီးဖြင့် နတ်ပြည်သို့သွားအံ့ဟုကြံ၏။ နက်ဖြန်
 ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားလာသောအခါနတ်ပြည်သို့သွားနိုင်သော
 လမ်းခရီးကို ပုဏ္ဏားအားမေး၏။ ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည်
 ယခုအခါ၌ ငါ၏ရန်သူဖြစ်သော စန္ဒမင်းသား၏အသက်ကိုကုန်
 စေ၍ ငါ၏ နှလုံးအထိုကို ပြည့်စေအံ့ဟု ကြံပြီးလျှင်။ အရှင်မင်း
 မြတ်၊ မြတ်သောအလှူကို လှူကုန်၍ မသတ်အပ်သောသူတို့ကို
 သတ်ကုန်၍ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကုန်၏ဟု လျှောက်ကြား၏။

ထိုအခါ မင်းသည် မြတ်သောအလှူဟူသည် အဘယ်နည်း။
 မသတ်အပ်သောသူတို့သည်ကားအဘယ်နည်း။ ထိုအကြောင်း
 ကို ငါတို့အားကြားလော။ ပူဇော်ပါအံ့၊ လှူပါအံ့ဟုဆို၍ ပုဏ္ဏား
 ကိုမေး၏။ ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည်အရှင်မင်းမြတ်၊ မိမိမှဖြစ်
 သော သားသွီးတို့ဖြင့်၎င်း၊ ချစ်လှစွာသော မယားတို့ဖြင့်၎င်း၊
 သူဌေးတို့ဖြင့်၎င်း၊ ကိုယ်လုံးဖြူသောနွားလားဥသဘာ ဘိုဖြင့်၎င်း၊
 မင်္ဂလာရှိသော မြင်းတို့ဖြင့်၎င်း၊ ဤလေးပါး လေးပါးစီတို့ဖြင့်
 ယဇ်ပူဇော်အပ်၏ဟုလျှောက်ကြား၏။ ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည်
 ဤသို့လျှောက်ထားဖြေကြားပြီးလျှင်အရှင်မင်းမြတ်၊ ယဇ်ပူဇော်
 မြင်းငှါစွမ်းနိုင်ပါ၏လောဟုမေးလျှောက်ပြန်၏။ «ဆရာ၊ ယဇ်
 ပူဇော်ခြင်းငှါစွမ်းနိုင်ပါ၏။ သင်တို့သည်သာလျှင် ယဇ်ကိုစီရင်
 လောဟုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအားအပ်နှင်း၏။

ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည်မြို့ပြင်၌ ယဇ်တိုင်၊ ယဇ်တွင်းဘို့
 ကိုစီရင်ပြီးလျှင် မင်းကို ရှေးဦးစွာ သားတော်၊ သွီးတော်တို့ကို
 ယဇ်ပူဇော်အံ့သောငှါ ဆောင်စေလောဟု လျှောက်ဆို၏။ ထို
 ကောရာဇမင်းသည်မင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို စန္ဒမင်းသား၊ သူရိ

ယမင်းသား-စသော သားတော်၊ သွီးတော်တို့ကို ဆောင်ယူအံ့
 သောငှါ စေလိုက်၏။ မင်းချင်း ယောက်ျားတို့သည် ဂှေးဦးစွာ
 စန္ဒမင်းသားအထံသို့ သွား၍ အကြောင်းကိုကြား၏။ စန္ဒမင်းသား
 သည် မည်သူ၏စကားဖြင့် ဆောင်စေသနည်းဟု မေး၏။ ခဏ္ဍ
 ဟာလပုဏ္ဏား၏စကားဖြင့် ဆောင်စေ၏ဟု ဆိုသော်၊ ငါတယောံ
 ကြောင့် အလုံးစုံကုန်သောသူတို့သည် မပျက်စီးစေလင့်ဟု ဆို၍၊
 ငါ့ကို မင်းအထံသို့ ဆောင်လောဟု ဆိုပြီးလျှင် မင်း၏အထံသို့
 ရောက်လျှင် ယဇ်ပူဇော်ခြင်းအကျိုးမရှိဟု အစရှိသည်ဖြင့် များ
 စွာ အကြောင်းပြ၍ တောင်းပန်ငြားသော်လည်း မရ။ ။ ထို့
 အတူ မိဖုရား၊ မှူးမတ်၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်-စသော ပညာရှိပြည်သူ
 အပေါင်းတို့သည်လည်း အမျိုးမျိုး တောင်းပန်ကြငြားသော်
 လည်း အခွင့်မရသည်ဖြစ်၍ စန္ဒမင်းသားစသော များစွာသော
 သတ္တဝါတို့ကို ယဇ်၏အနီးသို့ ဆောင်ပြီးလျှင် ဂှေးဦးစွာ စန္ဒမင်း
 သားကိုဆောင်၍ ယဇ်တွင်း၏အနီး၌ ရပ်လျက် လည်ကို ညွတ်
 စေ၍ နေစေ၏။ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် သန်လျက်ကိုကိုင်၍
 စန္ဒမင်းသား၏လည်ကို ဖြတ်အံ့သောငှါ ရပ်၏။ ထိုခဏ၌ စန္ဒာ
 ဒေဝီမိဖုရား၏—

ယေနသစ္စေန ခဏ္ဍဟာလော၊ ပါပကမ္မံ ကရောတိ ဒုမ္မေခေါ။
 ဇေတန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ သမဂ္ဂိနိ သာမိကေန ဟောမိ။ ။

အစရှိသော သစ္စာစကားကြောင့် သိကြားမင်းသည် အလျှံပြောင်
 ပြောင်တောက်သော သံတူကြီးကို ယူ၍ လာလတ်ပြီးလျှင် ဧက
 ရာဇမင်းကို ခြိမ်းချောက်၍ အလုံးစုံကုန်သောသူတို့ကို သေဘေး
 မှလွတ်စေကုန်၏။

ထိုသေဘေးမှ လွတ်သော အခါ၌ ယဇ်ပူဇော်ရာ အရပ်၌
 စည်းဝေးကြကုန်သော သူတို့သည် တပြိုင်နက် အုတ်အုတ်ကျက်
 ကျက်ကို ပြုကုန်၍ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား တယောက်တချက်
 အုတ် ကျောက်ခဲတို့ဖြင့် ထုနှက် ပုတ်ခတ်ခြင်းကို ပေးကုန်၏။

ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကို ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် အသက်ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်စေကုန်၏။ ထိုလူအပေါင်းတို့သည် ဧကရာဇမင်းကိုသတ် အံ့သောငှါ အားထုတ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်း စန္ဒမင်း သားသည် အဘကိုဖက်ထား၍ သတ်အံ့သောအခွင့်မပေးကုန်။ ထိုလူအပေါင်းတို့သည် ဧကရာဇမင်းအား အသက်ကိုပေးကုန် အံ့။ သို့သော် ထိုမင်းယုတ်အားထီးဖြူကို၎င်း၊ မြို့တွင်း၌နေခြင်းကို ၎င်း-မပေးကုန်အံ့။ ခွန်းစဏ္ဍားပြု၍ မြို့ပ၌ထားကုန်အံ့ဟု ဆိုကြ ကုန်၍ မင်းအသွင်ကိုပယ်၍ ဖန်ရည်စွန်းသော ညစ်ညူးသော အဝတ်ကိုဝတ်စေ၍ နန္ဒင်းဆိုးသော အဝတ်ဖြင့် ဦးခေါင်းကိုရစ် ပတ်၍ ခွန်းစဏ္ဍားပြု၍ ခွန်းစဏ္ဍားတို့၏ နေရာအရပ်သို့ပို့ဆောင် ကြကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် စန္ဒမင်းသားကို အဘိသိက်သွန်း ၍ မင်းမြှောက်ကြကုန်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစန္ဒကုမာရ ဇာတ်သည် ကျယ်ဝန်းသည် ဖြစ်၍ လိုရင်း အဓိပ္ပါယ် သိလောက်ရုံမျှသာ အကျဉ်းအားဖြင့် တော်ပြလိုက်သည်။ ။ အကျယ်ကိုအလိုရှိမှ ယင်းစန္ဒကုမာရ ဇာတ်ပါဠိတော်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာတို့၌ မှတ်ယူအပ်၏။ ။ ယင်း ဇာတ်တော်ကိုရည်၍ မန်လည်ဆရာတော်ကြီးသည် မဃဒေဝ လင်္ကာသစ်၊ စာအုပ်နံပါတ်(၁၂၂)၌—

ဒိဋ္ဌိဆရာ။ ခဏ္ဍဟာလ။ ပြာဟ္မဏကြောင့်။ ပုပ္ဖဝတီ။ ပြည်ပူရီတွင်။
 သိင်္ဂီနန်းရှင်။ ဘုရင် ဧကရာဇ။ ဘဝနစ်ရှင်။ ။ ဟု စပ်ဆိုတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့်-မဟာနိပါတ်၊ စန္ဒကုမာရဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌-
 (က) အတိတေ ဘိက္ခဝေ ဗါရာဏသိ ပုပ္ဖဝတီနာ
 မ အဟောသိ၊ တတ္ထ ဝသဝတ္တိရညော ပုတ္တော ဧက
 ရာဇာနာမ ရန္တံ ကာရေသိ။ တဿ ပုတ္တော စန္ဒကုမာ
 ရောနာမ ဩပရန္တံ ကာရေသိ။ ခဏ္ဍဟာလောနာမ
 ပြာဟ္မဏော ပုရောဟိတော အဟောသိ။ သော ရညော
 အတ္ထဗ္ဗ ဓမ္မဗ္ဗ အနုဿာသတိ။ တံ ကိရ ရာဇာ ပဏ္ဍိ

လညွှန်ဂဟဏကဏ္ဍ။

တောတိ ဝိနိစ္ဆယေ နိသိဒါပေသိ။ သော လညွှန်ဂဟဏကော ဟုတ္တာ လညွှန် ဂဟေတွာ အဿာမိကေ သာမိကေ က ရောတိ။ သာမိကေ အဿာမိကေ ကရောတိ။

(ခ) အထ သက္ကော ဒေဝရာဇာ တဿာ ပရိဒေဝ သဒ္ဓိ သုတွာ တံပဝတ္တိ ဥတွာ ဇလိတံ အယကုဋံ အာ ဒါယ ဂတိံ ရာဇာနံ တာသေတွာ သဗ္ဗေ ဝိဿန္ဓာ ပေသိ။

(ဂ) သဗ္ဗေသုဝိပ္ပရတ္တေသု၊ ယေ တတ္ထ သမာဂတာ အာသံ။ သဗ္ဗေ ဇကေကလေဗ္ဗုကမဒံသု၊ ဇေဝဝေါ ခဏ္ဍ ဟာလဿာတိ။

(ဃ) ဇကေကလေဗ္ဗုကမဒံသုတိ ဘိက္ခဝေ ယတ္ထ ကာ တသ္မိံ ယညာဝါရေ သမာဂတာ။ သဗ္ဗေ ဇကေ ကောလာဟလံ ကတွာ ခဏ္ဍဟာလဿ ဇကေက လေဗ္ဗုပဟာရံ အဒံသု။ ဇေဝ ဝဇောတိ ဇေသောဝ ခဏ္ဍ ဟာလဿ ဝဇော အဟောသိ။ တတ္ထေဝ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေသု န္တိ အတ္ထော။ ။ ဟုပြုတော်မူ၏။ (က) မှတ်ပါဠိ ကို ၁၂၆၈-ခုနှစ်ရိုက်။ ကဝိမျက်မှန်စာအုပ်နံပါတ်-၁၆။ (ခ) မှတ်ပါဠိကို ၎င်းစာအုပ် နံပါတ်-၆၀။ (ဂ) မှတ်ပါဠိ ကို စန္ဒကုမာရဇာတ်ပါဠိတော် ပုဒ်ရေ နံပါတ်-၁၆၀။ (ဃ) မှတ်ပါဠိကို ၎င်းအဋ္ဌကထာ စာအုပ်နံပါတ်-၁၆- မှာကြည့်။

မှတ်ချက်။ ။ သာဓက ပါဠိများကိုလည်း လိုရင်း အချက် အနည်းငယ်မျှသာ ဘော်ပြလိုက်သည်။ အကျယ်ကို ၎င်းပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၌ယူအပ်၏။

သာဓကပါဠိအနက်ကို - က-ခ-ဂ - ဃ-အစဉ်အစိုင်းမှတ်။

(က) မှတ်အနက်ကား။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ အတိ တေ၊ ရှေးလွန်လေပြီးသော အခါ၌၊ ဗာရာဏသီ၊ ဗာရာဏသီ

၃၀ လညှာဂဟဏာဒေါသဒီပနိကျမ်း။

ပြည်သည်။ ပုပ္ဖဝတီနာမ၊ ပုပ္ဖဝတီအမည်ရှိသည်။ အဟောသိ၊
 ဖြစ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုပုပ္ဖဝတီပြည်၌။ ဝသဝတ္တိရညော၊ ဝသဝတ္တိ
 မင်း၏။ ဧကရာဇာနာမ၊ ဧကရာဇာမည်သော။ ပုတ္တော၊ သား
 သည်။ ရန္တံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေသိ၊ ပြုပြီ။ တဿ၊ ထိုဧကရာဇာ
 မင်း၏။ စန္ဒကုမာရောနာမ၊ စန္ဒမင်းသားအမည်ရှိသော။ ပုတ္တော၊
 သားသည်။ ဩပရန္တံ၊ အိမ်ရှေ့မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေသိ၊ ပြုပြီ။
 ခဏ္ဍဟာလောနာမ၊ ခဏ္ဍဟာလအမည်ရှိသော။ ပြာဟ္မဏော၊
 ပုဏ္ဏားသည်။ ပုရောဟိတော၊ ပုရောဟိတ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်
 ပြီ။ သော၊ ထိုခဏ္ဍဟာလပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည်။ ရညော၊ မင်း
 အား။ အတ္ထဗ္ဗ၊ အကျိုးကို၎င်း။ ဓမ္မဗ္ဗ၊ အကြောင်းကို၎င်း။ အနုဿာ
 သတိ၊ ဆုံးမ၏။ တံ၊ ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကို။ ရာဇာ၊ ဧကရာဇာ
 မင်းသည်။ ပဏ္ဍိတောတိ၊ ပညာရှိ၏ဟူ၍။ ဝိနိစ္ဆယေ၊ တရားဆုံး
 ဖြတ်ရာရုံးအရပ်၌။ နိသီဒါပေသိ၊ နေစေပြီ။ သော၊ ထိုခဏ္ဍဟာလ
 ပုဏ္ဏားသည်။ လညှာဂဟဏော၊ တံဆိုးစားခြင်း၌ နှစ်သက်ခြင်းရှိ
 သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ လညှာ၊ တံဆိုးလာဘ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။
 အဿာမိကေ၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သောသူတို့ကို။ သာမိကေ၊ ဥစ္စာ
 ရှင်တို့ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သာမိကေ၊ ဥစ္စာရှင်ဖြစ်သောသူတို့
 ကို။ အဿာမိကေ၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သည်တို့ကို။ ကရောတိ ပြု
 ၏။ ။ဤကား(က)မှတ်အနက်တည်း။

(ခ) မှတ်အနက်ကား။ ။အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဒေဝ ရာဇာ၊
 နတ်တို့၏မင်းဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သိကြားမင်းသည်။ တဿ၊
 ထိုစန္ဒာဒေဝီမိဖုရား၏။ ပရိဒေဝသန္တံ၊ ပိုကြွေးသံကို။ သုတွာ၊ ကြား
 ၍။ ဝါ၊ ကြားသောကြောင့်။ တံပဝတ္တိ၊ ထိုဖြစ်သောအကြောင်း
 ကို။ ဥတွာ၊ သိ၍။ ဇလိတံ၊ အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော။
 အယကုဋံ၊ သံတူကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဂစ္ဆာ၊ လာလတ်၍။ ရာဇာ
 နံ၊ ဧကရာဇာမင်းကို။ တာသေတွာ၊ ထိတ်လန့်စေပြီး၍။ သဗ္ဗေ၊
 အလုံးစုံကုန်သော သူတို့ကို။ ဝိဿန္တာပေသိ၊ အနှောင် အဖွဲ့မှ
 လွတ်စေပြီ။ ။ဤကား(ခ)မှတ်အနက်တည်း။

လခွဲဂဟဏကဏ္ဍ။

(ဂ) မှတ်အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။သဗ္ဗေသု၊
 ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည်။ ဝိပ္ပရတ္တေသု၊သိကြားမင်းတန်း
 ခိုးကြောင့် အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ယေဇနာ၊
 အကြင်မျှလောက်ကုန်သောလူတို့သည်။တတ္ထ၊ထိုယဇ်တွင်း၌၊
 ဝါ၊ထိုယဇ်ပူဇော်ရာအရပ်၌။ သမာဂတာ၊အညီအညွတ်စည်း
 ဝေးလာကြကုန်သည်။ အာသုံ၊ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ခပ်သိမ်းကုန်
 သော။တေဇနာ၊ထိုလူတို့သည်။ ဇကေကလေဇ္ဇုကံ၊တယောက်
 တချက်စီခဲကို။ ဝါ၊တယောက်တချက်စီ ကျောက်အုတ်ခဲတို့ဖြင့်
 ပစ်ခတ်ပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ အခံသု၊ပေးကြကုန်ပြီ။ ဒေသဇေသာဝ၊
 ဤတယောက်တချက်စီ ပစ်ခတ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ခဏ္ဍဟာ
 လဿ၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား။ ဝဇော၊ သတ်ခြင်းသည်။ အ
 ဟောသိ၊ဖြစ်ပြီ။ ။ဤကား(ဂ)မှတ်အနက်တည်း။

(ဃ) မှတ်အနက်ကား။ ။ဇကေကလေဇ္ဇုကမခံသုတိ၊ဇကေ
 ကလေဇ္ဇုကမခံသု-ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ ယတ္ထ
 ကာ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သောလူတို့သည်။ တသ္မိ'ယညာဝါ
 ဇေ၊ထိုယဇ်တွင်း၌။ သမာဂတာ၊အညီအညွတ်စည်းဝေးလာကြ
 ကုန်သည်။ အာသုံ၊ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထကာ၊ထိုမျှလောက်ကုန်သော။
 သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော လူတို့သည်။ ဇကေ ကောလာဟလံ၊
 တပြိုင်နက်အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ကို။ ကတွာ၊ပြု၍။ ခဏ္ဍဟာ
 လဿ၊ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ဇကေကလေဇ္ဇု၊ပဟာရံ၊တယောက်
 တချက်စီကျောက်အုတ်ခဲတို့ဖြင့်ပစ်ခတ်ပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ အခံသု၊
 ပေးကုန်ပြီ။ ဒေသဝဇောတိ၊ဒေသဝဇော-ဟူသည်ကား။ဒေသာဝ၊
 ဤတယောက်တချက်စီကျောက်အုတ်ခဲတို့ဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်းသည်
 သာလျှင်။ခဏ္ဍဟာလဿ၊ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား။ဝဇော၊သတ်
 ခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ဖြစ်ပြီ။ တတ္ထေဝ၊ထိုအရပ်၌သာလျှင်။
 ဇိဝိတက္ခယံ၊အသက်၏ကုန်ခြင်းသို့။ပါပေသုံ၊ရောက်စေကုန်ပြီ။
 ဣတိအယံ၊ဤဆိုအပ်သည်ကား။အတ္ထော၊ဒေသဝဇော-ဟူသော
 ပုဒ်၏အနက်တည်း။ ။ဤကား(ဃ)မှတ်ပါဠိ၏အနက်တည်း။

၃၂ လစ္ဆာဟာဏဒေါသဒိပနိကျမ်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရည်၍ ကင်းဝန်မင်းကြီးရေးသော အဋ္ဌသံဝိပ ဓမ္မသတ်ကျမ်း၌ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားတံဆိုးစား၍ မျက်မှောက်ပစ္စက္ခ၌ပျက်စီးသောထုံး-ဟူ၍ ရေးသား၏။

တံဆိုးစားသောခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား၏ထုံးဝတ္ထု၊
အကျဉ်းပြီး၏။

+ + + +

(၁၃) တံဆိုးစားသောကုရုမင်း၏ ထုံးဝတ္ထု၊
အကျဉ်းကိုပြခြင်း။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ကုရုတိုင်း၌ ကုရုမင်းသည်မင်းပြု၏။ ထိုအခါ ငါတို့ဘုရားလောင်းရသေ့သည် ဟိမဝန္တာမှရသေ့ငါးရာနှင့် တကွလာ၍ ကုရုမြို့ မြောက်တံခါး၏အနီး တရသောပညောင်ပင်၏အရင်း၌နေ၏။ နောက်မှလာသော ရသေ့ငါးရာတို့သည် ထိုပညောင်ပင်သို့ဝင်၍ နေကြကုန်၏။ ထိုရသေ့ဂိုဏ်းနှစ်ဦးတို့သည် သင်တို့၏သစ်ပင်မဟုတ်၊ ငါတို့၏ သစ်ပင်တည်းဟု သစ်ပင်ကိုမှီ၍ ငြင်းခုန်ကြကုန်၏။ ထိုရသေ့ဂိုဏ်းနှစ်ဦးတို့သည် မင်းအိမ်သို့သွားကြကုန်၏။ မင်းသည် ရှေးဦးစွာနေသော ရသေ့အပေါင်းကိုသာလျှင် သစ်ပင်ရှင်ကိုပြု၏။ ။ နောက်လာသောရသေ့တို့သည် ရထားချိုင့်ကိုဆောင်၍ မင်းအား တံဆိုးပေးပြီးလျှင် မင်းမြတ်၊ ငါတို့အားလည်း သစ်ပင်ရှင်ကိုပြုလောဟု ဆိုကြကုန်၏။ မင်းသည် တံဆိုးကိုယူ၍ နှစ်ဦးသော ရသေ့အပေါင်းတို့သည် နေကြကုန်လောဟု နှစ်ဦးသော ရသေ့အပေါင်းတို့ကိုလည်း သစ်ပင်ရှင်ကိုပြု၏။

ဤမှတစ်ပါး ရှေးဦးစွာနေသောရသေ့တို့သည် ရထားချိုင့်၏ ရထားထည်းဘီး စက်တို့ကို ဆောင်၍ တံဆိုးပေးပြီးလျှင် မင်းမြတ် ငါတို့ကို သာလျှင် သစ်ပင်ရှင် ပြုလောဟု ဆိုကြကုန်၏။ မင်းသည် ရသေ့တို့ဆိုတိုင်း အရှင်ကိုပြုပြန်၏။ ထိုရသေ့ဂိုဏ်းနှစ်

ဦးတို့သည်လုံးမသာမယာကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ဟိမဝန္တာသို့ သွားကြကုန်၏။ ထိုအခါ အလုံးစုံသော ကုရုတိုင်း၌ နေကုန်သော နတ်တို့သည် တပေါင်းတည်း ဖြစ်၍ သိသရှိကုန်သော ရသေ့ တို့ကိုငြင်းခုန်စေခြင်းကို ပြုသောမင်းသည် မသင့်မြတ်သည်ကို ပြု၏ဟု ကုရုမင်းအား အမျက်ထွက်ကြကုန်၍ ယူဇနာသုံးရာရှိ သောကုရုတိုင်းပြည်ကို သမုဒ္ဒရာကိုဖြစ်စေ၍ လှူနေတိုင်ပြည် မဟုတ်သည်ကိုပြုကြကုန်၏။ ဤသို့တယောက်သော တံဆိုးစား သောကုရုမင်းကိုအဖို့ပြု၍ အလုံးစုံ တိုင်းပြည်၌ နေကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း သေကျေပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကြရ ကုန်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဤကုရုမင်း၏ဝတ္ထုကို အကျဉ်းသင်္ခေပအား ဖြင့်သာတော်ပြုလိုက်သည်။ အကျယ်ကို အလိုရှိမှု ကုရုဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌ယူအပ်၏။

(က) ယင်းဝတ္ထုအဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ မန်လည်ဆရာ တော်ကြီးသည်မဃဒေဝလင်္ကာသစ်စာအုပ်နံပါတ်(၁၂၃)၌-

တသီးချွတ်ယွင်း။ ကုရုမင်းလည်း။ ဂိုဏ်းသင်းနှစ်ပါး။ ရသေ့ များကို။ တရားတိုက်ကား။ ပဏ္ဏာယူစား။ အကျင့်မှား၍။ တိုင်းကားရေနှစ်။ ပင်လယ် ဖြစ်၏။ ။ ဟုစပ်ဆိုတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့်-ဒုကနိပါတ် ကုရုဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌—

အတီတေ ကုရုရဋ္ဌေ ကုရုရာဇာနာမ ရဇ္ဇံ ကာရေ သိ။လ။ ရာဇာ လညံ ဂဟေတွာ ဒွေဂဏာ ဝသန္တိ။ တိ ဒွေပိ သာမိကေ အကာသိ။ ဣတရေ ဣသယော တဿ ရထပဉ္စရဿ ရထစက္ကာနိ နိဟရိတွာ လညံ ဒတွာ မဟာရာဇ အမေယေဝ သာမိကေကရောဟိတိ အာဟံ သု။ ရာဇာ တထာ အကာသိ။လ။ သကလကုရုရဋ္ဌဝါသိ နော ဒေဝတာ ဧကတော ဟုတွာ သိလဝန္တေ ကလဟံ

၃၄ လဇ္ဇဂဟဏဒေါသဒိပနိကျမ်း။

ကရောဇ္ဇေန ရညာ အယုတ္တံ ကတန္တိ ကုရုရညော
ကုဇ္ဈိတွာ တိယောဇနသတိကံ ကုရုရဋ္ဌံ သမုဒ္ဓံ ဥဗ္ဗ
တ္တေတွာ အရဋ္ဌမကံသု။ ဣတိ ဧကံ ကုရုရာဇာနံ နိဿာ
ယ သကယရဋ္ဌဝါသိနောပိ ဝိနာသံ ပတ္တာတိ။ ။ ဟု
ပြတော်မူ၏။ ။ ၁၉၁၀-ခုနှစ်၊ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်ရိုက်၊
ဒုကနိပါတ် ဇာတ်အဋ္ဌကထာ စာအုပ်နံပါတ် (၁၄၉)
(၁၅၀)မှာကြည့်။

မှတ်ချက်။ ။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ - သောတာ
ပတ္တိမဂ္ဂသံယုတ်အတွင်း၌လည်း။ ။ ၎င်းအတူလာ၏။ ။ ၁၂၉၁-
ခုနှစ်၊ ရန်ကုန် အလုပ် သမားများ အသင်းစာပုံနှိပ်တိုက်ထုတ်
စာအုပ်နံပါတ်(၁၆၀)မှာကြည့်။ ။ အဋ္ဌကထာပါဠိကိုလည်း
ပေယျာလထားပြီးလျှင် ယုံကြည်ရန်အနည်းငယ်မျှသာတော်ပြ
လိုက်သည်ဟုမှတ်။

သာဓကပါဠိ အနက်ကား။ ။ အတိတေ၊ ရှေးလွန်လေပြီး
သော အခါ၌။ ကုရုရဋ္ဌေ၊ ကုရုတိုင်း၌။ ကုရုရာဇာနာမ၊ ကုရု
အမည်ရှိသောမင်းသည်။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေသိ၊ ပြုပြီး
လ။ ရာဇာ၊ ကုရုမင်းသည်။ လဇ္ဇံ၊ ရထားချိုင့်တံဆိုးကို။ ဂဟေတွာ၊
ယူပြီး၍။ ဧဒာဏာ၊ ရသေ့ဂိုဏ်းနှစ်ဦးတို့သည်။ ဝသန္တ၊ နေကြ
ကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧဒေါ၊ ရသေ့ဂိုဏ်းနှစ်ဦးတို့ကိုလည်း။
သာမိကေ၊ သစ်ပင်ရှင်တို့ကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီး။ ဣတရေ၊ ဤနေခံမှ
လာသော ရသေ့မှ တပါးကုန်သော။ ဣသယော၊ ရှေးဦးစွာနေ
သောရသေ့တို့သည်။ တဿရထပဉ္စရဿ၊ ထိုရထားချိုင့်၏၊
ရထစက္ကာနိ၊ ရထားလှည်းဘီးစက်တို့ကို။ နိဟရိတွာ၊ ဆောင်ပြီး
၍။ လဇ္ဇံ၊ တံဆိုးလက်ဆောင်ကို။ ဒက္ခာ၊ ပေးပြီး၍။ မဟာရာဇာ၊
မင်းမြတ်။ အမေယေဝ၊ ငါတို့ကိုသာလျှင်။ သာမိကေ၊ သစ်ပင်
ရှင်တို့ကို။ ကရောဟိ၊ ပြုလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟံသု၊ ဆိုကြကုန်
၏။ ရာဇာ၊ ကုရုမင်းသည်။ တထာ၊ ထိုရသေ့တို့ဆိုတိုင်း။ အကာ

သိ၊ ပြုပြီ။ ။ လ။ သကလကုရုရဋ္ဌဝါသိနော၊ အလုံးစုံ ကုရုတိုင်း၌
 နေကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ ဧကတော၊ တပေါင်း
 တည်း။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ သီလဝန္တေ၊ သီလရှိကုန်သော ရသေ့တို့
 ကို။ ကလဟံ၊ ငြင်းခုန်ခြင်းကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသော။ ရညာ၊ မင်း
 သည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်သော အမှုကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ကုရုရညော၊ ကုရုမင်းအား။ ကုဏ္ဍိတွာ၊ အမျက်ထွက်ကုန်
 ၍။ တိယောဇနသတိကံ၊ ယူဇနာသုံးခုရှိသော။ ကုရုရဋ္ဌံ၊ ကုရု
 တိုင်းပြည်ကို။ သမုဒ္ဒံ၊ သမုဒ္ဒရာကို။ ဥပ္ပတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဋ္ဌံ၊
 လူနေတိုင်းပြည် မဟုတ်သည်ကို။ အကံသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဧကံ၊ တယောက်သော။ ကုရုရာဇာနံ၊ တံဆိုးစားသော
 ကုရုမင်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သကလရဋ္ဌဝါသိနောပိ၊ အလုံးစုံ
 ကုရုတိုင်းပြည်၌ နေကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ဝိနာသံ၊
 သေကျေပျက်စီးခြင်းသို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကြရကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ ။ ဤကား အနက်တည်း။

မှတ်ချက် သြဝါဒကထာ။ ။ ဤတံဆိုးလာဘ်စား
 ၍ မဘရား ကျင့်သဖြင့် တရားဆုံးဖြတ်သော ကုရုမင်း
 သည် ထိုဗလဝအကုသိုလ်ကံကြောင့် မိမိချည်းသာလျှင်
 ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရသည် မဟုတ်။ အကုသိုလ်ကံ
 ကူးစက်သော အားဖြင့် ထိုအကြီးအမှူး မင်းကိုမှီ၍ နေ
 ထိုင်ကြကုန်သော မရေမထွက်နှိုင်း များစွာ ကုန်သော
 သတ္တဝါတို့သည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ သေကျေပျက်စီး
 ခြင်းသို့ ရောက်ကြရကုန်သေး၏။ တမလွန်ဘဝ၌ကား
 ပြောဘွယ်ရာမရှိဟု ကြောက်ထိတ်လန့်ခြင်းသံဝေဂကို
 ဖြစ်စေ၍ တံဆိုးစား၊ မတရားကျင့်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်
 ကုန်ရာ၏။

မှတ်ချက်ပေါက်လက်ခံ။

- (၁) ကုရုမင်းများ၊ တံဆိုးစား။ ပျက်ပြားစည်းစိမ်နစ်။
- (၂) ထိုမင်းမှီသို့။ တပြည်လုံး။ ပျက်ပြုန်းသမုဒ္ဒရာဖြစ်။

- (၃) ဆိုးညစ်ယုတ်မာ။တံဆိုးစာ။ကြီးစွာအပြစ်ဖြစ်။
- (၄) ဉာဏ်သံဝေဂ။သတိရ။မှချပယ်စွန့်ပစ်။

တံဆိုးစားသောကုရုမင်း၏ထုံးဝတ္ထု၊ အကျဉ်းပြီး၏။

+ + + +

(၁၄) တံဆိုးစားသော ပဉ္စအမတ္တတို့၏ ထုံးဝတ္ထုကို အကျဉ်းပြုခြင်း။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ် မင်းသည် မင်းပြုသည်ရှိသော်၊ လ။တုရားလောင်း မဟာဗေဓိ ပရိဗိုဇ်သည် မင်း၏ဥယျာဉ်၌နေ၏။ ထိုဗြဟ္မဒတ်မင်းအား ငါးယောက်ကုန်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမတ်တို့သည် အကျိုးကို၎င်း၊ အကြောင်းကို၎င်း ဆုံးမ၏။လ။ထိုငါးယောက်ကုန်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမတ်တို့သည် ထိုဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ တရားသူကြီး၏အရာ၌ တည်ကုန်လျက် တံဆိုးစားကုန်သည် ဖြစ်၍ ဥစ္စာရှင် မဟုတ်သောသူကို ဥစ္စာရှင် ပြု၏။ ဥစ္စာရှင် ဖြစ်သော သူကို ဥစ္စာရှင် မဟုတ်သည်ကို ပြု၏။ ထိုအခါ တနေ့သ၌ လိမ်လည်ကောက်ကျစ်၍ တရားတွေတတ်သောသူမှ တရားရှုံးသောယောက်ျား တယောက်သည် ဆွမ်းခံကြွတော်မူလျက် မင်း၏ နန်းတော်သို့ ဝင်သော တုရားလောင်းမဟာဗေဓိပရိဗိုဇ်ကိုမြင်လျှင် ရှိခိုး၍ အရှင်တုရား၊ အရှင်တုရားတို့သည် မင်း၏ နန်းတော်၌ ဆွမ်းတုဉ်းပေးကုန်၏။တံဆိုးယူ၍ လူများကိုဖျက်စီးတတ်ကုန်သော တရားစီရင်ဆုံးဖြတ်ကုန်သော အမတ်တို့ကို အဘယ်ကြောင့် လျစ်လျူရှုတော်မူကုန်ဘိသနည်း။ ယခုအခါ ငါးယောက်ကုန်သောအမတ်တို့သည် ကောက်တကျစ်ပြု၍ တရားတွေတတ်သောသူ၏ လက်မှ တံဆိုးလာဘ်ကို ယူ၍ ဥစ္စာရှင်ဖြစ်ပါလျက် ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သည်ကိုပြုအပ်၏ဟုလျှောက်ထား၍ ငိုကြွေး၏။

တုရားလောင်း မဟာဗေဓိပရိဗိုဇ်သည် သနားခြင်း ကရုဏာဖြင့် တရားဆုံးဖြတ်ရာရုံးသို့သွား၍ တရားသဖြင့်ဆုံးဖြတ်

စီရင်၍ ဥစ္စာရှင်ဖြစ်သောသူကိုသာလျှင် ဥစ္စာရှင်ပြု၏။ ထိုအခါ လူတို့သည် တပြိုင်နက်ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏။ ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ထိုကောင်းချီးပေးသောအသံကိုကြားလျှင် အဘယ်အသံနည်းဟုမေး၍ ထိုအကြောင်းကို ကြားသိ၍ ဘုရားလောင်းအား လူတို့အား သနားသဖြင့် တရား ဆုံးဖြတ်ပါဟု တောင်းပန်၏။ မင်းတောင်းပန်ချက်အရ ဘုရားလောင်းသည် တနေ့လျှင်သုံးခု၊ လေးခုသောတရားကို ဆုံးဖြတ်စီရင်၏။ ထိုအခါမှစ၍ အမတ်ငါးယောက်တို့ တံဆိုးလာဘ်မရကုန်၍ ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မင်းအား ဂုံးတိုက်၍ ဘုရားလောင်းမဟာဗောဓိပရိဗိုဇ်ကိုသတ်စေကုန်၏။ မင်းသည် အကြောင်းဥပါယ်တံမျှင်ဖြင့် ဘုရားလောင်းအား သတ်ခြင်းငှါ အားထုတ် သော်လည်း မစွမ်းနိုင်။ ဘုရားလောင်းသည် အရပ်တပါးသို့ ဖဲသွားအံ့သောငှါ အမှုအရာကိုပြု၏။ လ။ ။ ထိုနောင်မှ ဗြဟ္မဒတ် မင်းသည် အလုံးစုံသော အကြောင်းအရာတို့ကို သိသည်ဖြစ်၍ တံဆိုးစား၍ ဂုံးတိုက် ကုန်သော အမတ်ငါးယောက်တို့ကို ဘုရားလောင်း မဟာဗောဓိပရိဗိုဇ်၏ ဩဝါဒဖြင့် အသက်ဘေးမှ ချမ်းသာပေး၍ တထောင်သော သုတ်ခတ်ခြင်းကို ပြုပြီးလျှင်။ ဝါ။ အလုံးစုံကုန်သောသူတို့၏ ဥစ္စာကို ဆောင်ယူတတ်ကုန်သော ခိုးသူတို့ကို ပြုပြီးလျှင် ဦးစွန်းငါးခုပြုခြင်း၊ လည်၌ ထောက်ဖွဲ့ဆွဲခြင်း၊ နွားချေးတို့ဖြင့် သွန်းလောင်းခြင်းတို့ဖြင့် မမြတ်နိုးခြင်းမရှိမသေပြုကုန်၍ တိုင်းပြည်နိုင်ငံမှ နှင်ထုတ်စေ၏။ ။ ဤကား တံဆိုးစားခြင်း၏ အပြစ်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤမဟာဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကဇာတ်သည် ဝိတ္ထာရဖြစ်၍ အကျဉ်းလိုရင်းမျှကိုသာ ဘော်ပြလိုက်သည်။ အကျယ်ကို ၎င်းဇာတ်အဋ္ဌကထာ။ ၎င်းဇာတ်ဝတ္ထု၌ ကြည့်ရှု၍ မှတ်ယူအပ်၏။

ထိုကြောင့်။ ပဏ္ဍာသနိပါတ်။ မဟာဗောဓိဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌—

(က) အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇိ
ကာရေန္တေ။လ။တဿ ပန ရညော ပဉ္စ အမစ္စာ အတ္တဉ္စ
ဓမ္မဉ္စ အနုဿာသန္တိ။ လ ။ တေ ရညော ဝိနိစ္ဆယေ
နိယုတ္တာ လဉ္ဇခါဒကာ ဟုတွာ အဿာမိကံ သာမိကံ၊
သာမိကံ အဿာမိကံ ကရောန္တိ။

(ခ) တေ သဟဿ ပဟရဏေ ကတွာ ပဉ္စစူဒ္ဓာ
ကရဏဂဒ္ဒုလ ဗန္ဓန ဂေါမယသိဉ္စနေဟိ အမာနေတွာ
ရဋ္ဌာပဗ္ဗာဇေသိ။ ၊ဟုပြုတော်မူ၏။ ။(က)မှတ်ပါဠိ
ကို ၁၂၈၃-ခုနှစ်ရိုက်၊ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်စာအုပ် နံပါတ်
(၂၁၆)။ (ခ)မှတ် ပါဠိကို ၎င်းစာအုပ် နံပါတ်(၂၃၂)၊
(၂၃၃)မှာကြည့်။

အနက်ကို-က-ခ-အခြေအတိုင်းမှတ်။

(က) မှတ်အနက်ကား။ ။အတိတေ၊ရှေးလွန်လေပြီးသော
အခါ၌။ ဗာရာဏသိယံ၊ဗာရာဏသိပြည်၌။ ဗြဟ္မဒတ္တေ၊ ဗြဟ္မ
ဒတ်မင်းသည်။ရဇ္ဇိ၊မင်းအဖြစ်ကို။ကာရေန္တေ၊ပြုသည်ရှိသော်။
လ။ပန၊ထိုမှတစ်ပါး။ တဿရညော၊ထိုဗြဟ္မဒတ်မင်းအား။ ပဉ္စ၊
ငါးယောက်ကုန်သော။ အမစ္စာ၊ အမတ်တို့သည်။ အတ္တဉ္စ၊အ
ကျိုးကို၎င်း။ဓမ္မဉ္စ၊အကြောင်းကို၎င်း။ အနုဿာသန္တိ၊ဆုံးမကုန်
၏။လ။တေ အမစ္စာ၊ထိုငါးယောက်ကုန်သောအမတ်တို့သည်။
ရညော၊ ဗြဟ္မဒတ်မင်း၏။ ဝိနိစ္ဆယေ၊ တရား ဆုံးဖြတ်ရာရုံး၌။
နိယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်လျက်။ ဝါ၊တည်ကုန်လျက်။ လဉ္ဇခါဒကာ၊
တံဆိုးလာဘ်စားကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ဖြစ်ကုန်၍။ အဿာမိကံ၊
ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သောသူကို။ သာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်ကို။ ကရောန္တိ၊
ပြုကုန်၏။ သာမိကံ၊ဥစ္စာရှင်ဖြစ်သောသူကို။အဿာမိကံ၊ဥစ္စာ
ရှင်မဟုတ်သည်ကို။ ကရောန္တိ၊ပြုကုန်၏။ ။ဤကား(က)မှတ်
အနက်တည်း။

လစ္ဆာဂဟဏကဏ္ဍ။

(ခ) မှတ်အနက်ကား။ ။တေအမတ္တာ၊ထိုတံဆိုးစားသော
ငါးယောက် ကုန်သော အမတ်တို့ကို။ သဟဿ ပဟရဏေ၊
တထောင်သောပုတ်ခတ်ခြင်းတို့ကို။ ကတ္တာ၊ပြုပြီး၍။ ပဗ္ဗရုဇ္ဇာ
ကရဏ ဂဒ္ဒုလဗန္ဓန ဂေါမယသိဗ္ဗနေဟိ၊ ဦးစွန်း ငါးခု ပြုခြင်း၊
လည်၌ ထောက်ဆွဲ ဖွဲ့ခြင်း၊ နွားချေးဖြင့် သွန်းလောင်းခြင်းတို့ဖြင့်။
အမာနေတ္တာ၊ မမြတ်နိုးမှု၍။ ဝါ၊ မရိုမသေပြု၍။ ရဋ္ဌာ၊ တိုင်းပြည်
နိုင်ငံတော်မှ။ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ နှင်ထုတ်စေပြီ။ ။ဤကား (ခ)မှတ်
အနက်။

(က) မှတ်ရအကျဉ်းလင်္ကာ။

ဗာရာဏသီ၊ပြည်ပူရိ၌။ ဇာနည်ဗြဟ္မဒတ်။ မင်းပြုလတ်သော်။ အမတ်
ငါးယောက်။ အကျင့်ဘောက်၍။ မျက်မှောက်ထင်ရှား။ တံဆိုးစားလျက်။
တရားစီရင်။ သိ၍ ဂုံးတိုက်။ အကျင့်မှိုက်ကြောင့်။ ထောင်းရိုက်ဒဏ်ခတ်။
မမြတ်နိုးမှု။ မရိုမသေပြု၍။ ငါးခု ဥချောင်။ ထုံးနှောင် ဖွဲ့ကာ။ လည်မှာ
ထောက်ဆွဲ။ တနဲနွားချေး။ သွန်းလောင်းပေး၍။ ရပ်ဝေးဌာနာ။ နှင်ထုတ်ပါ
သည်။ ။တံဆိုးစားရာ - အပြစ်တည်း။

တံဆိုးစားသော အမတ်ငါးယောက် ၏ ထုံးဝတ္ထုငြင်း၏။

+ + + +

(ခ၅) တံဆိုးစားသော အသိလက္ခဏာ ပါဌကဗြာဟ္မဏ၏
ထုံးဝတ္ထုကိုပြခြင်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအသိလက္ခဏာ ဇာတ်ကို ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်၊ ကောသလမင်းကြီး
၏ သန်လျက်လက္ခဏာကို ဘတ်သော ပုဏ္ဏားကို အကြောင်းပြု
၍ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပုဏ္ဏားသည် ပန်းပဲသွားတို့သည် မင်း
အား သန်လျက်ကို ဆက်သောကာလ၌ သန်လျက်ကို နမ်း၍
သန်လျက်လက္ခဏာကို ဆို၏။ ထိုပုဏ္ဏားသည် အကြင် ပန်းပဲ
သွားတို့၏ လက်မှ တံဆိုးလာဘ်ကို ရ၏။ ထိုပန်းပဲသွားတို့၏
သန်လျက်ကို လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မင်္ဂလာနှင့် ယှဉ်၏ ဟုဆို၏။

၄၀ လက္ခဏာဒေါသဒိပနိကျမ်း။

အကြင် ပန်းပဲသွားတို့၏ လက်မှ တံဆိုး လာဘ်ကို မရကုန်၊
ထိုပန်းပဲသမားတို့၏ သန်လျက်ကို ယုတ်သော လက္ခဏာရှိ၏
ဟူ၍။ ဝါ၊ သန်လျက်လက္ခဏာနှင့် မပြည့်စုံဟူ၍ ကဲ့ရဲ့၏။ ။
ထိုအခါ တယောက်သော ပန်းပဲသမားသည် သန်လျက်ကိုပြု
လုပ်၍ သန်လျက်အိမ်၌ သိမ်မွေ့သော ငရုတ်မှုန့်ကိုထည့်၍
မင်းအား သန်လျက်ကိုဆက်၏။ မင်းသည် ပုဏ္ဏားကိုခေါ်စေ၍
သန်လျက်ကို စုံစမ်းလော့ဟုဆို၏။ သန်လျက်ကို ကိုင်၍ နမ်း
သောပုဏ္ဏား၏နှာခေါင်းသို့ ငရုတ်မှုန့်တို့သည်ဝင်ကုန်၏။ချေလို
သည်၏အဖြစ်ကိုဖြစ်စေကုန်၏။ ချေသောပုဏ္ဏား၏ နှာခေါင်း
သည် သန်လျက်သွားခတ်မိသည်ဖြစ်၍ နှာခေါင်းသည်နှစ်ပိုင်း
ပြတ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ဤနှာခေါင်းပြတ်ရခြင်းသည်တံဆိုးစားခြင်း
၏ အပြစ်တည်းဟုမှတ်အပ်၏။

ထိုကြောင့် ဧက္ကနိပါတ်-အသိလက္ခဏာဇာတ် အဋ္ဌ
ကထာ၌—

တဒေဝေကဿ ကလျာဏန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတ
ဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလ ရညော အသိလက္ခဏ
ပါဌကံ ပြာဟ္မဏံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ သော ကိရ
ကမ္မာရေဟိ ရညော အသိနံ အာဟရုကာလေ အသိ
ဥပသိဃံ^၁တွာ အသိလက္ခဏံ ဥဒါဟရတိ။ သော ယေ
သံ ဟတ္ထတော လာဘံ လဘတိ။ တေသံ အသိလက္ခ
ဏသမ္ပန္နော မဂ်သသံယုတ္တောတိ ဝဒတိ။ ယေသံ ဟတ္ထ
တော လာဘံ နလဘတိ။ တေသံ အသိ အဝလက္ခဏော
တိ ဂရဟတိ။ ။အထေကော ကမ္မာရော အသိ
ကတွာ ကောသိယံ သုရမံ မရီစရဏ္ဍံ ပက္ခိဒိတွာရညော
အသိ အာဟရိ။ ရာဇာ ပြာဟ္မဏံ ပက္ခောသာပေတွာ
အသိ ဝိမံသာတိ အာဟ။ ပြာဟ္မဏဿ အသိ အာ

ကနိတွာ ဥပသိဗ်န္တဿ မရီစရုဏ္ဏာနိ နာသံ ပဝိ
သိတွာ ဝိပိတုကာမတံ ဥပ္ပါဒေသုံ။ တဿ ဝိပန္တဿ
နာသိကာ အသိဓာရာယ ပဋိဟဇ္ဇာ နိဓာ ဘိဇ္ဇိ။ ။ဟု
ပြတော်မူ၏။ ။ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်စာအုပ်နံပါတ်(၄၂၈)
မှာကြည့်။

အနက်ကား။ ။တဒေဝေကဿကလျာဏန္တိ၊ တဒေဝေ
ကဿကလျာဏံ - အစရှိသော၊ ဣဒံစာတကံ၊ ဤအသိလက္ခဏ
ဇာတ်ကို။ သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရန္တော၊ နေတော်မူသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ နေ
တော်မူစဉ်။ ကောသလရညော၊ ကောသလမင်းကြီး၏။ အသိ
လက္ခဏ ပါဠိကံ၊ သန်လျက် လက္ခဏာကို ဘတ်တတ်သော။
ဗြာဟ္မဏံ၊ ပုဏ္ဏားကို အာရတ္တ၊ အကြောင်းပြု၍။ ကထေသိ၊ ဟော
တော်မူ၏။ သောဗြာဟ္မဏော၊ ထိုပုဏ္ဏားသည်။ ကမ္မာရေဟိ၊
ပန်းပဲသွားတို့သည်။ ရညော၊ ကောသလမင်းကြီးအား။ အသိနံ၊
သန်လျက်တို့ကို။ အာဟဇ္ဇ ကာလေ၊ ဆောင်သော ကာလ၌။
အသိ၊ သန်လျက်ကို။ ဥပသိဗ် တွာ နမ်း၍။ အသိလက္ခဏံ၊ သန်
လျက်လက္ခဏာကို။ ဥဒါဟရ တိကိရ၊ ဆိုသတတ်။ သေ၊ ဗြာဟ္မ
ဏော၊ ထိုပုဏ္ဏားသည်။ ယေသံ၊ အကြင်ပန်းပဲသွားတို့၏။ ဟတ္ထ
တော၊ လက်မှ။ လာဘံ၊ တံဆိုးလာဘ်ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ တေသံ၊
ထိုပန်းပဲသွားတို့၏။ အသိ၊ သန်လျက်သည်။ လက္ခဏသမ္ပန္နော၊
သန်လျက်လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ မင်္ဂလသံယုတ္တော၊ မင်္ဂလာနှင့်
ယှဉ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ယေသံ၊ အကြင်ပန်းပဲသွားတို့
၏။ ဟတ္ထတော၊ လက်မှ။ လာဘံ၊ တံဆိုးလာဘ်ကို။ နလဘတိ၊
မရ။ တေသံ၊ ထိုပန်းပဲသွားတို့၏။ အသိ၊ သန်လျက်သည်။ အဝ
လက္ခဏော၊ ယုတ်သောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ သန်လျက်လက္ခဏာ
နှင့်မပြည့်စုံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂရဟတိ၊ ကဲ့ရဲ့၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။
ဧကော၊ တယောက်သော။ ကမ္မာရော၊ ပန်းပဲသွားသည်။ အသိ၊
သန်လျက်ကို။ ကတွာ၊ ပြုလုပ်ပြီး၍။ ကောသိယံ၊ သန်လျက်အိမ်၌။

၄၂ လက္ခဏာကောသလဒီပနိကျမ်း။

သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သော။ မရီစတုဏ္ဏံ၊ ငရုတ်မှုန့်ကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်
 ၍။ ရညော၊ ကောသလမင်းကြီးအား။ အသိံ၊ သန်လျက်ကို။ အာ
 ဟရိ၊ ဆောင်ပြီး။ ဝါ၊ ဆက်သပြီး။ ။ ရာဇာ၊ ကောသလမင်းကြီး
 သည်။ ပြာဟ္မဏံ၊ သန်လျက်လက္ခဏာဘတ်သော ပုဏ္ဏားကို။
 ပက္ခောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ အသိံ၊ သန်လျက်ကို။ ဝိမံသ၊
 စုံစမ်းဆင်ခြင်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆို၏။ အသိံ၊ သန်
 လျက်ကို။ အာကနိတွာ၊ သန်လျက်အိမ်မှဆွဲငင်၍။ ဥပသိပန္နဿ၊
 နမ်းသော။ ပြာဟ္မဏဿ၊ ပုဏ္ဏား၏။ မရီစတုဏ္ဏာနိ၊ ငရုတ်မှုန့်တို့
 သည်။ နာသံ၊ နှာခေါင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ဝိပိတုကာမတံ၊
 ချေခြင်းငှါအလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပ္ပါဒေသုံ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။
 ဝိပန္နဿ၊ ချေသော။ တဿပြာဟ္မဏဿ၊ ထိုပုဏ္ဏား၏။ နာသိ
 ကာ၊ နှာခေါင်းသည်။ အသိဓာရာယ၊ သန်လျက်သွားဖြင့်။ ပဝိ
 ဟဇာ၊ ခတ်မိသည်ဖြစ်၍။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ဖြာ။ ဘိဇ္ဇိ၊ ပြတ်ကွဲပြီး။ ။
 ဤကားအနက်တည်း။

- (၁) မင်းကောသလ။ ပန်းပဲ။ ဆက်သသန်လျက်။
- (၂) အသိလက္ခဏာ။ ဘတ်တို့ရ။ သားကာပုဏ္ဏားပြု။
- (၃) သန်လျက်ပုဏ္ဏား။ တံဆိုးစား။ ပြတ်ငြားနှာခေါင်းပု။

တံဆိုးစားသော အသိလက္ခဏာပါဌာ ပြာဟ္မဏ၏
 ထုံးဝတ္ထုပြီး၏။

(၁၆) ကောသလမင်းကြီး တံဆိုးစား၍
 တရားစီရင်သောအမတ်တို့ကို
 ရာထူးမှပယ်နှုတ်သော ထုံးဝတ္ထုကိုပြခြင်း။

ကောသလမင်းကြီး၏တရားသူကြီးအမတ်တို့သည် တံဆိုး
 စား၍ တရားစီရင်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ တနေ့သ၌တရားဆုံးဖြတ်
 ရာ ရုံးအရပ်၌ ကောက်ကျစ်သောတရားမှ ရုံးကုန်သော လူတို့
 သည်ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးလာလတ်သည်ကိုမြင်၍ ကျယ်စွာသော

အသံကို မြည်တမ်း အော်ဟစ်ကြကုန်လျက် တရား ဆုံးဖြတ် ကုန်သော အမတ်တို့သည် တံဆိုးစား၍ မမှန်မကန် ကောက် ကျစ်သော တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြုကုန်၏ဟူ၍ ထိုဗန္ဓုလစစ် သူကြီးအား ပြောကြားကြကုန်၏။ ထိုဗန္ဓုလ စစ်သူကြီးသည် တရားရုံးတော်သို့သွား၍ ကောက်ကျစ်သော တရားကို စိစစ်၍ ဥစ္စာရှင်ဟုတ်သောသူကိုသာလျှင် ဥစ္စာရှင်ပြု၏။ လူများအပေါင်း သည် ကျယ်စွာသော အသံဖြင့် ကောင်းချီးကို ဖြစ်စေ၏။ ကော သလမင်းကြီးသည် ဤအသံကား အဘယ်နည်းဟု မေး၍ ထို ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးသည် မှန်ကန်စွာ တရားဆုံးဖြတ်သောကြောင့် ကောင်းချီးပေးကြသော အကြောင်းကို ကြား၍ ဗန္ဓုလအား နှစ် သက်တော်မူ၍ တံဆိုးစားသော အမတ်အလုံးစုံတို့ကို တရား သူကြီးအရာမှနှုတ်ပယ်၍ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးအားသာလျှင် တရား ဆုံးဖြတ်ရာရုံးကို အပ်နှင်းတော်မူ၏။

ထိုဗန္ဓုလစစ်သူကြီးသည် ထိုအခါမှစ၍ ကောင်းစွာ တရား ကို ဆုံးဖြတ်၏။ ထိုသို့ တရားကို ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်သော ကြောင့် တံဆိုးလောက်စား တရားသူကြီးဟောင်းဖြစ်ကုန်သော အမတ်တို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော တံဆိုးလောက်ကို မရကုန်သည် ဖြစ်၍နည်းသော လောက်ရှိသောကြောင့် ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးသည် မင်းအဖြစ်ကို တောင့်တ၏ဟု မင်းမျိုးကို ဂုံးတိုက်ဖျက်ဆီးကြ ကုန်၏။ ကောသလမင်းကြီးသည် ထိုအမတ်ရိုက်တို့၏ စကားကို ယုံကြည်၍ အပြစ်မရှိသော ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကို သတ်စေ၏။ ထိုကောသလမင်းကြီးသည် အပြစ်မရှိသော ဗန္ဓုလကို သတ် သောမကောင်းမှုကံကြောင့် ထီးနန်းစည်းစိမ်မှ လက်လွတ်ပြီး လျှင်စရပ်တရားကို ကွယ်ရာမဲ့ခွေးသေခြင်းကဲ့သို့ သေရလေ၏။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ - ပုပ္ဖဝဂ်ဝိရုဇုတ္တဝတ္ထုန္တံ—
 အထေကဒိဝသံဝိနိစ္ဆိယကုဋ္ဌပရာဇိတာမနုဿာ
 ဗန္ဓုလံ အာတ္တန္တံ ဒိသွာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝန္တော

ဝိနိစ္ဆယာ အမတ္တာ ကုဋုဒ္ဓကရဏံ တဿ အာရောစေ
 သုံ။ သော ဝိနိစ္ဆယံ ဂစ္ဆိာ တံအဋ္ဌံ ဝိစာရေတွာ သာ
 မိကမေဝ သာမိကံ အကာသိ။ မဟာဇနော မဟာ
 သဒ္ဓေန သာရကာရံ ပဝတ္ထေတိ။ ရာဇာ ကိံ ဣဒန္တိ
 ပုန္နိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ တုဿိတွာ သဗ္ဗေပိ တေ
 အမတ္တေ ဟာပေတွာ ဗန္ဓုလသေဝဝ ဝိနိစ္ဆယံ နိယျာ
 တေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ သမ္မာ ဝိနိစ္ဆတိ။ ။
 တတော ပေါရာဏကဝိနိစ္ဆယိကာ အမတ္တာ ကိဉ္စိ လဉ္စိ
 အလဘန္တာ အပ္ပလာဘာ ဟုတွာ ဗန္ဓုလော ရဇ္ဇံ
 ပတ္ထေတိတိ ရာဇကုလံ ပရိဘိန္ဒိ။ ။ ရာဇာ တေသံ
 ကထံ သဒ္ဓဟိတွာ စိတ္တံ နိဂ္ဂဟိတုံ နာသက္ခိ။ လ။ တေ
 ယောဓာ ပုတ္တေဟိ သန္တိံ သိသံ ဆိန္ဒိ။ သု။ လ။ ရာဇာ။
 လ။ ဧကိဿာ သာလာယ နိပ္ပဇ္ဇိတွာ ဝါတာတပေဟိ
 ကိသန္ဓော ရတ္ထိဘာဂေ တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။ ။
 ဟုပြုတော်မူ၏။ ။ ၂၇၁-ခုနှစ်ရိုက်၊ သုဓမ္မဝတီတိုက်
 ထုတ် ပဌမအုပ် နံပါတ်(၂၇၇)ကစ၍ကြည့်။

မှတ်ချက် ။ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား အကျဉ်းမျှသာ အ
 ကျယ်ကို ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ပင်လျှင် ကြည့်ရှု၍ ယူအပ်၏။ ၎င်း
 နှင့်အတူ သဂါထာဝဂ္ဂ-ကောသလသံယုတ် ပါဠိတော်။ ၎င်း
 သံယုတ်အဋ္ဌကထာတို့၌လည်းလာသည်ဖြစ်၍ ၎င်းတို့၌ကြည့်
 ရှု၍မှတ်သားရာ၏။ ၎င်းပါဠိတော်မှာ ၁၉၀၈-ခုနှစ်၊ ဟံသာဝတီ
 ရိုက်၊ စာအုပ်နံပါတ်(၄၇)။ ၎င်းအဋ္ဌကထာမှာ၊ မန္တလေး ဘောဂ
 ဝတီတိုက်ရိုက်၊ စာအုပ်နံပါတ်(၁၀၉-၁၁၀)၌ကြည့်လေ။

၎င်းသာကေပါဠိ အနက်ကား။ ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဧက
 ဒီဝသံ၊ တနေ့သ၌။ ဝိနိစ္ဆယေ၊ တရားဆုံးဖြတ်ရာရုံး၌။ ကုဋုဒ္ဓပရာ
 ဇိတာ၊ ကေဝံကျစ်စဉ်းလဲသောတရားမှရှုံးကုန်သော။ မနုဿာ၊
 လူတို့သည်။ ဗန္ဓုလံ၊ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကို။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာလတ်

သည့်ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ မဟာရဝံ၊ ကျယ်စွာသော အသံကို။
 ဝိရဝန္တော၊ မြည်တမ်းကုန်လျက်။ ဝိနိစ္ဆယာ၊ တရားဆုံးဖြတ်ကုန်
 သော။ အမတ္တာ၊ အမတ်တို့သည်။ ကုဋ္ဌန္တကရဏံ၊ ကောက်ကျစ်
 စဉ်းလဲသော တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုပြု၏ဟူ၍။ တဿ၊ ထိုဗန္ဓုလ
 စစ်သူကြီးအား။ အာရောစေသုံ၊ ကြားကုန်၏။ သော၊ ထိုဗန္ဓုလ
 စစ်သူကြီးသည်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ တရားဆုံးဖြတ်ရာရုံးသို့။ ဂတ္တိာ၊ သွား
 ၍။ တံအဒ္ဓံ၊ ထိုကော်ကျစ်စဉ်းလဲသော တရားကို။ ဝိစာရေတွာ၊
 မေးစိစစ်ပြီး၍။ သာမိကမေဝ၊ ဥစ္စာရှင် ဟုတ်သောသူကိုသာ
 လျှင်။ သာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်ကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ «မဟာဇနော၊
 များစွာသောလူအပေါင်းသည်။ မဟာသဒ္ဓေန၊ ကျယ်စွာသော
 အသံဖြင့်။ သာရကာရံ၊ ကောင်းချီးကို။ ဝါ၊ ကောင်း၏ဟူ၍ပြုခြင်း
 ကို။ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ရာဇာ၊ ကောသလမင်းကြီးသည်။ ဣဒံ၊
 ဤကောင်းချီးပေးသော အသံသည်။ ကိံ၊ အဘယ်အသံနည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေးပြီး၍။ တမတ္ထံ၊ ထိုဗန္ဓုလတရားဆုံး
 ဖြတ်၍ ကောင်းချီးပေးသော အကြောင်းကို။ သုတွာ၊ ကြား၍။
 တုသိတွာ၊ နှစ်သက်၍။ သဗ္ဗေဝိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။
 တေအမတ္တေ၊ ထိုတရားသူကြီးအမတ်တို့ကို။ ဟာပေတွာ၊ တရား
 သူကြီးအရာမှယုတ်စေ၍။ ဗန္ဓုလသေဝ၊ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးအား
 သာလျှင်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ နိယျာတေသိ၊ ဆော်
 နှင်း၏။ သော၊ ထိုဗန္ဓုလစစ်သူကြီးသည်။ တတော၊ ထိုတရား
 သူကြီးအရာကိုဆောက်နှင်းသောကာလမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သမ္ဗာ၊
 ကောင်းစွာ။ ဝိနိစ္ဆတိ၊ တရား ဆုံးဖြတ်၏။ တတော၊ ထိုဗန္ဓု
 လ စစ်သူကြီး ကောင်း မွန် မွန်ကန်စွာ တရား ဆုံးဖြတ် ခြင်း
 ကြောင့်။ ပေါရာဏက ဝိနိစ္ဆယာ၊ ရှေး၌ တရား ဆုံးဖြတ် ကုန်
 သော။ အမတ္တာ၊ အမတ်တို့သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော၊ လစ္ဆံ၊
 တံဆိုးလာဘ်ကို။ အလဘန္တော၊ မရကုန်သည်။ အပ္ပလာဘာ၊
 နည်းသော လာဘ်ရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ ဗန္ဓုလော၊
 ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးသည်။ ရန္တံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ပတ္ထေတိ၊ တောင့်

တ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ရာဇကုလံ၊ မင်းမျိုးကို။ ပရိဘိန္ဒု သု၊ ဂုံးတိုက် ဖျက်ဆီးကြကုန်၏။ ရာဇာ၊ ကောသလမင်းကြီးသည်။ တေသံ၊ ထိုအမတ်ချက် တို့၏။ ကထံ၊ ဂုံးတိုက်သော စကားကို။ သဒ္ဒ ဟိတွာ၊ ယုံကြည်၍။ စိတ္တံ၊ ဒေါသစိတ်ကို။ နိဂ္ဂဟိတုံ၊ ပယ်ဖျော့ နှိပ်ခြင်းငှါ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ လ။ တေယောခေ၊ ထိုမင်းကြီး စေလွှတ်အပ်ကုန်သော သူရဲကြီးတို့သည်။ ပုတ္တေဟိ၊ သား သုံး ကျိပ်နှစ်ယောက်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဗန္ဓုလဿ၊ ဗန္ဓုလစစ်သူ ကြီး၏။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဒိ သု၊ ဖြတ်ကုန်၏။ လ။ ရာဇါ၊ ကေါ သလမင်းကြီးသည်။ လ။ ဧကိဿာ၊ တခုသော။ သာလာယာ၊ စရပ် နှ့်။ နိပ္ပန္နိတွာ၊ အိပ်၍။ ဝါတာတပေဟိ၊ လေနေပူတို့ဖြင့်။ ကိလန္တော၊ ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဉ့်အတိုင်း။ တတ္ထေဝ၊ ထို ထိုစရပ်၌သာလျှင်။ ကာလံ၊ ကိုးကွယ်ရာမဲ့။ သေခြင်းကို။ အကာ သိ၊ ပြုရပြီ။ ။ ဤကားအနက်။

မှတ်ချက် - အကျဉ်း။

။ သာဝတ္ထိ ပြည်ကို အစိုးရသော ပသေဒိကောသလမင်းကြီးသည် တံဆိုးလာဘ်စားကုန်သော တရားသူကြီးအမတ်တို့ကို တရားသူကြီးရာထူးမှ နုတ်ပယ်၍ ပစ်၏။ မလ္လာမင်း၏သား တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ပညာ အတူသင်၊ သူငယ်ချင်း ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးအား တရားသူကြီးအရာကို ပေး ၏။ ထိုတရားသူကြီးအမတ်ဟောင်းတို့သည် တံဆိုးမရ၍ ဗန္ဓု လသည်မင်းအဖြစ်ကိုတောင့်တ၏ဟု မင်းအားဂုံးချော၏။ မင်း သည် ထိုအမတ်ချက်တို့၏စကားကို ယုံကြည်၍ သားသုံးကျိပ် တို့နှင့် တကွ ဗန္ဓုလကို သတ်စေ၏။ ဗန္ဓုလ၏တူ ဒိဃကာရာ ယနကိုစစ်သူကြီးအရာ၌ထား၏။ ထိုဒိဃကာရာယနစစ်သူကြီး သည် အပြစ်မရှိသော ဦးရီးဗန္ဓုလကို သတ်ရအံ့လောဟု မင်း ၌ရန်ငြိုးထား၏။ ထိုအခါပသေဒိကောသလမင်းသည် စစ်သူ ကြီးနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား၏အထံသို့သွားသည်ရှိသော် မင်း မြှောက် တန်းဆာတို့ကို စစ်သူကြီးအား ပေး၍ ကျောင်းပြင်၌ ထားခဲ့၍ တယောက် ထည်းသာ ဘုရား အထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။

စစ်သူကြီးသည်မင်းမြှောက်တန်းဆာကိုယူ၍ ခိုလိပ်ပါနှင့်တကွ သာဝတ္ထိပြည်သို့ပြန်ပြီးလျှင် ဝိဇ္ဇုဇုဘကိုမင်းမြှောက်၏။ ကောသလမင်းသည် ဘုရားထံမှ ပြန်လာသော် စစ်သည်ခိုလိပ်ပါကို မမြင်၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အဇာတသတ်မင်းထံသို့သွားသော် မြို့တံခါးပိတ်ထားသဖြင့် မြို့ပြင်စရပ်တခုနှ့်အိပ်၍ လေနေပူတို့ဖြင့် ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍ ထိုစရပ်နှ့်ပင်လျှင် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ သေခြင်း သို့ရောက်ရရှာလေ၏။

အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာ။

- (၁) ကောသလမင်းကြီး။ စဉ်းစားပြီး။ ဥာဏ်မီးဖွေရှာလှစ်။
- (၂) တံဆိုးယူစား။ အမတ်များ ဖယ်ရှားရာထူးနှစ်။
- (၃) တရားဌာန။ ဗန္ဓုလ။ ထားကကောင်းစွာဖြစ်။
- (၄) တံဆိုးမရငြား။ အမတ်များ။ မင်းအားဂုံးချောပစ်။
- (၅) အမတ်မိုက်များ။ ဂုံးစကား။ ယုံမှားစိတ်မှာညစ်။
- (၆) အပြစ်ကင်းပ။ ဗန္ဓုလ။ သတ်ကြသားသုံးကျိပ်နှစ်။
- (၇) ဒီသကာရာယန။ ဗန္ဓုလတူ။ မတ်စစ်သူ။ ရန်မူဖွဲ့ထားလစ်။
- (၈) ယင်းစစ်သူကြီးသာ။ ပျက်ကြောင်းရှာ။ စည်းစိမ်ကွာ၍လစ်။
- (၉) ကိုးရာမဲ့ကင်း။ စရပ်တွင်း။ သေခြင်းကောသလမှာဖြစ်။
- (၁၀) ကြံတွေးယူဆ။ သံဝေဂ။ ဖြစ်ကြပဏ္ဍိတ်စစ်။

မှတ်ချက်။ ။ အပိုဟူ၍မဆိုသာ ဗဟုသုတသံဝေဂအကျိုး ဌာရေးထည့်လိုက်သည်။

တံဆိုးစားသော အမတ်များ ရာထူးမှပယ်နှုတ်သော ထုံးဝတ္ထုပြီး၏။

+ + + +

(၁၇) တံဆိုးယူ၍ခားခြင်းသည် ခိန္နာဇီဝ ဖြစ်ကြောင်းကိုပြခြင်း။

အကြင်သူတို့သည် တံဆိုးလက်ဆောင်ကိုယူ၍ မုသားဆို ကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်တရားကိုဆုံးဖြတ်ကုန်၏။ ချောပစ်ဂုံးတိုက်

၄၀ လစ္ဆာဗဟုဏ္ဍိယဒါသဒီပနီကျမ်း။

ခြင်း၊ကြမ်းကြုတ်သောစကား၊ အကျိုးမရှိ ပြန်ဖျင်းသောစကား တို့ကိုဖြစ်စေကုန်၏။ ဤတံဆိုးလက်ဆောင်ကိုယူ၍ မုသားဆို ခြင်း-စသည်ဖြင့် ရသော ပစ္စည်းဖြင့် အသက်မွေးခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝမဖြစ်၊ မိစ္ဆာဇီဝဖြစ်၏ဟု-မုချမှတ်ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီ-အဋ္ဌကထာ၊ လောကုတ္တရာစိတ် အဘွင့်၌—

ယဗ္ဗိလဉ္ဇိ ဂဟေတွာ မုသာဘဏန္တိ၊ ပေသုညဗရသ သမ္ဗုပ္ပလာပေ ပဝတ္ထေန္တိ၊ အယဗ္ဗိ မိစ္ဆာဇီဝေါနာမ။ ။ ဟုပြောတော်မူ၏။ ။ ၁၉၁၂-ခုနှစ်၊ ဇမ္ဗူ၊ မိတ်ဆွေရိုက်၊ ၎င်းစာအုပ်နံပါတ်(၂၃၆)မှာကြည့်။

အနက်ကား၊ ။ယေဇနာ၊ အကြင်လူတို့သည်၊ လဉ္ဇိ၊ သာဘိ တံဆိုးကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ မုသာပိ၊ မဟုတ်မမှန် ချွတ်ယွင်း သောစကားကိုလည်း။ ။(ယဗ္ဗိန္တံ ပိသဒ္ဓါ အဋ္ဌာနယောဂ။ မုသာ သဒ္ဓါ နောင်ယှဉ်။ ဤပိသဒ္ဓါဖြင့် တရား စီရင်ခြင်း-စသည်ကို ဆည်းသည်ဟု မှတ်)။ ။ယံဘဏန္တိ၊ အကြင်ဆိုကုန်၏။ ပေ သုညဗရသသမ္ဗုပ္ပလာပေပိ၊ ချောပစ်ဂုံးတိုက်သောစကား၊ ကြမ်း ကြုတ်သောစကား၊ အကျိုးမရှိပြန်ဖျင်းသောစကားတို့ကိုလည်း။ ယံပဝတ္ထေန္တိ၊ အကြင် ဖြစ်စေကုန်၏။ အယဗ္ဗိ၊ ဤတံဆိုးလာဘ် ယူ၍ မုသားဆိုခြင်း အစရှိသည်လည်း။ မိစ္ဆာဇီဝေါနာမ၊ မိစ္ဆာ ဇီဝမည်၏။ ဝါ၊ မှားသော အသက်မွေးခြင်းမည်၏။ ။ဤကား အနက်။

မှတ်ချက်ကိုပြခြင်း။

(က) တံဆိုးလက်ဆောင်ကိုယူ၍မုသားသက်သေခံခြင်း၊ မဟုတ် မမှန် တရားဆုံးဖြတ်ခြင်း-စသည်တို့ကြောင့် ရသော ပစ္စည်းဖြင့် အသက်မွေးခြင်းသည်မိစ္ဆာဇီဝဖြစ်၏။ ထိုမိစ္ဆာဇီဝ ဖြင့် အသက်မွေးခြင်းသည် အပါယ်လေးပါးသို့လားရ ရောက်ရ ၍ဟုမုချမှတ်ရာ၏။

အကျဉ်းမှတ်ချက်လင်္ကာ

(၁) တံဆိုးယူစား၊ သက်မွေးများ၊ ဖြစ်ငြားမိစ္ဆာအာဇီဝ။

(၂) မိစ္ဆာဇီဝ၊ ဖြစ်လက၊ မုချအပါယ်ကျ။

တံဆိုးစားခြင်းမိစ္ဆာဇီဝမည်ကြောင်းပြီး၏။

+ + + +

(၁၈) အရပ်ရပ် အမှုကိစ္စမျိုးတို့၌ တံဆိုးစား၍

ပြုလုပ်ခြင်း ဟူသမျှတို့သည် ဆန္ဒာဂတိသို့

လိုက်ခြင်းမည်ကြောင်းကိုပြခြင်း။

ဤသူသည် ငါ့အားတံဆိုးလက်ဆောင်ပေးသောသူတည်း ဟု ငဲ့ကွက်သောလောဘတ္တန္တဖြင့် ထိုတံဆိုးပေးသောသူအား တရားအောင်နိုင်ခြင်းကိုပေးခြင်း၊ တစုံတခုပစ္စည်းကို ဝေဘန် ရာ၌ ပို၍ ပေးခြင်း - စသည်ကို မတရား ပြုခြင်းကြောင့် တံဆိုး လာဘ်ယူခြင်းသည် ဆန္ဒာဂတိသို့လိုက်သည် မည်၏ဟု မှတ် အပ်၏။ ။ ထို့ကြောင့် သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၌ -

လညွှန် ဝါ မေ ဒေတိတိ ဆန္ဒဝသေန အဿာမိကံ
ဿာမိကံ ကရောတိ၊ အယံ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိနာမ။ ။
ဟုပြတော်မူ၏။

မှတ်ချက်။ ။ ၎င်းသာဓကပါဠိအနက်သည် နောက်၌ထင်
စွာဖြစ်လတ္တံ့။

စကားတရပ်ပြီး၏။

+ + + +

(၁၉) မဟုတ်မမှန် တရားစီရင်ခြင်း

မုသာဝါဒဖြစ်ကြောင်းကိုပြခြင်း။

တံဆိုးစား၍ မမှန်တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် မုသာဝါဒဒုစ ရိုက် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ မုသာဝါဒဒုစရိုက်ဖြစ်သောကြောင့် သေ သည်၏အခြားမဲ့၌အပါယ်လေးပါးသို့လားရောက်ရ၏။

ထိုကြောင့်မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်၌—

ပုနစ ပရံ ဘိက္ခဝေ ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာ
မာဓိကရဏံ ကာမာနမေဝ ဟေတု ကာယေန ဒုစ္စရိ
တံစရန္တိ၊ ဝါစာယဒုစ္စရိတံစရန္တိ၊ မနသာဒုစ္စရိတံစရန္တိ၊
တေ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ
စရိတွာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ
ပရမ္မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇ
န္တိ။ ။ ဟု ဟောတော်မူ၏။ ၁၉၀၉-ချစ်ရိုက်၊ ဟံသာ
ဝတီစာအုပ်၊ နံပါတ်(၁၁၂)ကြည့်။ တိကင်္ဂိတ္တရ ပါဠိ
တော်-စသည်တို့၌လည်းဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ပုနစပရံ၊ တပါးတုံ၊ ယေ
ဇနာ၊ အကြင်လူတို့သည်။ ကာမဟေတု၊ ဝတ္ထု၊ ကာမတည်းဟူ
သော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တံဆိုးလောက်ကိုလိုချင်ခြင်းတည်း
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ကာမနိဒါနံ၊ ဝတ္ထု၊ ကာမတည်းဟူ
သော အကြောင်းကြောင့်။ ကာမာဓိကရဏံ၊ ဝတ္ထု၊ ကာမတည်း
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ကာမာနံဇေ၊ ဝတ္ထု၊ ကာမတို့၏
သာလျှင်။ ဝါ၊ တံဆိုးလောက်ကို အလိုရှိခြင်းတို့၏သာလျှင်။ ဟေ
တု၊ အကြောင်းကြောင့်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ မကောင်း
သောကျင့်ခြင်းကို။ စရန္တိ၊ ကျင့်ကုန်၏။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဒုစ္စရိ
တံ၊ မကောင်းသောကျင့်ခြင်းကို။ စရန္တိ၊ ကျင့်ကုန်၏။ မနသာ၊
စိတ်ဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ ကို။ စရန္တိ၊ ကျင့်ကုန်၏။ တေဇနာ၊ ထိုလူတို့
သည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ ကို။ စရိတွာ၊ ကျင့်သောကြောင့်။
ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ ကို။ စရိတွာ၊ ကြောင့်။ မနသာ၊ ဖြင့်။ ဒုစ္စရိ
တံ၊ ကို။ စရိတွာ၊ ကျင့်သောကြောင့်။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။
ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အပါ
ယံ၊ ချမ်းသာမှကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ မကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့
၏လားရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ ပျက်စီး၍ကျရာဖြစ်သော။ နိရယံ၊

အဂတိဂမနကဏ္ဍ။

ငရဲ၌။ ဝါ၊ငရဲသို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ရကုန်၏။ ဝါ၊ရောက်ရကုန်၏။
ဤကားအနက်။

အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာ။

- (၁) မမှန်တရား။ဆုံးဖြတ်ထား။မုသားစင်စစ်ဖြစ်။
- (၂) မုသာဝါဒ။ဖြစ်လက။မုချငရဲတံခါးလှစ်။

မမှန်တရားစီရင်ခြင်း မုသာဝါဒဖြစ်ကြောင်းပြီး၏။
လညှပ်ဟဏကဏ္ဍပြီး၏။

၂-အဂတိဂမနကဏ္ဍ။

(၂၀) အဂတိလေးပါး၏ ဆရုပ်ပါဠိကိုဖြေခြင်း။

တတ္ထ ကတမာနိ စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနိ။ ဆန္ဒာ
ဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆ
တိ၊ ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ ယာ ဇေဇူပါ အဂတိဂမနာ
ဆန္ဒဂမနာ ဝဂ္ဂဂမနာ ဝါရိဂမနာ။ ဣမာနိ စတ္တာရိ အ
ဂတိဂမနာနိ။ ။အဘိဓမ္မာ-ခုဒ္ဒကပိဘင်း ပါဠိတော်၊
စာအုပ်နံပါတ်(၃၂၁)၊ ၁၉၀၀-ခုနှစ်ရိုက်၊ဟံသာဝတီ
စာအုပ်။

အနက်ကား။ ။တတ္ထ၊ ထိုမာတိကာ၌။ စတ္တာရိ၊ လေးပါး
ကုန်သော။ အဂတိဂမနာနိ၊ မလားအပ်သည်သို့ လားခြင်းတို့
သည်။ဝါ၊မပြုအပ်သည်ကိုပြုခြင်းတို့သည်။ကတမာနိ၊အဘယ်
တို့နည်း။ ဆန္ဒာဂတိံ၊ချစ်သဖြင့် မလားအပ်သည်သို့။ဝါ၊လော
ဘန္တုန္ဒဖြင့် မပြုမလိုက်အပ်သည်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊လား၏။ ဝါ၊လိုက်
၏။ ဒေါသာဂတိံ၊မုန်းသဖြင့် မလားအပ်သည်သို့။ ဝါ၊အမျက်
ဒေါသဖြင့် မပြုမလိုက်အပ်သည်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊လား၏။ ဝါ၊လိုက်
၏။ မောဟာဂတိံ၊မသိတွေဝသဖြင့် မလားအပ်သည်သို့။ဝါ၊

၅၂ လဂ္ဂဝဟာဏာဒေါသဒိပနိကျမ်း။

မသိမမြင်သဖြင့် မပြုမလိုက်အပ်သည်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လား၏။ ဝါ၊
 လိုက်၏။ ဘယာဂတိ၊ ကြောက်သဖြင့်မလားအပ်သည်သို့။ ဝါ၊
 ကြောက်သဖြင့် မပြုမလိုက်အပ်သည်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လား၏။ ဝါ၊
 လိုက်၏။ ဝေရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ယာအဂတိဂမနာ၊
 အကြင် မလားအပ်သည်သို့ လားခြင်းသည်။ ယာဆန္ဒဂမနာ၊
 အကြင် မိမိ၏ချစ်ခြင်း၊ လောဘအလို ဆန္ဒအားဖြင့် လားခြင်း
 သည်။ ယာဝဂ္ဂဂမနာ၊ အကြင် သကပက္ခ၊ ပရပက္ခသို့ရှေးရှု၍
 မညီမညွတ်သောအားဖြင့် လားခြင်းသည်။ ယာ ဝါရိ ဂမနာ၊
 အကြင် တံလည်မြစ်လောင်း၊ တောင်ကျချောင်း၌ နိမ့်ရာအရပ်
 သို့ရေစီးသကဲ့သို့ လားခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အဂတိဂမနာနိ၊
 မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းတို့သည်။ ဣမာနိစတ္တာရိ၊ ဤလေး
 ပါးတို့တည်း။ ။ ဤကားအနက်။

(၂၁) အဂတိလေးပါး၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြခြင်း။

ဤမလိုက်စားအပ်သော အဂတိသည် ဆန္ဒာဂတိ၊ ဒေါသာ
 ဂတိ၊ မောဟာဂတိ၊ ဘယာဂတိ-ဟူ၍ လေးပါး အပြား ရှိ၏။
 ထိုလေးပါးတို့တွင်—

(၁) အကြင် တရားသူကြီးသည် ဤသူသည်ကား ငါ၏
 မိတ်ဆွေဟူ၍၎င်း၊ မြင်ဘူးသော မိတ်ဆွေဟူ၍၎င်း၊ တကွသုံး
 ဆောင်ဘူးသောမိတ်ဆွေဟူ၍၎င်း၊ ငါ၏အဆွေအမျိုးဟူ၍၎င်း၊
 ဤသူသည် ငါ့အား တံဆိုးလက်ဆောင်ပေးသောသူဟူ၍၎င်း၊
 ချစ်မြတ်နိုးသော လောဘတ္တန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့် ဥစ္စာရှင် မဟုတ်
 သောသူကို ဥစ္စာရှင်ပြု၏။ ဤတရားသူကြီးသည် ဆန္ဒာဂတိသို့
 လိုက်သည်မည်၏။

(၂) အကြင် တရားသူကြီးသည် ဤသူသည် ငါ၏ရန်သူ
 တည်းဟု ပကတိ ရန်သူ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ထိုတရား ဆုံးဖြတ်
 သောခဏ၌ဖြစ်သော အမျက်ဒေါသ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ဥစ္စာရှင်

ဖြစ်သောသူကို ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သည်ကိုပြု၏။ ဤတရားသူကြီးသည် ဒေါသာဂတိသို့လိုက်သည်မည်၏။

(၃) အကြင်တရားသူကြီးသည် ဘုရား ဟောတော်မူအပ်သောတရားတော်ကို မသိမမြင်၊ လောကီတရား ဓမ္မသတ်-ဥပဒေကျမ်းကိုလည်း မသိမမြင်၊ ပညာနဲ့သည်ဖြစ်၍ တွေဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့် တရားဥပဒေနှင့် မညီ။ «(သာတကေ။ညာတကိန်းနှင့်။ ငြိမ်းကြပေတော့)။ «ဟု ဆိုသော စကားမျိုးကဲ့သို့။ «ဟုတ်ဟုတ်ညားညား၊ ထင်မြင်ရာ ရေးသားပြောဆို၍ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သောသူကို ဥစ္စာရှင်ပြု၏။ ဤတရားသူကြီးသည် မောဟာဂတိသို့လိုက်သည်မည်၏။

(၄) အကြင်တရားသူကြီးသည် အကြင်သူသည် မင်းကျွမ်းဝင်၏။ မညီမညွတ် ကြမ်းထမ်းယုတ်မာသောခိုးသူ-စသည်ကိုလည်း အမြဲရ၏။ ထိုသူသည် ငါ၏အကျိုးမဲ့ကိုလည်းပြုရာ၏။ ဟု ကြော်ငြာသည်ဖြစ်၍ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သောသူကို ဥစ္စာရှင်ကိုပြု၏။ ဤတရားသူကြီးသည် ဘယာဂတိသို့လိုက်သည်မည်၏။

မှတ်ချက်။ «ဘဏ္ဍာကိုဝေဘန်ရာ၊ မြေကိုတိုင်းရာစသည်တို့၌လည်း အဋ္ဌကထာလာတိုင်း ဤနည်းအတူမှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၌—

အဂတိဂမနေသု ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိတိ ဆန္ဒေန ပေမေန အဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ အကတ္တဗ္ဗံ ကရောတိ။ ပရပဒေ သုပိ ဝေသဝနယော။ ။ တတ္ထ ယောအယံ မေ ပိတ္တောဝါ သန္ဓိဋ္ဌောဝါ သန္တုတ္တောဝါ ဥာတကောဝါ၊ လဉ္စံ ဝါ ပန မေ ဒေတိတိ ဆန္ဒဝသေန အဿာပိကံ သာပိကံ ကရောတိ၊ အယံ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိနာမ။ ယော အယံ မေ ဝေရိတိ ပကတိဝေရဝသေနဝါ တင်္ဂဏုပ္ပန္နဒေါသဝသေနဝါ သာပိကံ အဿာပိကံ ကရောတိ၊ အယံ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ။ ယော ပန မန္တုတ္တာ မောဟာမူ

ဟတ္တာ ယံဝါ တံဝါ ဝတ္တာ အဿာမိကံ သာမိကံ က
 ရောတိ၊ အယံ မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိနာမ။ ယောပနရာဇ
 ဝဇ္ဇဘောဝါ ဝိသမနိသိတောဝါ အနတ္ထဗ္ဗိ မေ ကရေ
 ယျာတိ ဘိတော အဿာမိကံ သာမိကံ ကရောတိ၊
 အယံ ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိနာမ။ ။ ဟု ပြုတော်မူ၏။
 ၁၉၁၂-ခုနှစ်ရိုက်၊ ဇမ္ဗူ၊ မိတ်ဆွေစာအုပ်နံပါတ်(၄၃၃)
 မှာကြည့်။

မှတ်ချက်။ ။ သုတ်ပါထေယျ-သိင်္ဂါလသုတ် ပါဠိတော်၊
 အဋ္ဌကထာ၊ စတုက္ကနိပါတ်-အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊
 ဝိနည်းပရိဝါပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာတို့၌လည်းပါရှိသည်ဖြစ်၍၊
 ကြည့်ရှု၍ မှတ်အပ်၏။ တကျမ်းမျှသာထုတ်ပြလိုက်သည်။

၎င်းသာဓကအနက်ကား။ ။ အဂတိဂမနေသု၊ အဂတိဂမ
 နတို့တွင်။ ဝါ၊ မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းတို့တွင်။ ဆန္ဒာဂတိံ
 ဂစ္ဆတိတိ၊ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိဟူသည်ကား။ ဆန္ဒေနပေမေန၊
 ချစ်သဖြင့်။ အဂတိံ၊ မလားအပ်သည်သို့။ ဝါ၊ မလိုက်အပ်သည်
 သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လား၏။ ဝါ၊ လိုက်၏။ အကတ္တဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်သည်ကို။
 ကရောတိ၊ ပြု၏။ ပရပဒေသုပိ၊ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ-စသော
 နေဝံပုန်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကဲ့
 သို့ထိအပ်သောနည်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ။ တတ္ထ၊ ထို
 လေးပါးကုန်သောအဂတိတို့တွင်။ ယော၊ အကြင်တရားသူကြီး
 သည်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ၊ ငါ၏။ မိတ္တော၊ အဆွေခင်ပွန်းသည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ သန္တိဋ္ဌော၊ မြင်ဘူးသောမိတ်
 ဆွေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ သမ္ဘတ္တော၊ တကွ
 သုံးဆောင်ဘူးသောမိတ်ဆွေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိဝါ၊
 ဤသို့၎င်း။ ဥာတကော၊ အဆွေအမျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဣတိဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ ပန၊ ထိုမှဟပါး။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ၊ ငါ
 အား။ လဉ္ဇ၊ တံဆိုးလားကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့၎င်း။

အဂတိဂမနကဏ္ဍ။

ဆန္ဒဝသေန၊ ချစ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဿာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်
မဟုတ်သောသူကို။ သာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊
ဤတရားသူကြီးသည်။ ဆန္ဒာဂတိ၊ ချစ်သဖြင့်မလားအပ်သည်
သို့။ ဂစ္ဆတိနာမ၊ လားသည်မည်၏။ ။ ယော၊ အကြင်တရား
သူကြီးသည်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မောငါ၏။ ဝေရော၊ ရန်သူ
တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပကတိဝေရဝသေနဝါ၊ ပြုကတေ့သော
ရန်သူ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ တစ်ဏှပုဒ္ဓါဒေါသဝသေနဝါ၊ ထိုတရား
ဆုံးဖြတ်သောခဏ၌ဖြစ်သော အမျက်ဒေါသ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။
သာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်ဖြစ်သောသူကို။ အဿာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်
သည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤတရားသူကြီးသည်။ ဒေါသာ
ဂတိ၊ ဒေါသဖြင့်မလားအပ်သည်သို့။ ဂစ္ဆတိနာမ၊ လားသည်
မည်၏။ ။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယော၊ အကြင်တရားသူကြီးသည်။
မန္ဒုတ္တာ၊ ပညာနံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မောဟမူဟတ္တာ၊ တရား
ဥပဒေကို မသိမမြင် အလွန် တွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ယံဝါတံဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညား။ ဝါ၊ မသင့်သောအကြောင်း
ကို။ ဝတ္တာ၊ တရားဥပဒေမှအလွတ် ထင်ရာမြင်ရာရေးသားပြော
ဆိုပြီး၍။ အဿာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သောသူကို။ သာမိကံ၊
ဥစ္စာရှင်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤတရားသူကြီးသည်။ မော
ဟာဂတိ၊ တွေဝေခြင်းမောဟဖြင့် မလားအပ်သည်သို့။ ဂစ္ဆတိ
နာမ၊ လားသည် မည်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယော၊ အကြင်တရား
သူကြီးသည်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ရာဇဝလ္လဘောဝါ၊ မင်း
ကျွမ်းဝင်သောသူသည် မူလည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိသမနိသိ
တောဝါ၊ မညီမညွတ်ခိုးသူ-စသောသူကိုမှီသည်မူလည်း။ ဟော
တိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ မောငါ့အား။ အနတ္ထဗ္ဗိ၊ အကျိုးမဲ့
ကိုလည်း။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘိတော၊ ကြောက်
သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ အဿာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သောသူကို။
သာမိကံ၊ ဥစ္စာရှင်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤတရားသူကြီး
သည်။ ဘယာဂတိ၊ ဘယာဂတိသို့။ ဝါ၊ ကြောက်သဖြင့်မလား

၅၆ လူ့ဂဟဏဒေါသဒီပနီကျမ်း။

အပ်သည်သို့။ ဂစ္ဆတိနာမ၊ လိုက်သည် မည်၏။ ဝါ၊ လားသည် မည်၏။

အဂတိလေးပါး၏အဲဒိပ္ပါယ်ပြီး၏။

+ + + +

(၂၂) အဂတိဂမနသန္တီ၏ ဝစနတ္တနှင့် အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်း။

အဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဇေတဟိတိ အဂတိဂမနာ။ ။ဇေတဟိ၊ ထိုအကုသိုလ် စိတ္တပျဉ်းတို့ဖြင့်။ အဂတိံ၊ မလားအပ်သည်သို့။ ဝါ၊ မလိုက်အပ်သည်သို့။ ဝါ၊ မပြုအပ်သည်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ တေအကုသလစိတ္တပျဉ်း၊ ထိုအကုသိုလ် စိတ္တပျဉ်း တို့သည်။ အဂတိဂမနာ၊ အဂတိဂမနတို့ မည်ကုန်၏။ ။ဤဝစနတ္တနှင့် အညီ မလိုက်စားအပ်သော အဂတိလေးပါးကို လိုက်စားပြုလုပ်ခြင်းသည် အကုသိုလ်စိတ္တပျဉ်းဖြင့်သာလျှင် လိုက်စား ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အပါယ်လေးပါးသို့လားရောက်ခြင်း၏အကြောင်း ပင်တည်းဟု မှတ်ယူအပ်၏။

ထိုကြောင့် ပါထေယျဒီကာသိင်္ဂါလသုတ်အတွင်း၌ —

(က) အဂတိဂမနာတိ နိစာတထာ ပဝတ္တာ အပါယဂမနိယာ အကုသလစိတ္တပျဉ်းဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဇေတဟိတိ။ ။ဟူ၍ပြု၏။ ။၁၉၁၂-ချစ်ရိုက်၊ ဇမ္ဗူ၊ မိတ်ဆွေစာအုပ်နံပါတ်(၁၁၄)။

၎င်းပါထေယျအဋ္ဌကထာ၌လည်း—

(ခ) သော စတုပ္ပိဇေဝိ ယထာနုက္ကမေန ဆန္ဒာဂတိအာဒိနိ ဂစ္ဆန္တော ပါပံ ကရောတိနာမ။ ။ဟူ၍ ပြတော်မူ၏။ ။၁၉၀၉-ချစ်ရိုက်၊ ဇမ္ဗူ၊ မိတ်ဆွေစာအုပ်နံပါတ်(၁၁၀)။

အနုဏိကိ-က-ခ-အစဉ်အတိုင်းမှတ်။

(က) မှတ်အနုဏိကား။ ။ ဇေတဝိ၊ ထိုအကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ဖြင့်။ အဂတိ၊ မလားအပ်သည်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ ဣမိနာဝစနတ္ထေန၊ ဤကရုဏာသာဝစနတ္ထဖြင့်။ အဂတိဂမနာတိ-အဂတိဂမနာနာမ၊ အဂတိဂမနတို့မည်ကုန်၏။ နိစာ၊ ယုတ်နိမ့်ကုန်သော။ တထာ၊ ထိုဆန္ဒာဂတိစသည်သို့လိုက်စားသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အပါယဂမနိယာ၊ အပါယ်လေးပါးသို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါ၊ အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ။ ဤကား(က)မှတ်အနုဏိ။

(ခ) မှတ်အနုဏိကား။ ။ စတုဗ္ဗိဓေဝိ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သော၊ ထိုအဂတိလေးပါးသို့လိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာနုတ္တမေန၊ အစဉ်အားလျော်သဖြင့်။ ဆန္ဒာဂတိအာဒိနိ၊ ဆန္ဒာဂတိအစရှိသည်တို့သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ လိုက်သည်ရှိသော်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကရောတိနာမ၊ ပြုသည်မည်၏။ ။ ဤကား(ခ)မှတ်အနုဏိ။

အကျဉ်းမှတ်ချလင်္ကာ။

- (၁) အဂတိဂမန၊ ဖြစ်သမျှ။ ခုချအကုသလာ။
- (၂) အကုသလ၊ ဖြစ်တုံက။ ခုချပါယ်ကျရာ။
- (၃) သိသူလူများ။ ရှောင်ကွင်းရှား။ လွတ်ငြားပါယ်လေးရွာ။

အဂတိဂမန-အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း ပြီး၏။

+ + + +

(၂၉) ဆန္ဒာဂတိစသည်တို့၏ ပရမတ္ထတရားကိုယ်နှင့် အပါယ်လေးခြင်းကိုပြခြင်း။

ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆတိ-ဟူသော ပုဒ်၌ ဆန္ဒဟူသည် ပရမတ္ထတရားကိုယ်အားဖြင့် လိုချင် တာသ်မက်မောခြင်း လက္ခဏာရှိ
(ဂ)

၅၈ လန္ဇဂဟဏဒေါသဒိပနိကျမ်း။

သော လောဘ စေတသိက်ပင်တည်း။ ။ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ-ဟူသောပုဒ်၌ ဒေါသဟူသည် ပရမတ္ထ တရားကိုယ်အားဖြင့် ပြစ်မှားဖျက်ဆီးခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဒေါသစေတသိက်ပင်တည်း။ ။မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ-ဟူသော ပုဒ်၌ မောဟဟူသည် ပရမတ္ထတရားကိုယ်အားဖြင့် အကြောင်း အကျိုးကို မသိမမြင် ခိုက်မဲတွေဝေခြင်းလက္ခဏာရှိသော မောဟစေတသိက်ပင်တည်း။ ။ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ-ဟူသောပုဒ်၌ ဘယဟူသည် ဒေါသစိတ်ဖြင့်သာလျှင် ကြောံခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ပရမတ္ထတရားကိုယ်အားဖြင့်ဒေါသစေတသိက်ပင်လျှင်တည်း။ ထိုသို့ ပရမတ္ထတရားကိုယ်အားဖြင့် လောဘ, ဒေါသ, မောဟ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုလောဘ, ဒေါသ, မောဟ-ဖြင့်သာလျှင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆန္ဒာဂတိစသည်တို့ကို လိုက်စားကြကုန်၏။ ထိုဆန္ဒာဂတိစသည်သို့လိုက်စားကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုအကုသိုလ်စေတနာတည်းဟူသော ကံကြောင့် ရေ, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ, အသုရကာယတည်းဟူသော ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ လားရ, ရောက်ရကုန်၏။ ဟုမချမှတ်ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဣတိဂုတ်ပါဠိတော်၌ —

- (က) ယေန လောဘေန လုဒ္ဓါသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆတိ ဒုဂ္ဂတိံ။ ။ ဟူ၍၎င်း။
- (ခ) ယေန ဒေါသေန ဒုဋ္ဌာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆတိ ဒုဂ္ဂတိံ။ ။ ဟူ၍၎င်း။
- (ဂ) ယေန မောဟေန ရုဋ္ဌာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆတိ ဒုဂ္ဂတိံ။ ။ ဟူ၍၎င်း။
- (ဃ) ယေန ကောဓေန ကုဒ္ဓါသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆတိ ဒုဂ္ဂတိံ။ ။ ဟူ၍၎င်း။ ။ ဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ဟံသာဝတီစာအုပ်၊ နံပါတ်(၁၃၁၊ ၁၃၂၊ ၁၃၄)ကြည့်။

အနက်ကို - က - ခ - ဂ - ဃ - အစဉ်အစိုင်းမှတ်။

(က) ယေသတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ယေနလောဘောန၊ အကြင်လောဘဖြင့်။ လုဒ္ဓါသေ၊ လိုချင်တာသ်မက်မောကုန်၏။ တေသတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ တေနလောဘောန၊ ထိုလောဘကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ မကောင်းမှုကိုပြုကုန်သော သူတို့၏လားရာဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

(ခ) ယေသတ္တာ၊ တို့သည်။ ယေနဒေါသေန၊ အကြင်ပြစ်မှားခြင်းလက္ခဏာရှိသောဒေါသဖြင့်။ ဒုဋ္ဌာသေ၊ ပြစ်မှားကုန်၏။ တေသတ္တာ၊ တို့သည်။ တေနဒေါသေန၊ ထိုဒေါသကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

(ဂ) ယေသတ္တာ၊ တို့သည်။ ယေနမောဟောန၊ အကြင်မသိမမြင်တွေဝေခြင်းလက္ခဏာရှိသောမောဟဖြင့်။ မုဋ္ဌာသေ၊ မသိမမြင်တွေဝေကုန်၏။ တေသတ္တာ၊ တို့သည်။ တေနမောဟောန၊ ထိုမောဟကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

(ဃ) ယေသတ္တာ၊ တို့သည်။ ယေနကောဓေန၊ အကြင်အမျက်ကောဓဖြင့်။ ကုဒ္ဓါသေ၊ အမျက်ထွက်ကုန်၏။ တေသတ္တာ၊ တို့သည်။ တေနကောဓေန၊ ထိုအမျက်ကောဓကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာ။

- (၁) ဆန္ဒဟူက။ ဓမ္မပြု။ လောဘမှတ်ယူရာ။
- (၂) လောဘကြောင့်ဖြစ်။ ဂတိညစ်။ ရောက်လစ်အပါယ်ရွာ။
- (၃) ဒေါသဟူက။ ဓမ္မပြု။ ဒေါသစေတသိက်သာ။
- (၄) ဒေါသကြောင့်ထား။ ဂတိလား။ လေးပါးအပါယ်မှာ။
- (၅) မောဟဟူက။ သရုပ်ပြု။ မောဟစေတသိက်ပါ။
- (၆) မောဟကြောင်းရှိ။ အဂတိ။ လိုက်ဘိဝေရာ။

ဆန္ဒာဂတိစသည် တရားကိုယ်ပြုပြီး၏။

(၂၄) ကုရုဓိနိစ္ဆယအဓမ္မစာရဖြစ်ခြင်း၏ အပါယ်လားခြင်းကိုပြခြင်း။

တံဆိုးလာဘ် ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆန္ဒာ ဂတိ-စသည်လိုက်စား၍ တရားဥပဒေနှင့်မညီမညွတ်ကောက် ကျစ်စဉ်းလဲ၍တရားဆုံးဖြတ်စီရင်သောသူသည်မတရားသော အဓမ္မအကျင့်ကို ကျင့်သည်မည်၏။ မညီမညွတ်သောအကျင့် ကို ကျင့်သည်မည်၏။ ။ထိုအဓမ္မစာရ၊ ဝိသမစာရကို ကျင့် သောသူတို့သည် အပါယ်လေးပါးသို့ ရချ ရောက်ရလတ္တံ့ ဟု မှတ်သိအပ်၏။

ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ ဝေရဉ္စကသုတ်၌—

(က) အဓမ္မစရိယာ ဝိသမစရိယာ ဟေတု ခေါ ဂဟပတယော ဝေဝိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘောဒါ ပရမ္မရဏာ အပါယံဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံနိရယံဥပ ပဇ္ဇန္တိ-ဟုဟောတော်မူ၏။ ။ဟံသာဝတီ စာအုပ်၊ နံပါတ်(၃၃၃)ကြည့်။

မဏ္ဍိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်- ဓနုဉ္စနိသုတ်၌လည်း--

(ခ) ဣဓေကစ္စော မိတ္တာမစ္စာနံ ဟေတုအဓမ္မစာရီ ဝိသမစာရီ အဿ၊ တမေနံ အဓမ္မစရိယာဝိသမစရိယာ ဟေတု နိရယံ နိရယပါလာ ဥပကဗေယျံ။ ။ဟု- ဟောတော်မူ၏။ ။ဟံသာဝတီစာအုပ်၊ နံပါတ်(၃၀၂) ကြည့်။

အနက်ကား။ ။(က)ဂဟပတယော၊ ဒါယကာတို့၊ အဓမ္မ စရိယာ၊ မတရားသဖြင့်ကျင့်ခြင်း၏။ ဝိသမစရိယာ၊ မညီမညွတ် ကျင့်ခြင်း၏။ ဟေတုခေါ-ဟေတုဝေ၊ အကြောင်းကြောင့်သာ လျှင်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဣဓေလောကေ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်

အဂတိဂမနကဏ္ဍ။

သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကာယာသာ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။
ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အပါ
ယံ၊ ချမ်းသာမှုကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ မကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့
၏လားရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ ပျက်စီး၍ကျရာဖြစ်သော။ နိရယံ၊
ငဲ့သို့။ ဝါ၊ ငဲ့၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ရကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရကုန်၏။

(၁) ဣလောကေ၊ ဤလောက၌။ ဧကေစ္စော၊ အချို့သောသူ
သည်။ ဝိတ္တာမစ္စာနံ၊ ဝိတ်ဆွေ့ အဆွေ့ခင်ပွန်းတို့၏။ ဟေတု၊
အကြောင်းကြောင့်။ အဓမ္မစာရီ၊ မတရားသဖြင့် ကျင့်လေ့ ရှိ
သည်။ ဝိသမစာရီ၊ မညီမညွတ်ကျင့်လေ့ရှိသည်။ အဿဟော
တိ၊ ဖြစ်၏။ တမေနံ-တံဇေနံ၊ ထိုသူကို။ အဓမ္မစရိယာ၊ မတရား
သဖြင့်ကျင့်ခြင်း၏။ ဝိသမစရိယာ၊ မညီမညွတ်ကျင့်ခြင်း၏။ ဟေ
တု၊ အကြောင်းကြောင့်။ နိရယံ၊ ငဲ့သို့။ နိရယပါလာ၊ ငဲ့ထိန်း
တို့သည်။ ကမ္မကရဏတ္ထံ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းစသော ကမ္မကရဏကို
ပြုခြင်းငှါ။ ထည့်။ "ဥပကဗ္ဗေယျ၊ ဆွေ့ငင်ကုန်ရာ၏။" "ဤကား
အနက်။"

- (၁) ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယ၊ ဆုံးဖြတ်ချ်အဓမ္မစာရဖြစ်။
- (၂) အဓမ္မစာရ၊ ဖြစ်တုံက၊ မုချပါယ်ရောက်လစ်။

(၂၅) အဂတိလေးပါးလိင်္ဂဓားခြင်း၏ ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်ကိုဖြေခြင်း။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆန္ဒာဂတိ၊ ဒေါသာဂတိ၊ မောဟာဂတိ၊
ဘယာဂတိအားဖြင့် တရားသဘောကိုလွန်၍ ကျင့်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
အား လဆုတ်ပက္ခ၌ လရောင်သည် တနေ့တခြား ဆုတ်ယုတ်
သကဲ့သို့ ဥစ္စာ စည်းစိမ် အခြံ အရံ ကျော်စော သတင်းသည်
တနေ့တခြား ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြား၏။ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌
လည်း အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်ရလတ္တံ့ ဟု မှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့်-ပါထေယျပါဠိတော်-သိင်္ဂါလသုတ်၌—

ဆန္ဒာဒေါသာဘယာမောဟာယော ဓမ္မံ အတိဝတ္တတိ။
နိဟိယတိ ယသော တဿ၊ ကာဠုပက္ခေဝ စန္ဒိမာ။ ။

ဟုဟောတော်မူ၏။ ။ ၁၉၁၃-ခုနှစ်ရိုက်၊ ဟံသာဝတီစာအုပ်၊
နံပါတ်(၁၂၀)။ ပရိဝါပါဠိတော်၊ စတုက္ကနိပါတ်-အင်္ဂုတ္တရပါဠိ
တော် စသည်၌လည်းလာ၏။

အနက်ကား။ ။ယော ပုဂ္ဂလော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ဆန္ဒာ-ဆန္ဒနု၊ချစ်သဖြင့်၎င်း။ ဒေါသာ-ဒေါသေ၊ မုန်းသဖြင့်
၎င်း။ဝါ၊အမျက်ဒေါသဖြင့်၎င်း။မောဟာ-မောဟော၊ မိုက်မဲတွေ
ဝေသဖြင့်၎င်း။ဓမ္မံ၊တရားသဘောကို။အတိဝတ္တတိ၊လွန်၍ကျင့်
၏။ တဿပုဂ္ဂလဿ၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ကာဠုပက္ခေ၊လဆုတ်ပက္ခ
၌။ စန္ဒိမာ၊လသည်။ နိဟိယတိ၊တနေ့တခြား ဆုတ်ယုတ်
သကဲ့သို့။ ယသော၊ အခြံအရံ စည်းစိမ် ချမ်းသာ ကျော်စော
သတင်းသည်။ နိဟိယတိ၊ တနေ့တခြား ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြား
၏။ ။ဤကားအနက်။

အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာ။

- (၁) အဂတိလေးပါး။လိုက်သူများ။ပျက်ပြားစည်းစိမ်လစ်။
- (၂) မလိုက်မစား။ထိုသူအား။တိုးပွားစည်းစိမ်ဖြစ်။

ပစ္စုပ္ပန်အပြစ်ပြခြင်းပြီး၏။

+ + + +

(၂၆) အဂတိလေးပါးမလိုက်စားခြင်း၏
ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကိုပြခြင်း။

အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆန္ဒာဂတိ၊ ဒေါသာဂတိ၊ မောဟာ
ဂတိ၊ဘယာဂတိတို့ဖြင့် တရားသဘောကို လွန်၍မကျင့်၊ ထို
ပုဂ္ဂိုလ်အား လဆန်းပက္ခ၌လရောင်သည်တနေ့တခြားတိုးပွား

အဂတိဂမနကဏ္ဍ။

ပြည့်လာသကဲ့သို့၊ အခြံအရံ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကျော်စော သတင်းသည် တနေ့တခြား တိုးပွားပြည့်ဖြိုး၍လာ၏။ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ နတ်ရွာသုဂတိသို့ရောက်ရလတ္တံ့ ဟု ရချမှတ်ရာ၏။

ထိုကြောင့် သီလက္ခန့်ပါဠိတော်၊ သိင်္ဂါလသုတ်၌—

ဆန္ဒာ ဒေါသာ ဘယာ မောဟာ၊ ယော ဓမ္မံ နာတိဝတ္တတိ။
အာပူရတိ ယသော တဿ၊ ဇုဏ္ဍပက္ခေဝ စန္ဒိမာ။ ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ။ အထက်ပါ ဟံသာဝတီ စာအုပ်-နံပါတ်(၁၂၀)ကြည့်။

အနက်ကား။ ။ ယောပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဆန္ဒာ-ဆန္ဒနု၊ ချစ်သဖြင့်၎င်း။ ဒေါသာ-ဒေါသေ၊ ဒေါသဖြင့်၎င်း။ မောဟာ-မောဟော၊ မိုက်မဲတွေဝေသဖြင့်၎င်း။ ဘယာ-ဘယော၊ ကြောက်သဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မံ၊ တရားသဘောကို။ နာတိဝတ္တတိ၊ လွန်၍မကျင့်။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဇုဏ္ဍပက္ခေဝ၊ လဆန်းပက္ခ၌။ စန္ဒိမာ၊ လသည်။ အာပူရတိ၊ တနေ့တခြား တိုးပွား ပြည့်လာ၏သို့။ ယသော၊ အခြံအရံ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကျော်စောသတင်းသည်။ အာပူရတိ၊ တိုးပွားပြည့်ဖြိုးလာ၏။ ။ ဤကားအနက်။

ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးပြီး၏။

+ + + +

(၂၇) အဂတိလေးပါးလိုက်ခားခြင်း၏
ဇေယျာခြင်းသံသရာအပြစ်ကိုပြခြင်း။

ကြောင်းကျိုးမြင်သိ၊ ပဋိသန္ဓေပညာမရှိသော အကြင်အနုဝိဇ္ဇာကတရားသူကြီးပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆန္ဒာဂတိ၊ ဒေါသာဂတိ၊ မောဟာဂတိ၊ ဘယာဂတိတို့ဖြင့်လိုက်စား၍ မမှန်တရားဆုံးဖြတ်၏။ ထေရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့ကိုလည်း ဆဲရေး၏။ မိမိကိုယ်ကို မိမိပင် ဖျက်ဆီးအပ်သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိသော ပဝတ္တိပညာမရှိ

သော အကျင့်သိက္ခာ၌ရှိသေခြင်းမရှိသောထိုအနုဝိဇ္ဇာကတရား
သူကြီးပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်ခန္ဓာ ပျက်သည်မှ နောက်၌ ငဲ့သို့
လားရ၊ ရောက်ရ၏ဟုမျှတ်ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ပရိဝါပါဠိတော်-စောဒနာကဏ္ဍ၌—

ဆန္ဒာဒေါသာဘယာမောဟာ၊ ထေရေစ ပရိဘာသတိ။
ကာယဿ ဘေဒါ ဒုပ္ပညော၊ ခတော ဥပဟတိန္ဒြိယော။
နိရယံ ဂစ္ဆတိ ဒုမ္မေခေ၊ နစ သိက္ခာယ ဂါရဝေါ။ ။

ဟုဟောတော်မူ၏။ ။ဟံသာဝတီစာအုပ်၊ နံပါတ်(၂၂၅)ကြည့်။

အနက်ကား။ ။ဒုပ္ပညော၊ ပဋိသန္ဓေပညာမရှိသော။ ယော
ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်အနုဝိဇ္ဇာကတရားသူကြီးပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဆန္ဒာ-
ဆန္ဒန၊ ချစ်သဖြင့်၎င်း။ ဒေါသာ-ဒေါသေ၊ ရုန်းသဖြင့်၎င်း။
ဘယာ-ဘယေ၊ ကြောက်သဖြင့်၎င်း။ မောဟာ-မောဟော၊
မိက်မဲတွေဝေသဖြင့်၎င်း။ ထေရေစ၊ ထေရ်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို
လည်း။ ပရိဘာသတိ၊ ဆဲရေး၏။ ခတော၊ မိမိသည်ပင်လျှင်မိမိ
ကိုယ်ကိုတူးဖြိုအပ်ထသော။ ဥပဟတိန္ဒြိယော၊ ပျက်ဆီးအပ်ပြီး
သော သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြိယထသော။ ဒုမ္မေခေ၊ ပဝတ္တိပညာမရှိ
ထသော။ သိက္ခာယ၊ အကျင့်သိက္ခာ၌။ နစဂါရဝေါ၊ ရှိသေခြင်း
လည်းမရှိထသော။ သောပုဂ္ဂလော၊ ထိုအနုဝိဇ္ဇာကတရားသူကြီး
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။
ပရံ နောက်၌။ နိရယံ၊ ငဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လားရ၊ ရောက်ရ၏။

မှတ်ချက်။ ။ထေရေစ၌ စသဒ္ဓါဖြင့် မေးစိစစ်ခြင်း၊ မမှန်
တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့ကိုလည်းပေါင်းယူအပ်၏။

အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာ။

- (၁) အဂတိတရား။ လိုက်သူများ။ လေးပါးအပါယ်နစ်။
- (၂) မလိုက်ထိုသူ။ စိတ်ကြည်ဖြူ။ နတ်လူမြဟွာဖြစ်။
ငဲ့လားခြင်း သံသရာပြစ်ပြီး၏။

(၂၈) အဂတိလေးပါးလိုက်စားသော
မဟာပိင်္ဂလမင်း၏ ထူးပုံဝတ္ထုကိုမြင်ခြင်း။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ မဟာပိင်္ဂလ
မင်းသည် မတရားသဖြင့်မင်းပြု၏။ ထိုမင်းသည် ဆန္ဒာဂတိ၊ ဒေါ
သာဂတိ၊ မောဟာဂတိ၊ ဘယာဂတိတို့၏အစွမ်းဖြင့်မကောင်းမှု
ကိုပြုလျက် ရာဇဝတ်မင်းဒဏ်ပေးခြင်း၊ အခွန်အတုတ်ယူခြင်း၊
မြင်းခေါင်းဖြင့် စေပါးခြင်း၊ ငွေအသပြာစသည်ကို ယူခြင်းဖြင့်
ကြံ့ညှစ်ယန္တရားစက်ဖြင့်ကြံ့ကုညှစ်သကဲ့သို့၊ တိုင်းသူပြည်သား
လူများ အပေါင်းကို နှိပ်စက်၏။ လ။ ထိုမင်းသည် သေသည်ရှိ
သော် တိုင်းသူပြည်သားတို့သည် အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်
ကြကုန်၏။ ထိုမင်း၏သားတော်ဘုရားလောင်းကို မင်းမြှောက်
ကြကုန်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ထိုမဟာပိင်္ဂလမင်းသည် ပါပကမ္မာဒိ က
ရောဇ္ဇော-စသော ပါဠိများကို ထောက်လျှင် သေသည်၏ အ
ခြားမဲ့၌ ငရဲ၌ ရောက်လတ္တံ့ဟု အနုမာနအားဖြင့် မှတ်ယူသင့်
ပေ၏။

ထိုကြောင့်ဒုကနိပါတ်-မဟာပိင်္ဂလဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌—

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မဟာပိင်္ဂလောနာမ ရာဇာ
အဓမ္မေန ဝိသမေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဆန္ဒာဒိဝသေန ပါ
ပကမ္မာဒိ ကရောဇ္ဇော ဒဏ္ဍဗလိ ဇဗ်ကဟာပဏာ
ဒိဂ္ဂဟဏေန ဥစ္ဆယန္တေဟိ ဥစ္ဆုဝိယ မဟာဇနေ
ဝိဇ္ဇေသိ။ ။ အစရှိသည်ဖြင့်ပြတော်မူ၏။ ။ ၁၉၁၀-
ခုနှစ်ရိုက်၊ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်စာအုပ်နံပါတ်(၂၁၀)။

အနက်ကား။ ။ အတိတေ၊ ရှေးလွန်လေပြီးသော အခါ၌။
ဗာရာဏသိယံ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌။ မဟာပိင်္ဂလောနာမ၊ မဟာ
ပိင်္ဂလအမည်ရှိသော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ အဓမ္မေန၊ မတရား
သဖြင့်။ ဝိသမေန၊ မင်းကျင့်တရားနှင့် မညီမညွတ်သဖြင့်။ ရဇ္ဇံ၊

၆၆ လန္ဇဂဟာဏဒေါသဒီပနီကျမ်း။

မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေသိ၊ ပြု၏။ သောရာဇာ၊ ထိုမဟာပိင်္ဂလမင်းသည်။ ဆန္ဒာဒိဝသေန၊ ဆန္ဒာဂတိအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပါပကမ္မာနိ၊ မကောင်းမှုကံတို့ကို။ ကရောဇ္ဇော၊ ပြုလျက်။ ဒဏ္ဍဗလိဇဗ်၊ ကဟါပဏာဒိဂ္ဂဟဏောန၊ ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း၊ အခွန်အတုတ်ယူခြင်း၊ မြင်းခေါင်းဖြင့်စေပါးခြင်း၊ ငွေအသပြာစသည်တို့ကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဥစ္ဆယန္တေဟိ၊ ကြံညှစ်ယန္တရားစက်တို့ဖြင့်။ ဥစ္ဆ၊ ကြံကို။ ဒိဋ္ဌတိဝိယ၊ ညှစ်သကဲ့သို့။ မဟာဇနေ၊ တိုင်းသူပြည်သား လူများအပေါင်းတို့ကို။ ဒိဋ္ဌေသိ၊ ညှဉ်းဆဲနိုင်စက်ပြီ။ ဤကားအနက်။

အကျဉ်းမှတ်ရလင်္ကာ။

- (၁) မဟာပိင်္ဂလာ။ မင်းရာဇာ။ လေးဖြာဂတိ လိုက်စား၏။
- (၂) တိုင်းသူပြည်သား။ နှိပ်စက်စား။ ယန္တရားကြံညှစ်တူစွာသိ။
- (၃) ထိုမင်းရာဇာ။ သေသောခါ။ ပါယ်မှာလားရန်ရှိ။

အဂတိလိုက်စားသော မဟာပိင်္ဂလမင်း၏
ထုံးပုံဝတ္ထုပြု၏။
+ + + +

(၂၃) အဂတိလေးပါးလှိုက်စားသူ
ငဲ့လေးရခြင်းကိုပြခြင်း။

ဆန္ဒာဂတိလိုက်ခြင်း၊ ဒေါသာဂတိလိုက်ခြင်း၊ မောဟာဂတိလိုက်ခြင်း၊ ဘယာဂတိလိုက်ခြင်း၊ ဤအဂတိတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆွမ်းညွှန်းသော ရဟန်းလူသည် အပါယ်ငဲ့နှိကျသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ အဂတိတရား လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော တရားသူကြီးစသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ဆောင်၍ ချအပ်သကဲ့သို့ ငဲ့နှိကျရောက်ရ၏ဟုမှတ်ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် စတုက္ကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၌—

စတုဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘတ္တုဒ္ဓေ
သကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော၊ ဇေံ နိရယေ။ ကတ

အဂတိဂမနကဏ္ဍ။

မေဟိ စတုဟိ၊ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆ
တိ၊ မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ။ ဣမေ
ဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတုဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော
ဘတ္တုဒ္ဓေသကော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော နိရယေ-
ဟု ဟောတေဝ်မူဇ္ဈိ။ ။ ၁၉၀၇-ခုနှစ်ရိုက်၊ ကပိဗျက်
မှန်စာအုပ်၊ နိပါတ်(၃၁၃)။

အနက်ကား။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ စတုဟိ၊ လေးပါး
ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။
ဘတ္တုဒ္ဓေသကော၊ ဆွမ်းညှန်းသော ရဟန်းလူကို။ အာဘတံ-
အာဟာရိတွာ၊ ရှေးရှုဆောင်၍။ နိက္ခိတ္တောယထာ၊ ပစ်ချအပ်
သကဲ့သို့၊ ဧဝံတထာ၊ ထိုအတူ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကမ္မေန၊ အဂတိ
လေးပါးလိုက်စားသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံသည်။ နိရ
ယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ပစ်ချအပ်၏။ ကတမေဟိစတုဟိ၊ အဘယ်
တရားလေးပါးတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ ဘတ္တုဒ္ဓေသကော၊
ကို။ အာဘတံ-အာဟာရိတွာ၊ ၍။ နိက္ခိတ္တောယထာ၊ ကဲ့သို့။ အတ္တ
နော၊ မိမိ၏။ ကမ္မေန၊ သည်။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ပစ်ချအပ်
သနည်း။ ဆန္ဒာဂတိံ၊ ဆန္ဒာဂတိသို့။ ဝါ၊ ချစ်သဖြင့် မလားအပ်
သောအရာသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လိုက်၏။ ဝါ၊ လား၏။ ဒေါသာဂတိံ၊ ဒေါ
သာဂတိသို့။ ဝါ၊ အမျက်ဒေါသဖြင့် မလားအပ်သောအရာသို့။ ဂစ္ဆတိ၊
လိုက်၏။ ဝါ၊ လား၏။ မောဟာဂတိံ၊ မောဟာဂတိသို့။
ဝါ၊ မသိမမြင် တွေဝေသဖြင့် မလားအပ်သောအရာသို့။ ဂစ္ဆတိ၊
လိုက်၏။ ဝါ၊ လား၏။ ဘယာဂတိံ၊ ဘယာဂတိသို့။ ဝါ၊ ကြောက်
သဖြင့် မလားအပ်သောအရာသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လိုက်၏။ ဝါ၊ လား၏။
ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မ
ေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဘတ္တုဒ္ဓေသ
ကော၊ ဆွမ်းညှန်းတတ်သော ရဟန်းလူကို။ အာဘတံ-အာဟာ
ရိတွာ၊ ရှေးရှုဆောင်၍။ နိက္ခိတ္တောယထာ၊ ပစ်ချအပ်သကဲ့သို့။
အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကမ္မေန၊ အဂတိ လေးပါး လိုက်စားသော

၆၈

လညှာပာဏာဒေါသဒိပနိကျမ်း။

မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကံသည်။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ မရချ
မလွဲအမြဲပစ်ချအပ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ အဂတိလေးပါး မလိုက်မစား တရားမှန်ကန်
စွာကျင့်သောသူတို့သည်သာလျှင် နတ်ရွာ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့
ရောက်ရကုန်၏ဟု ဗျတိရေကအားဖြင့်သိအပ်မှတ်အပ်ကုန်၏။

အဂတိလေးပါးလိုက်စားသူ ငရဲလားခြင်းပြီး၏။

+ + + +

(၃၀) အဂတိလေးပါးလိုက်စားတတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတရားသူကြီးမထားအပ်ကြောင်းကိုပြခြင်း။

အဂတိလေးပါး လိုက်စားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို တရားသူ
ကြီးမထားအပ်၊ မမြှောက်အပ်ဟု မရချမှတ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့်-ပရိဝါပါဠိတော်၌—

အပရေဟိပိ ဥပါလိ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန
ဘိက္ခုနာ သံဃော နဝေါဟရိတဗ္ဗံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ။
ဆန္နာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ မောဟာဂတိံ
ဂစ္ဆတိ၊ ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ၊ အလန္တိစ ဟောတိ။ ဣမေ
ဟိ ခေါ ဥပါလိ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ
သံဃော နဝေါဟရိတဗ္ဗံ။ ။ ဟုဟောတော်မူ၏။ ဟံသာ
ဝတီစာအုပ်၊ နံပါတ်(၂၅၇)။

အနက်ကား။ ။ ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ အပရေဟိပိ၊ တပါးလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ငါးပါးကုန်သော။ အင်္ဂေဟိ၊ အင်္ဂါတို့နှင့်။
သမန္နာဂတေန၊ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းသည်။ သံဃော၊
သံဃာ၌။ ဝါ၊ သံဃာ့အလယ်၌။ နဝေါဟရိတဗ္ဗံ၊ တရားမဆုံး
ဖြတ်အပ်။ ကတမေဟိ၊ အဘယ်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။
အင်္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ သံဃော၊

အဂတိဝမနကဏ္ဍ။

၌။ နဝေါဟရိတဗ္ဗံ၊ တရားမဆုံးဖြတ်အပ်သနည်း။ ဆန္ဒာဂတိံ၊ ဆန္ဒာဂတိသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လိုက်၏။ ဒေါသာဂတိံ၊ ဒေါသာဂတိသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လိုက်၏။ မေါဟာဂတိံ၊ မောဟာဂတိသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လိုက်၏။ ဘယာဂတိံ၊ ဘယာဂတိသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လိုက်၏။ အလန္တိစ၊ အရှက်မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိအင်္ဂေဟိ၊ ဤအင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ သော။ သိက္ခနာ၊ သည်။ သံဗောဓိ၌။ နဝေါဟရိတဗ္ဗံ၊ တရားမဆုံးဖြတ်အပ်။ ။ ဤကား သာမညအနက်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ တရားကို မဆုံးဖြတ်အပ်ဟုဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်နှင့် တရားသူကြီးအရာ၌ မထားအပ်ဟုဆိုသော အဓိပ္ပါယ်သည် အတူပင်တည်းဟုမှတ်အပ်၏။

အကျဉ်းမှတ်ရလင်္ကာ။

- (၁) အဂတိလေးပါး။ လိုက်သူအား။ တရားသူကြီးမထားရာ။
- (၂) အဂတိလေးပါး။ မလိုက်စား။ တရားသူကြီးမြှောက်အပ်စွာ။

တရားသူကြီးမထားအပ်ကြောင်းပြီး၏။

+ + + +

(၃၁) တံဆိုးလာဘ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုနိဗ္ဗိတံ
တရားမဆုံးဖြတ်အပ်ကြောင်းကိုဖြေခြင်း။

တရားလို၊ တရားခံ နှစ်ဦးတို့တွင် တဦးတဦးသည် ပေးအပ်သော လာဘ်တံဆိုး လက်ဆောင်ကို ဖြစ်၍ မမှန်တရား ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို မပြုရာ။ ။ ဤသူသည် ငါ၏ဆရာတည်း။ အမိအဘ ဆွေမျိုးညာတိ မိတ်ဆွေတည်းဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖြစ်၍ ဆန္ဒာဂတိ လိုက်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် မမှန်တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို မပြုရာ။ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုနှစ်ပါးစုံကုန်သော တံဆိုးလာဘ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖြစ်၍ တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ရဲရဲညီသောသံတွေခဲ၊ အဆိပ်ထန်သော ငြွေပွေး၊ ငြွေဟောက်၊ အဆိပ်ဆေး၊ မစင်တွင်း-စသည်

၇၀ လဉ္ဇဂဟဏာဒေါသဒီပနီကျမ်း။

တို့ကို ကြောက်လန့်စက်ဆုပ်သဖြင့် ဝေးစွာ ကြည့်ရှောင်သကဲ့
သို့ အပါယ်လေးပါး၌ ကျရောက်ရ လတ္တံ့သော ဘေးကြီးကို
ဥာဏ်ဖြင့် တွေးဆကြောက်ထိတ်ယန့်ကြ၍ ကင်းဝေးစွာကြည့်
ရှောင်ကြပြီးလျှင် အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဘုရား
ဟောတရား၊ လောကီ ဓမ္မသတ် ဥပဒေ တရားသဘောတည်
ရှိ၏။ ထိုသို့တည်ရှိသော တရားသဘော အခြင်းအရာအားဖြင့်
သာလျှင် ပညာရှိသည် တရားဆုံးဖြတ်စီရင်ခြင်းကို ပြုရာ၏ဟု
မှတ်အပ်၏။

ထိုကြောင့် ပရိဝါပါဠိတော်-စောဒနာကဏ္ဍ၌—

နစ အာမိသံ နိဿာယ၊ နစ နိဿာယ ပုဂ္ဂလံ။
ဥဘော ဇေတ ပိဝဇ္ဇေတွာ၊ ယထာဓမ္မော တထာကရေ။

ဟုဟောတော်မူ၏။ ။ဟံသာဝတီ စာအုပ်နံပါတ်(၂၂၅)။ ။
၎င်း၏ အကျယ်အဓိပ္ပါယ်ကို ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ဇမ္ဗူ.မိတ်ဆွေ
စာအုပ်နံပါတ်(၁၈၀)ကြည့်။

အနက်ကား။ ။အာမိသံ၊ တရားလို၊ တရာခံတို့ ပေးအပ်
သောတံဆိုးလာဘ်အာမိသကို။ နိဿာယ၊ ဖြို၍။ နစကရေ၊ မမှန်
တရားမဆုံးဖြတ်ရာ။ ဝါ၊ မမှန်တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကို မပြုရာ။ ပုဂ္ဂ
လံ၊ ဆရာမိဘစသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နိဿာယ၊ ဖြို၍။ နစကရေ၊ မမှန်
တရားမဆုံးဖြတ်ရာ။ ဝါ၊ မမှန်တရား ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို မပြုရာ။
ဇေတဥဘော၊ ထိုတံဆိုးလာဘ် အာမိသ၊ ဆရာစသော ပုဂ္ဂိုလ်
နှစ်ပါးစုံတို့ကို။ ပိဝဇ္ဇေတွာ၊ အဆိပ်ဆေး၊ မြွေပွေး၊ မြွေဟောက်
ကဲ့သို့ ကြည့်ပြီး၍။ ယထာ၊ အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအား
ဖြင့်။ ဓမ္မော၊ ဟုတ်မှန်သောတရားသဘောသည်။ ဌိတော၊ တည်
၏။ တထာ၊ ထိုတရားသဘောတည်တိုင်းသော အခြင်းအရာအား
ဖြင့်။ ကရေ၊ ဟုတ်မှန်သောတရားကိုဆုံးဖြတ်ရာ၏။ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်
သောတရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုပြုရာ၏။

အကျဉ်းမှတ်စုလင်္ကာ။

- (၁) ပုဂ္ဂိုလ်အာမိသ။ ငဲ့ မှီထ။ ဓမ္မမဆုံးဖြတ်ရာ။
 - (၂) ငဲ့ မှီလောဘ။ ဆုံးဖြတ်ချ။ ရောက်ရငရဲမှာ။
 - (၃) ပုဂ္ဂိုလ်, အာမိသ။ ထိုနှစ်ဝ။ ကြဉ်ထဆုံးဖြတ်ပါ။
 - (၄) နှစ်ပါးကြဉ်ထ။ ဆုံးဖြတ်ချ။ ရောက်ရနတ်တို့ရွာ။
- တရားမဆုံးဖြတ်အပ်ကြောင်းပြီး၏။

+ + + +

(၃၂) သံဝရပျို၌ဇောသောလင်္ကာကိုပြခြင်း။

မဟာဗာဟု။ ကမ္မုဂ္ဂိဝ။ တေဇထန်ပြင်း။ ရာမမင်း၏။ ခြေနင်း
 နိမိတ်။ ငှားအတိတ်နှင့်။ ဝိနိစ္ဆယ။ ဓမ္မအရာ။ မောဟာဂတိ။ မရှိ
 ချီချန်။ အတတ်လွန်၍။ နိုင်ထန်သသူ။ ခိုင်ထူပြူးဘက်။ ကွမ်းတ
 ရွက်မှ။ လက်နှိုက်မပါ။ သက်သက်လာလည်း။ သာသာကြည်
 ကြည်။ သဘောတည်၏။ ရှုံးမည်ကျားကျား။ တဘက်သားက။
 ပတ္တမြားတောင်ရှိ။ တံဆိုးဖိလည်း။ တစ်မင့်။ မယွဲ။ မလည်း။ ချစ်
 သည်မယား။ ရှေ့နေငြားလည်း။ အားပါးမနာ။ မျက်နှာမရွယ်။
 ကြောက်ဖွယ်မလေး။ အရေး ဟုတ်တိုင်း။ ပိုင်းပိုင်း ပြတ်ပြတ်။
 ဆုံးဖြတ်အပြီး။ ထားထက်လှီးသို့။ ဆင်သီးတရား။ အမတ်များ
 လည်း။ လူအား ချမ်းသာ။ ရှာစပေသည်။ ။ လွဲသွေမကောက်
 မကွေတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသံဝရပျို လင်္ကာဖြင့် တရားသူကြီးသည်
 တောင်မျှလောက် ပုံ၍ တံဆိုး လာဘ်ကို ပေးငြားသော်လည်း
 မယူမစား။ အဂတိလေးပါးမလိုက်စားဘဲ။ မယားရှေ့နေလုပ်ငြား
 သော်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်မျက်နှာကို မထောံမညွှာ မှန်ကန်စွာတရား
 ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုသာပြ၏ဟူ၍ မှတ်ယူအပ်၏။

+ + + +

(၃၃) မှတ်ချက်ကိုပြခြင်း။

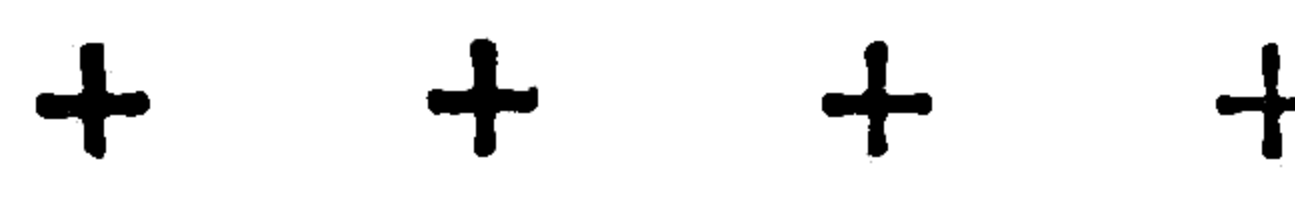
တံဆိုးလာဘ်ယူခြင်း၊ အဂတိလေးပါးလိုက်စားခြင်းတို့သည်
 ပျို. ကဗျာလင်္ကာ, ဓမ္မသတ်ကျမ်း, ရာဇဝင်ကျမ်း- စသည်တို့၌

၇၂ လူ့ဂဟဏဒေါသဒိပနိကျမ်း။

အနည်းငယ်မျှပါရှိငြားသော်လည်း စာမဖွဲ့လေဘဲသောကြောင့်
၎င်း၊ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာတို့မှယူ၍ အနည်းငယ် ရေးသား၍
ထားသောကြောင့်၎င်း၊ ၎င်းကျမ်းတို့၌လာသော စကားများကို
များစွာ မတော်ပြီမူ၍၊ မူလရင်းဖြစ်သော ဘုရားဟောတော်မူ
အပ်သောပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌လာသောထုံးသက်
သေပါဠိသာဓကများကိုသာလျှင် ထုတ်တော်၍ ရေးသားလိုက်
ပေသတည်း။

ထိုသို့ရေးသားရာ၌ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာလာတိုင်းအလုံးစုံ
ဇာတ်ဝတ္ထုကို ထုတ်တော်၍ရေးလျှင် အလွန် ကျယ်လွန်းမည်
ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ အလွန်ကျဉ်းလွန်းစွာရေးပြန်လျှင်လည်း
စကားမပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ပါဠိတော်ကိုဖျက်ဆီးရာကျမည်ဖြစ်
သောကြောင့်၎င်း၊ မကျဉ်း မကျယ်လွန်း၊ စကားစပ်မိရုံမျှသာ
တော်ပြီ၍ ရေးသားလိုက်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျယ်လွန်းသည်ဟု
အပြစ်တင်ရန်မရှိကြောင်းတော်ပြီလိုက်ပါသည်။

အဂတိဂမနကဏ္ဍပြီး၏။

(၃၄) အောက်ကပြပြီးအဓိပ္ပာယ်ကို လိုရင်းအဓိပ္ပာယ်
အကျဉ်းချုပ်နိဂုံးအုပ်၍ပြခြင်း။

- (၁) တံဆိုးလာဘ်ယူခြင်းသည် ဝဉ္ဇနရိုးခြင်းအဒိန္နာဒါနဖြစ်
၏ဟုမှတ်အပ်၏။
- (၂) ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ တံဆိုးစား၍ တရား ဆုံးဖြတ်သော
အမတ်ကြီးသည် ထို မကောင်းမှု ကံကြောင့် များစွာ
သောနှစ်တို့ကာလပတ်လုံး ငရဲ၌ကျခံရပြီးလျှင် ထိုဝိပါ
ကာသေသအားဖြင့် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ မိမိ၏မကောင်း
မှုကံနှင့်တူစွာ မသယံမယိုးနိုင်၊ အိုးစရည်းကြီးပမာဏ
ကြီးလှစွာသော ငှေးစေ့ ရှိသော အဏ္ဍဘာဂိတပြိတ္တာ
ဖြစ်ရ၏။

အဂတိဂမနကဏ္ဍ။

(၃) ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြု၏။ ထိုမင်း၏ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား တရားသူကြီးသည် တံဆိုးစား၍ တရားစီရင်သောကြောင့် ဟိမဝန္တာတောသရက်ဥယျာဉ်၌ နေ့အခါ၌ မိမိ၏ကျော်ကုန်းသားကိုမိမိကိုယ်တိုင် နှုတ်ယူ၍စားရသောဝေမာနိကပြိတ္တာဖြစ်ရ၏။

(၄) ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ယသပါဏိမည်သောမင်းသည်မင်းပြု၏။ ထိုမင်း၏ ကာဠကမည်သောစစ်သူကြီးသည် တံဆိုးလာဘ်စား၍ မဟုတ်မမှန် တရားစီရင်သောကြောင့် စည်းစိမ်မှယုတ်ပြီးလျှင် မင်း၏ အမှတ်သညာပေးခြင်းဖြင့် အမတ်၊ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်-စသော ပရိသတ်တို့သည် ကျောက် အုတ်ခဲတို့ဖြင့် ပစ်ခတ် ထုရိုက်ကြသောကြောင့် သေကျေပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်ရ၏။

(၅) ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်သည်ပုပ္ဖဝတီအမည်ရှိ၏။ ထိုပုပ္ဖဝတီပြည်၌ ဧကရာဇမင်းသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်း၏စဏ္ဍာဟာလမည်သော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် တံဆိုးစား၍ မမှန်မကန် တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်စည်းစိမ်မှယုတ်၍ စန္ဒမင်းသားအားသတ်ခြင်းငှါ မင်းအားသားသွီးများကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်ခိုင်းရာ ယဇ်တွင်း၏အနီး၌ပရိသတ်တို့သည် ကျော်အုတ်ခဲတို့ဖြင့်ပစ်ခတ်သဖြင့် သေခြင်းသို့ရောက်ရ၏။ ထိုပုဏ္ဏား၏ စကားကို ထိုက်နာသော ဧကရာဇ မင်းသည်လည်း မင်းစည်းစိမ်မှယုတ်၍ ခွန်းစဏ္ဍားအဖြစ်သို့ရောက်ရ၏။

(၆) ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ကုရုတိုင်း၌ကုရုမင်းသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်းသည် ရသေ့ဂိုဏ်းအသင်းနှစ်ဦးတို့၏ လက်မှတ်တံဆိုးလာဘ်ကိုယူ၍ မမှန်တရားကိုစီရင်သော

ကြောင့် ယူစနာသုံးရာရှိသော ကုရုတိုင်းသည် သရဒ္ဒရာ ဖြစ်၍ မင်းနှင့် တကွတိုင်း သူပြည်သားတို့သည် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

(၇) ရှေးလွန်လေပြီးသော အခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်း၏ ဖိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိကုန်သော ငါးယောက်ကုန်သော အမတ်တို့သည် တံဆိုးစား၍ မမှန်တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့် တရားလောင်းမဟာဗောဓိပရိပိုဏ်၏ ဩဝါဒဖြင့် သေဘေးမှ လွတ်၍ ဦးခေါင်း၌ ဦးစွန်းငါးခု ပြုခြင်း၊ လည်၌ ထောက်ဆွဲခြင်း၊ နှားချေးဖြင့် သွန်းလောင်းခြင်းကို ပြု၍ တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခြင်းကို ခံရကုန်၏။

(၈) သာဝတ္ထိပြည် ပသေဒနဒိကောသလ မင်းကြီး၏ သန်လျက်လက္ခဏာကို ဘတ်သောပုဏ္ဏားသည် တံဆိုးစား၍ သန်လျက်ကို နမ်း၍ သန်လျက်လက္ခဏာကို ဘတ်သောကြောင့် နှားခေါင်းနှစ်ပိုင်း အပြတ်ခံရ၏။

(၉) သာဝတ္ထိပြည် ပသေဒနဒိကောသလ မင်းကြီး၏ အမတ်တို့သည် တံဆိုးစား၍ မမှန်တရား စီရင်သောကြောင့် တရားသူကြီးရာထူးမှ နုတ်ပယ်ခြင်းကို ခံရကုန်၏။ ။ ယခု အခါ၌လည်း ရာထူးမှ နုတ်ပယ်ခြင်း ထင်ရှားလှပေ၏။

(၁၀) တံဆိုးယူစားခြင်းသည် ဖိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ဖိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အပါယ်လေးပါး၌ ဖြစ်ရလတ္တံ့ ဟု မှတ်အပ်၏။

(၁၁) မဟုတ်မမှန် တရားဆုံးဖြတ်စီရင်ခြင်းသည် မုသာဝါဒ ဒုစရိုက်ဖြစ်၏။ မုသာဝါဒ ဒုစရိုက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အပါယ်လေးပါး၌ ဖြစ်ရလတ္တံ့ ဟု မှတ်အပ်၏။

အဂတိဂမနကဏ္ဍ။

- (၁၂) အဂတိဂမနလေးပါး သရုပ်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ကို မှတ်သိအပ်၏။
- (၁၃) မလိုက်စား အပ်သော အဂတိ လေးပါးကို လိုက်စားခြင်းသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အပါယ်လေးပါး၌ကျရောက်ရလတ္တံ့ ဟုမှတ်ယူအပ်၏။
- (၁၄) အဂတိ လေးပါး လိုက်စားခြင်းသည် လဆုတ်ပက္ခန္ဓိလရောင်သည် တနေ့တခြား ဆုတ်ယုတ်သကဲ့သို့ မျက်မှောက်ပစ္စက္ခဘဝ၌ စည်းစိမ်ချမ်းသာအခြေအရံတနေ့တခြား ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားတတ်၏ဟုမှတ်အပ်၏။
- (၁၅) အဂတိလေးပါး မလိုက်စားခြင်းသည် လဆန်းပက္ခန္ဓိလရောင်သည် တနေ့တခြားတိုးပွားပြည့်ဖြိုး၍လာသကဲ့သို့ မျက်မှောက်ပစ္စက္ခဘဝ၌ စည်းစိမ်ချမ်းသာ အခြေအရံ တနေ့တခြားတိုးပွားပြည့်ဖြိုး၍ လာတတ်၏ဟုမှတ်အပ်၏။
- (၁၆) ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ မဟာဝိင်္ဂီလ မင်းသည် မင်းကျင့် တရားတို့နှင့် မညီ မညွတ် မတရားသဖြင့်မင်းပြု၏။ ထိုမင်းသည် အဂတိလေးပါး လိုက်စား၍ တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းစသော မကောင်းမှုကို ပြုလျက်တိုင်းသူပြည်သားတို့အား ကြံညှစ်ယန္တရားစက်ဖြင့် ကြံကိုညှစ်ဘိသကဲ့သို့ အခွန်အတုတ်ယူခြင်း၊ ဒဏ်ထားခြင်း-စသည်ဖြင့် များစွာ နှိပ်စက်၏။ ထို့ကြောင့် အပါယ်လေးပါး၌ရောက်ရလတ္တံ့ ဟု မှတ်သိအပ်၏။
- (၁၇) အဂတိလေးပါး လိုက်စားခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ ကုန်သော သူတို့သည် စတုက္ကနိပါတ် - အင်္ဂုတ္တရ ပါဠိတော်နှင့် အညီ အပါယ်လေးပါးသို့ရောက်ရ၏ဟုမှတ်အပ်၏။

- (၁၈) အဂတိလေးပါးထိုက်စားသောသူကိုပရိဝါပါဠိတော် နှင့်အညီ တရားသူကြီးအရာ၌မထားအပ်၊ မခန့်အပ်ဟု မှတ်အပ်၏။
- (၁၉) အဂတိလေးပါး မထိုက်စားသောသူကိုသာလျှင် ၎င်း ပရိဝါပါဠိတော်နှင့်အညီတရားသူကြီးအရာ၌ထားရာ၏။ တရားသူကြီးခန့်အပ်၏။ တံဆိုးလာဘ်ပေးခြင်းကိုမှီရာ အကြောင်းပြု၍၎င်း၊ ဤသူသည် ငါ၏ဆရာတည်း၊ အမိ၊ အဘ၊ ဆွေမျိုး၊ ဥဘတ်၊ မိတ်ဆွေတည်းဟု ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီရာအကြောင်းပြု၍၎င်း၊ ဆန္ဒာဂတိ ထိုက်စားခြင်း-စ သည်ဖြင့် မမှန်တရား ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုမပြုအပ်ဟု မုချ အမြဲမှတ်ယူအပ်၏။
- (၂၀) သံဝရပျိုလင်္ကာ၌လာရှိသည်အတိုင်းရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြား စသည်များကို တောင်ကြီး မျှလောက် စုပုံ၍ ပေးငြား သော်လည်းမယူမစား၊ ဆရာ၊ မိဘ၊ ဆွေမျိုးဥဘတ်၊ မိတ် ဆွေ၊ သား မယားတို့၏ မျက်နှာကို မထောက်ထားမှု၍ သုဂတိ လားကြောင်း ကောင်းမှု ဖြစ်အောင် မှန်ကန် သောတရားကိုသာလျှင် ဆုံးဖြတ်စီရင်အပ်၏။

အကျဉ်းချုပ်ပြခြင်းပြီး၏။

+ + + +

(၃၅) တံဆိုးလာဘ်ပေးသောသူ၏အပြစ်ကိုလျော်စွာ ထည့်သွင်း၍ပြခြင်း။

တရားနိုင်သောယုတ်မာသော လောဘဇောမျိုးဖြင့် တံဆိုး လာဘ်ပေးသောသူသည် မဟုတ်မမှန် မုသာဝါဒဖြင့် မတရား ဆုံးဖြတ်၍ အမှုကိုအနိုင်ပေးပါဟု မဆိုသော်လည်း ဆိုရာကျ ရော်သဖြင့် မတရားမုသာဝါဒဆိုစေသည်မည်သောကြောင့် ငရဲ၌ကျရောက်ရ၏ဟု မုချမှတ်ရာ၏။ ။မတရားမုသားသက် သေထိုက်သောသူလည်း ထိုအတူ ငရဲ၌ကျရောက်ရ၏ဟုမှတ်။

ထိုကြောင့် တိကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တရ ပါဠိတော်၌—

တိဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာ
ဘတံ နိက္ခိတ္တော၊ ဇေံ နိရယေ၊ အတ္တနာစ မုသာဝါဒီ
ဟောတိ။ ပရဗ္ဗ မုသာဝါဒေ သမာဒပေသိ။ မုသာဝါဒေ
စ သမနုညောဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဟိ
ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော၊ ဇေံ
နိရယေ။ ။ ဟု ဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားတို့။ တိဟိ၊ သုံးပါးကုန်
သော။ ဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ
သောသူကို။ နိရယပါလေဟိ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ အာဘတံ - အာ
နေတွာ၊ ဆောင်၍။ နိက္ခိတ္တောယထာ၊ ပစ်ချအပ်သကဲ့သို့။ ဇေံ
တထာ၊ ထိုအတူ။ ကမ္မေန၊ မိမိပြုအပ်သော အကုသိုလ်ကံသည်။
အာဘတံ - အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊
ပစ်ချအပ်၏။ အတ္တနာစ၊ မိမိသည်လည်း။ မုသာဝါဒီ၊ မဟုတ်
မမှန်သောစကားကို ဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရဗ္ဗ၊
သူတပါးကိုလည်း။ မုသာဝါဒေ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို
ပြောဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေသိ၊ ဆောံတည်စေ၏။ မုသာဝါဒေစ၊
မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊
နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သား
တို့။ တိဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤအကုသိုလ်
တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူကို။ နိရယပါလေ
ဟိ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ အာဘတံ - အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။
နိက္ခိတ္တောယထာ၊ ပစ်ချအပ်သကဲ့သို့။ ဇေံတထာ၊ ထိုအတူ။
ကမ္မေန၊ မိမိပြုသော အကုသိုလ်ကံသည်။ အာဘတံ အာနေတွာ၊
ဆောင်၍။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ပစ်ချအပ်၏။

၇၈ လညှာဂဟဏာဒေါသဒီပနီကျမ်း။

(၃၆) တနည်း အပြစ်ကို ပြခြင်း။

အမှုအောင်နိုင်လိုသော လောဘာဇောမျိုးဖြင့် သူတပါးတို့ မသိမမြင်အောင်ဖုံးလွှမ်းဝှက်ကွယ်၍ တံဆိုးလာဘ်ပေးသော သူသည် ဖုံးလွှမ်း ဝှက်ကွယ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ မပြုအပ်ဟူသော အာဏာတော်ကို၎င်း၊ တံဆိုးလာဘ် မပေးရဟူသော အစိုးရမင်းတို့၏ ဥပဒေအာဏာကို၎င်း၊ လွန်ကျူးကျော်နင်း၍ ဖုံးကွယ်၍တံဆိုးပေးခြင်း အကုသိုလ်ကံကိုပြုသည်မည်သော ကြောင့် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်-ဟူသောဂတိနှစ်ပါးတို့တွင် တပါးပါး၌ ရောက်ရ၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ထိုကြောင့် ဒုကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၌—

ပဋိစ္ဆန္ဒကမ္မဿ ဘိက္ခဝေ ဗ္ဗိန္ဒူ ဂတိနံ အညတရာ
ဂတိ ပါဠိကင်္ခါ နိရယောဝါ တိရစ္ဆာနယောနိဝါ။
ဟု ဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ချစ်သားတို့။ ပဋိစ္ဆန္ဒကမ္မဿ၊ သူတပါးမသိမမြင်အောင် ဖုံးကွယ်၍ပြုသော အကုသိုလ်ကံ၏။ နိရယောဝါ၊ ငရဲကို၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိဝါ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုးကို၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗ္ဗိန္ဒူ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဂတိနံ၊ ဂတိတို့တွင်။ အညတရာ၊ တပါးပါးသော။ ဂတိ၊ ဂတိကို။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်၏။

(၃၇) တနည်း အပြစ်ကို ပြခြင်း။

တရားမှုအောင်နိုင်ရန် တံဆိုးလာဘ်ပေးမှုကို မြန်မာတရား ဓမ္မသတ်၌၎င်း၊ အစိုးရဥပဒေများ၌၎င်း၊ ထောင်ဒဏ်စသော အပြစ်များကို ပညတ်၍ ထားသောကြောင့် တံဆိုးလာဘ် ပေးခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရားတရားတော်နှင့်မညီမညွတ်၊ မတရားသော အဓမ္မစရိယမည်၏။ ထိုသို့မတရားသော အဓမ္မစရိယ၊

ဝိသမစရိယဖြစ်သောကြောင့် တရားမှု အောင်နိုင်လို၍ တံဆိုး
လာဘ် ပေးသောသူသည် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ငရဲ၌ မချဖြစ်
ရ၏ဟု မှတ်ယူအပ်၏။

ထိုကြောင့် ဒုကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၌—

အဓမ္မစရိယဝိသမစရိယဟေတုခေါပြာဟ္မဏ ဝေ
မိဓေကဓမ္မ သတ္တာကာယဿ ဘေဒါ ပရမ္မရဏာ အ
ပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။
ဟု ဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အဓမ္မစရိယဝိသမစရိ
ယဟေတု၊ မတရားသဖြင့် ကျင့်ခြင်းတရားတော်နှင့် မညီမညွတ်
ကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဓမ္မ၊ ဤလော
က၌။ ဓေကဓမ္မ၊ အချို့ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကာ
ယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ မရဏာ၊ သေသည်
မှ။ ပရံ၊ နေ၌။ အပါယံ၊ ချမ်းသာမှကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ မကောင်း
မှုကို ပြုသောသူတို့၏ လားရာ ဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ ပျက်စီး၍
ကျရာဖြစ်သော။ နိရယံ၊ ငရဲ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

+ + + +

(၃၈) သြဝါဒကထာကိုပြခြင်း။

ချမ်းသာ မရှိ ဆင်းရဲ အတိသာ ဖြစ်၍ ကြောက်မက်ဖွယ်
ကောင်းသော ငရဲဒုက္ခကြီးကို ငွေပေး၍ ဝယ်ယူသည်နှင့် တူ
သောကြောင့်၎င်း၊ အထက် ဖော်ပြရာပါ ပါဠိတော်များနှင့်
အညီ အပြစ် ကြီးသောကြောင့်၎င်း၊ မင်းပြစ် မင်းဒဏ် ရှိသော
ကြောင့်၎င်း၊ ပညာရှိအပေါင်းသူတော်ကောင်းတို့သည် တံဆိုး
လာဘ်ပေးခြင်းအမှုကို အဆိပ်ဆန်ပြင်းသော မြွေပွေး၊ မြွေဟောဝံ
ရဲရဲငြိတောက်လောင်သော သံတွေခဲတို့ကဲ့သို့၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာ
ကြပြီးလျှင် ထိတ်လန့်ခြင်း ဩတ္တပ္ပသံဝေဂဉာဏ်ဖြင့် မပြုမလုပ်

လဉ္ဇဂဟဏဒေါသဒိပနိကျမ်း။

ဝေးဝေးကြီးကြည်ရှောင်ကြပါကုန်လော့။ ။ ထိုအတူ မတရားမု
သားသက်သေအလုပ်ကိုလည်း ဝေးဝေးကြီးကြည်ရှောင်ကြပါ
ကုန်လော့။

အကျဉ်းမှတ်ရလင်္ကာ။

- (၁) တံဆိုးပေးက။ မုသာဒ။ ဆိုကြတိုက်တွန်းရာ။
- (၂) ယင်းမုသာဒ။ ပါယ်ဒုက္ခ။ မုချရောက်မည်မှာ။
- (၃) ပဋိစ္ဆန္တ။ လာဘ်ပေးက။ ရောက်ထရဲရှာ။
- (၄) တရားနိုင်မှု။ လာဘ်ပေးပြု။ လေးခုအပါယ်စာ။
- (၅) ငွေပေး၍ဝယ်။ ဒုက္ခသယ်။ လွန်ဘွယ်သနားပါ။
- (၆) မုသားသက်သေ။ လိုက်ရှေ့နေ။ လေးထွေအပါယာ။
- (၇) တံဆိုးလာဘ်ပေး။ အပါယ်ဘေး။ ဝေးဝေးကြည်ရှောင်ပါ။
- (၈) လာဘ်ပေးရှောင်ရှား။ နတ်ရွာလား။ မမှားယုံကြည်ရာ။

တံဆိုးပေးသူအပြစ်ပြီး၏။

+ + + +

(ဗုံဇုံ) နိဗ္ဗာန်စကား။

မန္တလေးမြို့ မိုးကောင်းတိုက် မူလထာကျပ်နှစ်ပါး သာသနာ
ပြုဂိုဏ်းကြီး၏ အကြီး အမှူး နာယက (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)
သာသနာပြု ညောင်ရမ်းဆရာတော်သည် ပညာရေးဌာနအဖိုး
ရမင်းတို့၏ စက္ကရီတေရီ ပညာဝန်မင်းဦးစိန်ရွက် - မေးလျှောက်
ချက်အရ၊ ရေးသားဖြေဆိုအပ်သော “လဉ္ဇဂဟဏဒေါသဒိပနိ”
စာတမ်းသည်၊ ၁၃၀၃-ခု နယုန်လဆုတ်(၁၀)ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊
နံနက်(၉)နာရီအချိန်တွင် အန္တရာယ်မရှိ၊ အပြီးသို့ရောက်သတည်း။

ဣဒံ မေ ပုညံ ဓမ္မဓာတုပစ္စယော ဟောတု။

294.3,1-48

A1MMGB003381

